

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Mikroregion obcí povodí Stonávky a jeho rozvoj
Stonávka River Basin Microregion and its Development

Student: Bc. Lenka Šotkovská
Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Jan Sucháček, Ph.D.

Ostrava 2018

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Lenka Šotkovská**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **6202T055 Veřejná ekonomika a správa**
Téma: **Mikroregion obcí povodí Stonávky a jeho rozvoj**
Stonávka River Basin Microregion and its Development
Jazyk vypracování: **čeština**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretické aspekty a souvislosti rozvoje mikroregionu
 3. Socioekonomická analýza Mikroregionu obcí povodí Stonávky
 4. Zhodnocení vybraných problémových oblastí a návrh doporučení pro rozvoj Mikroregionu obcí povodí Stonávky
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- JÁČ, Ivan a kol. *Jedinečnost obce v regionu*. Praha: Professional Publishing, 2010. 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6.
- KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. 233 s. ISBN 978-80-87284-44-5.
- MALINOVSKÝ, Jan a Jan SUCHÁČEK. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie*. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2006. 956 s. ISBN 80-248-1117-0.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Jan Sucháček, Ph.D.**

Datum zadání: **24.11.2017**

Datum odevzdání: **27.04.2018**

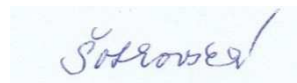
doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila přitom jen uvedenou literaturu, která je řádně citována v seznamu použité literatury.

.....
Bc. Lenka Šotkovská

V Ostravě dne 20. 4. 2018

Poděkování

V první řadě bych chtěla poděkovat jednotlivým představitelům členských obcí Mikroregionu obcí povodí Stonávky, tedy jednotlivým starostům a starostkám za věnování svého volného času k uskutečnění rozhovorů. Velké díky patří zejména Ing. Halině Zienkové, která mi byla velmi nápomocná v komunikaci s představiteli obcí a poskytla mnoho hodnotných informací o mikroregionu.

Velké poděkování náleží také mému vedoucímu diplomové práce panu doc. Ing. Janu Sucháčkovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, kterými k této práci přispěl. Nakonec bych chtěla poděkovat také své rodině za podporu při studiu.

OBSAH

1	ÚVOD.....	5
2	TEORETICKÉ ASPEKTY A SOUVISLOSTI ROZVOJE MIKROREGIONU	8
2.1	Region	8
2.2	Regionální rozvoj	11
2.3	Regionální politika	12
2.4	Regionální diferenciacce	13
2.5	Regionální úroveň spolupráce	14
2.6	Mikroregiony v ČR	15
2.6.1	Vznik a fungování mikroregionů	17
2.6.2	Financování činnosti mikroregionů	19
2.6.2.1	Financování z vlastních zdrojů	20
2.6.2.2	Financování z cizích zdrojů a smíšené financování	21
2.6.2.3	Dokumenty rozvoje	25
3	SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MIKROREGIONU OBCÍ POVODÍ STONÁVKY	27
3.1	Mikroregion obcí povodí Stonávky	27
3.2	Charakteristika členských obcí	29
3.3	Management a správa Mikroregionu	32
3.3.1	Společnost Stonax, o.p.s.	33
3.4	Strategický plán Mikroregionu	34
3.5	Socioekonomický profil Mikroregionu	36
3.5.1	Demografické prostředí	36
3.5.2	Vzdělanost	41
3.5.3	Trh práce a nezaměstnanost	42
3.5.4	Podnikatelská aktivita	44
3.6	Vybavenost obcí v Mikroregionu	46
3.6.1	Technická vybavenost a dopravní infrastruktura	46
3.6.2	Občanská vybavenost	48
3.7	Hospodaření Mikroregionu v letech 2010–2016	50
3.7.1	Analýza příjmů Mikroregionu	52
3.7.2	Analýza výdajů Mikroregionu	54
4	ZHODNOCENÍ VYBRANÝCH PROBLÉMOVÝCH OBLASTÍ A NÁVRH DOPORUČENÍ PRO ROZVOJ MIKROREGIONU OBCÍ POVODÍ STONÁVKY	57
4.1	Vyhodnocení rozhovorů se starosty	57
4.1.1	Důvody vstupu do Mikroregionu	57

4.1.2	Významné projekty	58
4.1.3	Silné stránky a příležitosti Mikroregionu	59
4.1.4	Slabé stránky a ohrožení Mikroregionu	60
4.1.5	Populace v území	62
4.2	Analýza problémových oblastí	62
4.2.1	Dopravní infrastruktura	63
4.2.2	Bezpečnost	65
4.2.3	Technická infrastruktura	67
4.2.4	Profesní uplatnění	68
4.2.5	Stárnutí populace	70
4.3	Návrh doporučení	71
4.3.1	Dopravní infrastruktura	71
4.3.2	Bezpečnost	73
4.3.3	Technická infrastruktura	75
4.3.4	Profesní uplatnění	76
4.3.5	Stárnutí populace	77
5	ZÁVĚR	80
	Seznam použité literatury	85
	Seznam zkratk	89
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 ÚVOD

Regionální rozvoj je velmi aktuálním tématem nejen na úrovni státu, ale také na úrovni krajů. Regionální rozvoj lze obecně označit jako proces pozitivních změn představující vyvážený rozvoj daného území při respektování sociálních, ekonomických a ekologických aspektů území.

V rámci rozvoje svého území se obce často sdružují za účelem splnění nějakého cíle. Jejich společným cílem může být poskytování lepších životních podmínek svým občanům, zkvalitňování poskytovaných služeb v území či úplně nové inovace. Dobrovolné svazky obcí neboli mikroregiony vznikají zpravidla pro územně ucelenou oblast vymezenou přírodními, technickými nebo historickými hranicemi. V počátcích své existence byly mikroregiony zakládány za účelem splnění konkrétního úkolu a pak většinou zanikly. Současným trendem je však dlouhodobá mikroregionální spolupráce založená na zvyšování socioekonomického rozvoje území. Hlavním důvodem zakládání mikroregionů je sdružování finančních prostředků na realizaci rozvojových projektů.

Diplomová práce pod názvem Mikroregion obcí povodí Stonávky (dále jen Mikroregion) a jeho rozvoj bude zaměřena na aktuální situaci a rozvoj příslušného Mikroregionu v Moravskoslezském kraji. Mikroregion obcí povodí Stonávky bude zvolen, protože se nachází v blízkosti mého bydliště a jednotlivé členské obce mi jsou velmi blízké. Informace o příslušných obcích tvořících Mikroregion nebude snadné získat vzhledem k tomu, že se budou opírat o vlastní názory a zkušenosti jednotlivých představitelů členských obcí.

Hlavním cílem diplomové práce bude analyzovat a zhodnotit aktuální socioekonomickou situaci v Mikroregionu obcí povodí Stonávky se zaměřením na vybrané problémové oblasti a na základě těchto oblastí navrhnout vhodná opatření vedoucí k rozvoji Mikroregionu. K definování jednotlivých problémových oblastí přispějí rozhovory s představiteli členských obcí. Návrhy doporučení pro Mikroregion vyplynou ze zjištěných problémů, které se v území vyskytují.

Dílčím cílem práce bude analyzovat a zhodnotit hospodaření Mikroregionu obcí povodí Stonávky v letech 2010–2016. V návaznosti na hospodaření Mikroregionu bude stanovena **hypotéza**: Rozvoj Mikroregionu obcí povodí Stonávky je z dlouhodobého hlediska závislý na přijatých investičních dotacích, které tvoří ve sledovaném období více než 50 % všech příjmů rozpočtu.

Při zpracování diplomové práce budou použity metody, jako je polostrukturovaný rozhovor s představiteli členských obcí, dále metoda analýzy, syntézy, komparace abstrakce, dedukce a indukce.

Metoda analýzy bude výchozí metodou k naplnění hlavního a dílčího cíle práce. Metoda analýzy se bude prolínat takřka všemi částmi diplomové práce. Ve třetí části práce bude vytvářet socioekonomická analýza představu o aktuální ekonomické a sociální situaci v daném území. Metoda vertikální analýzy bude použita v rámci podílů příjmů a výdajů v jednotlivých sledovaných letech na celkových příjmech a výdajích Mikroregionu. Metodu analýzy bude v rámci hospodaření Mikroregionu doplňovat také metoda syntézy a abstrakce. Syntéza navazuje na dílčí cíl práce, kdy na základě zjištěných poznatků bude provedeno ověření hypotézy. Metoda syntézy a komparace bude rovněž použita ve třetí kapitole při definování vybavenosti členských obcí Mikroregionu. Metoda abstrakce bude použita v rámci zpracování otázek k polostrukturovanému rozhovoru. Metoda řízeného rozhovoru, indukce a dedukce bude použita ve čtvrté kapitole v rámci analýzy problémových oblastí a návrhů vhodných opatření vedoucích k eliminaci těchto problémů a rozvoji Mikroregionu.

Diplomová práce bude rozčleněna do pěti kapitol včetně úvodní a závěrečné kapitoly. Práce bude zároveň rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část práce bude stěžejní k pochopení problematiky regionálního rozvoje a spolupráce obcí na úrovni mikroregionu. V úvodu teoretické části bude definován pojem region, regionální rozvoj a regionální politika. Na regionální úrovni spolupráce mezi obcemi bude popsán vznik a fungování činnosti mikroregionů, dále bude teoretická část věnována financování a utváření rozpočtů mikroregionů.

Praktická část bude v rámci třetí kapitoly nejdříve věnována charakteristice Mikroregionu obcí povodí Stonávky a popisu jednotlivých deseti členských obcí. Kapitola bude přibližovat strategický plán Mikroregionu a směry jeho rozvoje. Socioekonomickým profilem Mikroregionu bude zjištěno, jak je na tom Mikroregion v rámci demografického prostředí, trhu práce, vzdělanosti a podnikatelské aktivity v území. V rámci deseti obcí tvořících Mikroregion bude zhodnocena jejich technická a občanská vybavenost. Závěrem bude kapitola věnována hospodaření Mikroregionu a utváření jeho rozpočtu za sedmileté časové období, konkrétně za období 2010–2016. Časové období bude zvoleno v závislosti na dostupnosti údajů z Integrovaného informačního systému státní pokladny (dále jen IISPP) MONITOR Ministerstva financí.

Na základě polostrukturovaných rozhovorů se starosty a starostkami členských obcí Mikroregionu bude čtvrtá kapitola věnována nejdříve vyhodnocení samotných rozhovorů. V rámci zjištěných poznatků budou analyzovány problémové oblasti Mikroregionu a navržena opatření a doporučení, jak by se daly jednotlivé problémy Mikroregionu eliminovat.

Práce bude vycházet ve své teoretické části, tedy především ve druhé kapitole, z odborné knižní literatury a legislativy. Pro praktickou část budou využívána data z veřejně dostupných databází a to zejména z Českého statistického úřadu, výsledků Sčítání lidu, domů a bytů, Regionálního informačního servisu a integrovaného portálu Ministerstva práce a sociálních věcí a z IISSP MONITOR Ministerstva financí. Rovněž budou použity údaje z interních dokumentů Mikroregionu obcí povodí Stonávky a jeho jednotlivých členských obcí. K definování aktuální situace a problémů Mikroregionu budou přispívat také polostrukturovaná interview s představiteli členských obcí.

2 TEORETICKÉ ASPEKTY A SOUVISLOSTI ROZVOJE MIKROREGIONU

Tato kapitola je stěžejní k pochopení problematiky regionálního rozvoje a spolupráce obcí na úrovni mikroregionu. V první části kapitoly budou z teoretického hlediska podrobněji vysvětleny pojmy region, regionální rozvoj a regionální politika. Budou charakterizovány možnosti spolupráce jednotlivých obcí a to konkrétně na regionální úrovni. Další část kapitoly bude věnována mikroregionům v ČR. V rámci mikroregionů budou popsány důvody jejich vzniku a možnosti financování, ať už z vlastních či cizích zdrojů. Závěrečná část kapitoly bude věnována strategickému plánování rozvoje mikroregionů.

2.1 Region

Region je území, které je vymezeno na základě společných znaků či kritérií. Existuje mnoho definic pro region, avšak doposud přesně stanovená definice není. V současnosti se zdůrazňuje pojetí regionu jako území, kde existuje provázanost sítí a společný zájem obyvatel příslušného regionu na jeho rozvoji. V mnoha zemích jsou pod pojmem region označovány územně-správní jednotky různého stupně. Dle velikosti území se regionem rozumí jak menší územní celky tzv. mikroregiony, tak větší celky tzv. mezoregiony a makroregiony. V ČR se obecně regionem vyjadřují územní celky na mikroregionální a regionální úrovni. Regiony mohou být určovány politicky nebo přirozeně.¹ Pojem region můžeme definovat z různých hledisek.

Jedním ze způsobů, jak definovat region, je dle vzájemně odlišných prostorových útvarů a to na subnacionální, supranacionální a transnacionální. V rámci *subnacionálního* útvaru se jedná o část jednoho státu či národního hospodářství, která není od ostatních částí oddělena hranicí nebo jinými ekonomickými bariérami, např. obce a kraje v ČR. *Supranacionální* útvar je území, které se skládá ze dvou i více států, které může reprezentovat region, např. Střední Amerika. *Transnacionální* útvar zasahuje území dvou nebo více států, přičemž se tedy jedná o útvary přesahující hranice států, např. region Tyrolsko. Pro supranacionální a transnacionální regiony je typický odlišný právní systém v jednotlivých územích spočívající, např. v rozdílné měně.²

¹ MALINOVSKÝ, Jan a Jan SUCHÁČEK. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie*, s. 642, 643

² MAIER, Gunther a Franz TÖDTLING. *Regionálna a urbanistická ekonomika 2: regionálny rozvoj a regionálna politika*, s. 31

Dále můžeme regiony členit dle různých hledisek. *Geografické hledisko* vymezuje region jako část území, které je charakterizováno souborem přírodních a socioekonomických prvků a vazeb, jimiž se region odlišuje od okolních prostorových jednotek. Rozlišujeme region přirozený, vytvořený na základě geografických vlastností, a region umělý, jehož hranice jsou vytvořeny lidmi (hranice ekonomické, politické). V současnosti je za přirozený region považován územní celek, kde probíhá dělba moci mezi centrem a ostatními částmi regionu.

V rámci *funkčního hlediska* se hovoří o tzv. funkčních regionech vznikajících na základě vazeb mezi bydlištěm a pracovištěm obyvatel se vzájemnou propojeností formou sítí. Mezi sítě můžeme zařadit jak dopravní infrastrukturu pozemní a vodní, tak případně i leteckou. Funkční hledisko můžeme charakterizovat rovněž jako společné zájmy obyvatel na zvyšování kvality a rozvoje regionu.

Dle účelu jsou regiony rozděleny na administrativní a účelové. Administrativní regiony jsou vytvářeny pro účely veřejné správy, tj. státní správy a samosprávy. Administrativní regiony pokrývají celé území státu, v rámci správní činnosti mezi nimi existují vztahy nadřízenosti a podřízenosti. Účelové regiony vznikají pro řešení určitých problémů. Snahou je řešit zejména snižování ekonomické zaostalosti území a problémy vztahující se k ochraně životního prostředí.³

Na základě konzistentnosti uskutečňovaných aktivit regiony členíme na homogenní a heterogenní. Homogenní regiony jsou vymezeny na základě kritéria stejnorodosti. Jedná se o kritéria geografická (klima, převažující typ vegetace) a převažující způsob ekonomického využití zemí (regiony zemědělské, těžební). Heterogenní regiony jsou charakterizovány vzájemným propojením různě velkých jednotek, které se od sebe odlišují především úrovní občanské a technické vybavenosti. Avšak současně jsou tyto regiony vzájemně provázány.⁴

Podle ekonomické výkonnosti rozlišujeme regiony růstové, stagnující a problémové. Růstové regiony jsou regiony neustále se ekonomicky rozvíjející a jsou charakterizovány budováním zejména nových výrobních odvětví a služeb, tím jsou přitažlivé i pro podnikatelské aktivity. Stagnující regiony lze označovat za regiony s neměnícími se ekonomickými podmínkami. Problémové regiony vykazují nízkou

³ JÁČ, Jan. *Jedinečnost obce v regionu*, s. 14, 15, 16, 17

⁴ STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*, s. 23

ekonomickou výkonnost, případně se vyznačují přítomností více nepříznivých socioekonomických jevů.

Podle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje členíme regiony na čtyři typy: strukturálně postižené regiony, hospodářsky slabé regiony, venkovské regiony a ostatní regiony. Strukturálně postižené regiony jsou zasaženy ekonomickými problémy a nezaměstnaností. Hospodářsky slabé regiony mají nízký ekonomický výkon. Typická je podprůměrná vybavenost výrobními faktory či jejich špatné využití. Pro venkovské regiony je typická nízká hustota zalidnění a vyšší podíl zaměstnanosti v zemědělství. Mezi ostatní regiony patří převážně přeshraniční regiony, bývalé vojenské regiony nebo regiony postižené živelnými pohromami.

Z pohledu regionální politiky dle Evropské unie členíme regiony na NUTS a Euroregiony. Nomenklatura územních statistických jednotek (dále jen NUTS) jsou územní celky zavedeny Statistickým úřadem Evropské unie pro porovnání a analýzu ekonomických ukazatelů zemí EU.⁵ V ČR nese název CZ-NUTS a je rozdělena v tabulce 2.1.

Tab. 2.1 Struktura NUTS v ČR k 1. 1. 2017

anglická zkratka	Česká republika	
	územní jednotky	počet
NUTS 0	stát	1
NUTS 1	území	1
NUTS 2	region soudržnosti	8
NUTS 3	samosprávný kraj	13 + Praha
LAU 1	okres	76 + Praha
LAU 2	obec	6 258

Zdroj: WOKOUN, René. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*, s. 15, vlastní zpracování a aktualizace.

Do úrovně NUTS 0 a NUTS 1 spadá celé území státu a NUTS 2 patří v ČR regionům soudržnosti. Na úrovni NUTS 3 se nachází samosprávné kraje. Do 31. 12. 2007 byly v systému NUTS u obou států vedeny také okresy a obce. Od 1. 1. 2008 byly tyto jednotky převedeny do systému Místních samosprávných jednotek (dále jen LAU).⁶

Euroregiony představují nejkomplexnější spolupráci nejen mezi členskými státy EU, ale také mezi nečlenskými. Jedná se o nejkomplexnější přeshraniční spolupráci

⁵ JÁČ, Jan. *Jedinečnost obce v regionu*, s. 14, 15, 16, 17

⁶ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Portál územního plánování*. [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: <http://portal.uur.cz/>

regionálních či místních samospráv koordinovanou institucionálně. Euroregiony měly v první řadě za cíl řešit problémy související s okrajovým postavením příhraničních oblastí pro běžný život obyvatel, kteří v nich žijí. Dnes již mají za cíl sblížovat evropské země ve společenském a kulturním životě. Finanční prostředky jsou získávány z programů EU.⁷

2.2 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj je souhrnem procesů, které probíhají uvnitř regionu a přináší pro region pozitivní změny (sociální a ekonomický rozvoj území, zvyšování životní úrovně obyvatel). Znalost teorií regionálního rozvoje je důležitá pro volbu regionální politiky a strategie. Tyto teorie představují ucelený systém hodnotící základní faktory, subjekty a mechanismy regionálního rozvoje. V dnešní době existuje celá řada teorií regionálního rozvoje (neoklasická, keynesiánská, neomarxistická, neoliberalní, institucionální), avšak žádná z nich není všeobecně akceptována.

Základním pojetím regionálního rozvoje je však pojetí tradiční, které rozděluje teorie regionálního rozvoje na konvergenční a divergenční teorie.

- *konvergenční teorie* (tzv. teorie regionální rovnováhy) se přiklání k názoru, že základní tezí regionálního rozvoje je vyrovnaní rozdílů mezi regiony.
- *divergenční teorie* (tzv. teorie regionální nerovnováhy) uvádí, že v průběhu vývoje dochází naopak ke zvětšování rozdílu mezi regiony.⁸

Regionální rozvoj lze chápat ve dvou základních přístupech – praktickém a akademickém.

Praktický přístup regionálního rozvoje je typický pro neakademické instituce, tj. obecní a krajské úřady, soukromé společnosti. Dle praktického přístupu se regionálním rozvojem rozumí vyšší využívání a zvyšování potenciálu území. Toto zvýšení se projevuje v lepší životní úrovni obyvatel, konkurenceschopnosti soukromého sektoru a stavu životního prostředí. Potenciál regionů lze měřit pomocí hrubého domácího produktu, míry nezaměstnanosti, vzdělanostní struktury či infrastrukturní dostupnosti.

Akademický přístup, který je také znám pod pojmem regionalistka, je typický pro akademickou sféru. Akademický přístup spočívá především v hledání příčinných zákonitostí, nerovnoměrného osidlování a rozmísťování ekonomických činností.

⁷ JÁČ, Jan. *Jedinečnost obce v regionu*, s. 17

⁸ BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace.*, s. 13–15

V ČR se problematika regionálního rozvoje, sice opožděně, ale přece jen, dostává do popředí zájmu politiků i odborníků různých profesí. V současnosti má problematika regionálního rozvoje stále větší význam a to především z důvodu výskytu rozdílů jak mezi jednotlivými regiony na národní úrovni, tak na nadnárodní, jež souvisí se vstupem ČR do EU. Mezi hlavní aktéry regionálního rozvoje v ČR patří zákonné a výkonné složky státu, regionální rady, orgány samosprávy, rozvojové agentury, hospodářské a agrární komory, instituce veřejného sektoru, subjekty soukromého sektoru a neziskové organizace. Akteři podílející se na regionálním rozvoji spolu musí vzájemně spolupracovat.

2.3 Regionální politika

Regionální politika rovněž jako regionální rozvoj nabývá v průběhu let stále většího důrazu a dostává se do popředí. Obecně je regionální politika charakterizována jako dynamický a vyvážený rozvoj regionální struktury k ovlivňování hospodářských procesů na území státu nebo většího prostorového celku prostřednictvím veřejného sektoru. Regionální politika podporuje růst potenciálu regionů, životní úroveň jeho obyvatel a zároveň usiluje o zlepšování ekonomické výkonnosti krizových oblastí. Jedná se o konkrétní projev úsilí společnosti na snížení regionálních rozdílů.⁹ Regionální politika má dvě základní pojetí a to je tradiční a moderní. Tradiční pojetí se vyznačuje značnou centralizovaností a zaměřuje se na snižování rozdílu mezi regiony. Tradiční pojetí probíhá na celostátní úrovni a bylo uplatňováno přibližně do 70. let minulého století. Moderní pojetí se začalo uplatňovat přibližně od počátku 80. let minulého století z důvodů nástupu globalizace a s tím spojeného volného pohybu zboží, služeb a kapitálu. V moderním pojetí je naopak důležitým prvkem decentralizace, tj. převedení pravomocí na nižší správní úroveň nežli je stát. Moderní regionální politika se soustřeďuje na problémy související s procesem rychlé restrukturalizace a podporuje využití surovin.¹⁰

Regionální politika v ČR je definována jako koncepční a výkonná činnost státu a regionálních orgánů. Cílem je přispívat k hospodářskému a sociálnímu rozvoji jednotlivých regionů. V ČR se regionální politika provádí celoplošně na úrovni státu nebo na úrovni krajů. Základním koncepčním dokumentem regionální politiky

⁹ MALINOVSKÝ, Jan a Jan SUCHÁČEK. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie*, s. 668

¹⁰ WOKOUN, René a kol. *Regionální rozvoj*, s. 11–13

na úrovni státu je Strategie regionálního rozvoje pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj.¹¹

2.4 Regionální diferenciace

Regionální disparity lze chápat jako neodůvodněné rozdíly mezi regiony a to v takovém rozsahu, který je z celospolečenského hlediska nežádoucí. Regionální disparity jsou způsobeny přirozenými faktory nebo lidskou činností.

K přirozeným faktorům způsobujícím regionální rozdíly řadíme:

- geografickou polohu, přírodní a klimatické jevy;
- vybavení přírodními zdroji.

Mezi příčiny regionálních rozdílů způsobených lidskou činností patří:

- politické vlivy, demokracie;
- odlišná tempa růstu kapitálu a pracovních sil;
- nízká mobilita výrobních faktorů;
- odlišná technologická úroveň a kvalita lidských zdrojů;
- nízká inovační výkonnost firem;
- špatná dopravní dostupnost;
- vzdělání, sociální vlivy;
- neuspokojivý stav životního prostředí.

Existuje řada faktorů měřících regionální disparity. V této oblasti přináší zajímavý pohled na věc PEST/PESTEL analýza. Jedná se o nástroj, který zkoumá šest základních faktorů (ekonomické, politické, sociální, technologické, environmentální, legislativní) majících vliv na rozvoj regionu.

Mezi *ekonomické faktory* řadíme např. růst národního důchodu, úrokové sazby, daňovou politiku, hospodářský cyklus, míru nezaměstnanosti, výši průměrné mzdy, podnikatelské prostředí.

Politické faktory se týkají vládní politiky a souvisí s mírou zásahů do ekonomiky. Politické faktory mají vliv na řadu důležitých oblastí jako je regulace dovozu a vývozu, bezpečnost občanů či daňová politika.

¹¹ MALINOVSKÝ, Jan a Jan SUCHÁČEK. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie*, s. 669

Sociální faktory jsou významné pro rozvoj daného regionu, protože se dotýkají přímo jejich obyvatelstva. Patří sem především rozdíly v demografickém vývoji, populačním růstu, úrovni vzdělání, přístupu k práci a životním stylu.

V rámci *technologických faktorů* vláda podporuje vědu a výzkum. Snahou je zmírnit rozdíly v technologii, rozvoji nových technologií, inovacích a automatizacích ve výrobě.

Environmentální faktory jsou dány klimatickými změnami, podnebím a rostoucí snahou o ochranu životního prostředí v daném regionu.

Legislativní faktory poukazují na rozdíly v právním prostředí a týkají se zabezpečování konkurenčního prostředí, ochrany zájmu spotřebitele a problematiky diskriminace (rasové, národnostní, hospodářské).

Regionální disparity a možnosti jejich řešení se v každém regionu liší. Vždy závisí na podmínkách daného regionu a na odlišných preferencích jeho obyvatel.¹²

2.5 Regionální úroveň spolupráce

V rámci efektivního výkonu státní správy je zapotřebí přenesení práv a povinností nižším územním celkům. Spolupráce je klíčovým faktorem rozvoje území.¹³ Na úrovni měst a obcí vzniká celá řada partnerství, která vychází z lokálních iniciativ těchto obcí a měst. Hlavním důvodem pro spolupráci je tzv. „synergický efekt“, což znamená, že společným úsilím mohou obce dosáhnout kvalitnějšího výstupu, než kdyby každá obec usilovala o dosažení cíle sama. Významnou roli v partnerství mezi obcemi hraje schopnost jednotlivých představitelů obcí a měst reprezentovat význam a aktivity svého území.¹⁴

Obce mohou mezi sebou vzájemně spolupracovat na regionální úrovni a národní úrovni, mohou spolupracovat rovněž se subjekty v území či s obcemi jiných států. Jednotlivé teoretické formy spolupráce mezi obcemi jsou zachyceny ve schématu přílohy č. 1. V rámci diplomové práce je podstatná spolupráce mezi obcemi na regionální úrovni, a proto práce již dále nebude zaměřena na ostatní formy spolupráce.

Na regionální úrovni mohou obce a města vzájemně spolupracovat v rámci samostatné a přenesené působnosti. V rámci samostatné působnosti je snahou obcí uspokojovat

¹² JÁČ, Jan. *Jedinečnost obce v regionu*, s. 19–21

¹³ MUSGRAVE, Richard A. and Peggy B. MUSGRAVE. *Public finance in theory and practice*, s. 416, 417

¹⁴ KHENRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*, s. 153

potřeby svých občanů v souladu s místními potřebami a zvyklostmi. Jedná se zejména o potřeby bydlení, ochrany zdraví a veřejného pořádku, vzdělávání, dopravy a kulturního rozvoje. Zabezpečování přenesené působnosti státní správy obcím umožňuje vzájemně spolupracovat a založit dobrovolný svazek obcí, společnou právnickou osobu nebo mohou uzavřít smlouvu ke splnění konkrétního úkolu.

Dobrovolné svazky obcí (dále jen DSO) patří mezi nejtypičtější a nejrozšířenější formy spolupráce na regionální úrovni (též jsou nazývány jako tzv. mikroregiony). Vznik a činnost svazku je upravena zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Členy svazku obce mohou být pouze obce a není možné, aby byly ve svazku sdruženy i jiné právnické či fyzické osoby. Každá obec může být součástí více svazků obcí. Partnerství mezi nižšími územními samosprávnými celky vzniká na základě dobrovolnosti mezi jednotlivými představiteli obcí. Svazek obcí vzniká především s cílem společně řešit vybrané problémy daného území nebo podporovat jeho rozvoj v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí atd. V současnosti máme v ČR registrováno přes 700 svazků obcí.

V případě, že společný cíl obcí vyžaduje stabilnější spolupráci, mohou obce založit *společnou právnickou osobu* – obchodní společnost (akciovou společnost, společnost s ručením omezeným). Zakládání a činnost právnických osob se řídí ustanoveními občanského zákoníku. Tato forma spolupráce se nejvíce využívá např. u dopravních podniků, tepláren, správy lesů a rybníků.

Smlouva ke splnění konkrétního úkolu je velmi využívanou formou spolupráce formulovanou rovněž v zákoně o obcích. Podobně jako v případě dobrovolného svazku obcí, mohou smlouvu ke splnění konkrétního úkolu uzavírat pouze obce. Smlouva ke splnění konkrétního úkolu může být uzavřena mezi dvěma či více obcemi a to na dobu určitou nebo neurčitou. Předmětem smlouvy je zajištění konkrétního úkolu, který spadá do samostatné působnosti zúčastněných obcí. Cílem je většinou stavba veřejného zájmu (kanalizace, vodovod, zajištění sběru a odvozu domovního odpadu atd).¹⁵

2.6 Mikroregiony v ČR

Pojem mikroregion není v českém právním systému zakotven. Mikroregiony jsou nejtypičtější formou spolupráce v ČR (v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích jsou uvedeny

¹⁵ GALVASOVÁ, I., J. BINEK, K. CHABIČOVSKÁ, J. HOLEČEK a D. HALÁSEK. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, s. 27, 28, 30, 33

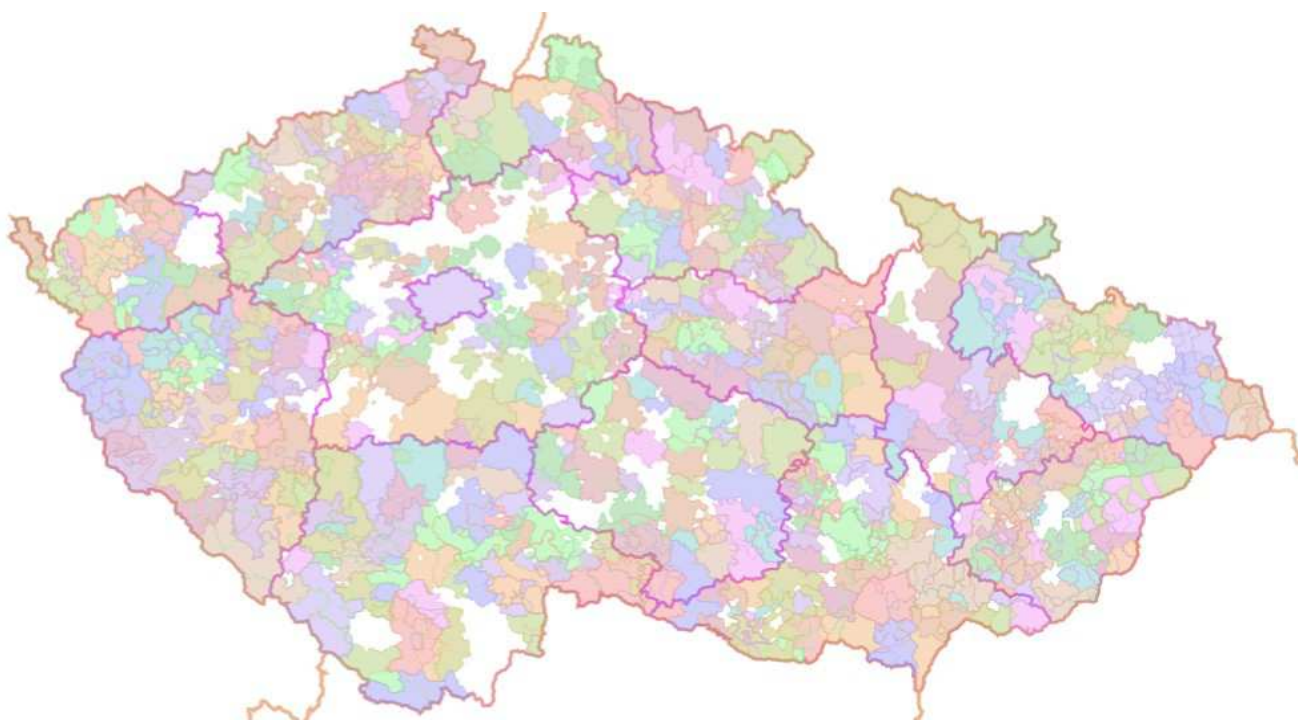
jako dobrovolné svazky obcí). Mikroregion je chápán jako územní celek venkovského charakteru, který vzniká dobrovolným sdružením několika obcí společně usilujících o ekonomický, sociální a kulturní rozvoj území. Nejčastěji se jedná o zlepšování v oblastech cestovního ruchu, životního prostředí, zemědělství, infrastruktury.

Princip spolupráce závisí na třech pilířích, kterými jsou:

- dobrovolnost – jedná se o svobodné rozhodnutí jednotlivých představitelů obcí;
- solidarita – společenská soudržnost a ochota ke vzájemné pomoci spolupracujících obcí;
- účelovost – spolupráce obcí musí vznikat za nějakým účelem.¹⁶

V současné době existuje přes 530 mikroregionů, ve kterých je zapojeno přibližně 5 200 obcí (tj. přes 70 % celkového počtu obcí v ČR). Obrázek č. 2.1 znázorňuje mapu mikroregionů v ČR.

Obr. 2.1 Mapa mikroregionů ČR

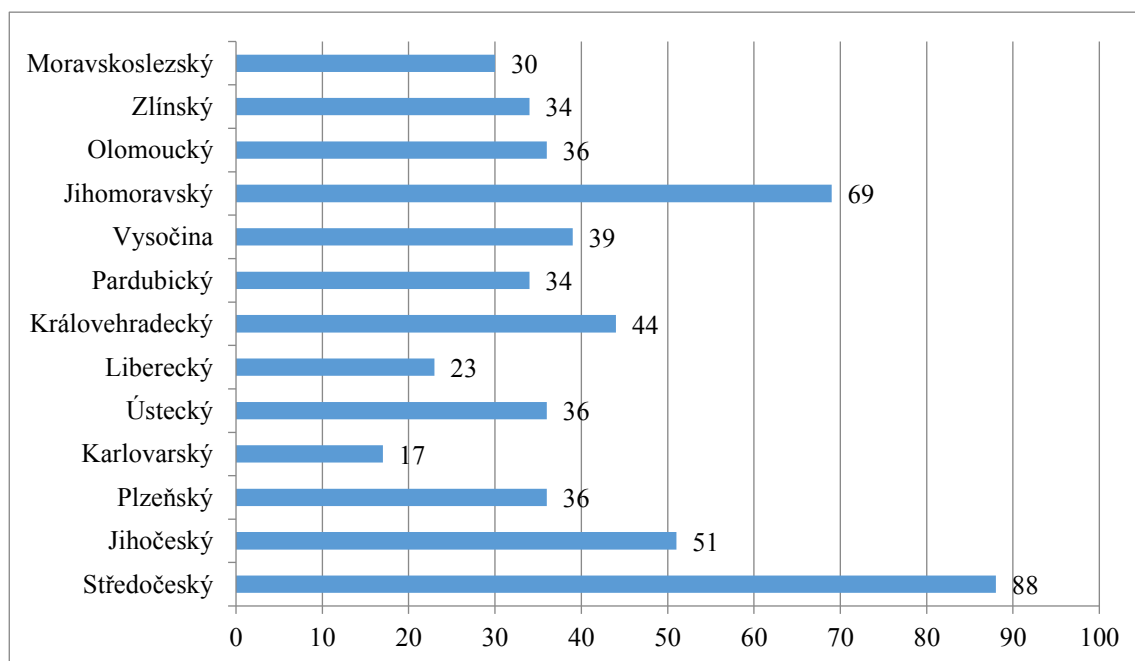
Zdroj: Centrum pro regionální rozvoj. *Mapový server*.

¹⁶ ŠKRABAL, Ivo. *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*, s. 39

Počet mikroregionů v ČR byl v průběhu let 2007–2011 velmi proměnlivý a v roce 2012 jich bylo v rámci sledovaného období nejméně (tj. 532), postupně se od roku 2012 jejich počet zvyšoval. V roce 2016 bylo zaznamenáno 537 mikroregionů.

Počet mikroregionů se významně liší i v jednotlivých krajích ČR. Pouze v hlavním městě Praze nenajdeme žádný mikroregion. Počet mikroregionů v jednotlivých krajích je znázorněn v grafu 2.1.

Graf 2.1 Počet mikroregionů v jednotlivých krajích k 1. 3. 2016

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj. iMR, vlastní zpracování.

Nejvíce mikroregionů, konkrétně 88, se nachází ve Středočeském kraji. Nejmenší počet mikroregionů, tj. 17, najdeme zase v kraji Karlovarském. V Moravskoslezském kraji nalezneme 30 mikroregionů, kraj má tedy podprůměrný počet mikroregionů na svém území vzhledem k ostatním krajům v ČR.

2.6.1 Vznik a fungování mikroregionů

Spolupráce na úrovni mikroregionu vzniká kvůli konkrétnímu účelu nebo slouží k všestrannému rozvoji daného území. Mikroregiony vznikající za konkrétním účelem mají zájem na získání dotací k přesně stanovenému účelu a obce tudíž po skončení příslušné investiční akce nepokračují v další spolupráci. Avšak obvykleji nastává situace, kdy obce díky množstvím přínosů, které jim partnerství přineslo, nadále pokračují ve společné spolupráci. V ČR vznikají mikroregiony především za účelem řešit společný problém či stanovit směr, kterým by se měl mikroregion ubírat. Dalším

důvodem vzniku je snaha o zajišťování určitých oblastí veřejné správy a dosažení většího efektu při vyjednávání a financování, než kdyby jednaly obce samostatně.¹⁷

Pro vznik mikroregionu je zapotřebí smlouva o vytvoření svazku obcí a zápis do rejstříku svazku obcí, čímž svazek nabývá právní způsobilosti. Součástí smlouvy jsou stanovy, které musí dle zákona o obcích obsahovat:

- název a sídlo svazku obcí a jeho členů;
- předmět činnosti svazku;
- orgány svazku obcí včetně ustanovení pravomocí;
- práva a povinnosti členů svazku obcí;
- majetek vložený členy svazku do svazku obcí;
- zdroje příjmu svazku obcí a způsoby rozdělení zisku;
- podmínky přistoupení ke svazku obcí a vystoupení z něj, včetně majetkového vypořádání;¹⁸

Pro dobré fungování mikroregionu je důležité stanovit správnou strategii ihned po jeho založení. Efektivní fungování mikroregionu je stanoveno na základě naplnění čtyř podmínek, které by měly být dodrženy:

- 1) Vypracování pravidel fungování dle přijatých cílů a rozpis těchto pravidel v rámci stanov mikroregionu.
- 2) Formulování pravidel pro získávání a využívání finančních zdrojů a majetku mikroregionu.
- 3) Vymezení činností a strategií, kterým se bude mikroregion dlouhodobě věnovat.
- 4) Zřízení pružné organizační struktury, která zajistí demokratické rozhodování a respektování názorů jednotlivých členů.

Orgány mikroregionu a jejich činnost musí být ze zákona rovněž upraveny ve stanovách, většinou jsou odvozeny od formální samosprávné struktury obcí. Nejvyšším orgánem je zpravidla valná hromada nebo shromáždění, která je složena ze zástupců obcí tvořících mikroregion. Do její působnosti patří změna stanovy, rozhodování o členských příspěvcích, volba a odvolávání členů, předsedy a místopředsedy rady a kontrolní komise. Valná hromada rovněž schvaluje rozpočet a závěrečný účet. Výkonným orgánem je rada, která jedná jménem mikroregionu

¹⁷ KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*, s. 158 160

¹⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů § 49–52

a rozhoduje o jeho náležitostech, pokud nejde o věci svěřené do působnosti valné hromady. Statutárním orgánem je předseda a místopředseda rady zastupující mikroregion navenek. Inventuru majetku a zprávu o plnění usnesení schváleném valnou hromadou podává kontrolní či revizní komise.

Kromě těchto orgánů uvedených ve stanovách používají mikroregiony i orgány doplňkové, které jim usnadňují řízení mikroregionu. Jedná se například o porady starostů, které se konají mezi zasedáními valné hromady, nebo pracovní skupiny organizované k určitým problémům. Mikroregiony mají i své zaměstnance, jako jsou ekonomové a účetní vedoucí agendu účetnictví, v některých případech to mohou být i interní poradci či manažeři.¹⁹

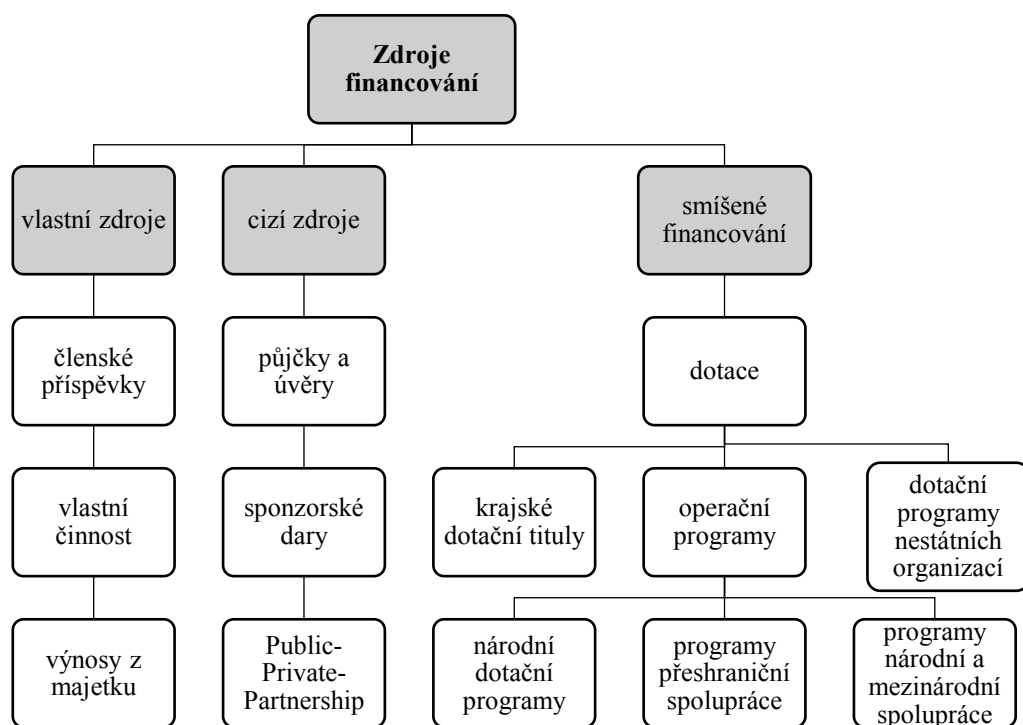
2.6.2 Financování činnosti mikroregionů

Jedním z důvodů, proč se obce sdružují a vytváří mikroregiony, je nedostatek finančních prostředků jednotlivých obcí potřebných k rozvoji svého území. Pro mikroregiony je důležité stanovit způsob, jakým budou finanční prostředky získávány a alokovány. Financování mikroregionu je do jisté míry zakotveno ve stanovách upravujících otázky majetkových vkladů, způsoby financování či zásady hospodaření.

Pro financování svých rozvojových záměrů mohou mikroregiony použít finanční prostředky z vlastních zdrojů (tzv. vnitřní financování), cizích zdrojů nebo mohou použít financování smíšené (z tzv. vnějších zdrojů). Pro přehlednost jsou možnosti financování dle jednotlivých zdrojů znázorněny ve schématu č. 2.1

¹⁹ ŠKRABAL, Ivo. *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*, s. 21, 49

Schéma. 2.1 Způsoby financování mikroregionů

Zdroj: DIVIŠOVÁ Anna. *Financování mikroregionů*, s. 6, 9, vlastní zpracování.

Míra použití jednotlivých zdrojů je ovlivněna velikostí rozpočtu projektu, přičemž platí, čím vyšší rozpočet, tím je vyšší pravděpodobnost použití k financování cizích zdrojů. V současnosti v ČR převládá přístup smíšeného financování a to z důvodu využívání dotačních programů.

2.6.2.1 Financování z vlastních zdrojů

Finanční prostředky z vlastních zdrojů tvoří vlastní rozpočtové prostředky sdružené jednotlivými členy mikroregionu (tzv. členské příspěvky). Mezi další vlastní zdroje řadíme finanční prostředky získané vlastní činností mikroregionu, tedy služby, které poskytuje, a případné výnosy z majetku mikroregionu. Tyto prostředky se pak stávají součástí mikroregionu.

Členské příspěvky

Členské příspěvky využívá k financování většina mikroregionů v ČR. Je mnoho způsobů, jak může být stanoven členský příspěvek. Členské příspěvky lze stanovit dle procentního podílu obce jednorázovým příspěvkem při vstupu, dohodou členských obcí nebo je možný způsob kombinace členského příspěvku, přičemž jedna polovina je určována podle počtu obyvatel a druhá je stanovena částkou ve stejné výši pro všechny

členské obce.²⁰ Členské příspěvky lze rovněž dělit podle metody (systému), kterou jsou vybírány. Solidární systém uplatňují především mikroregiony mající za cíl dlouhodobou spolupráci. Výše příspěvku je zpravidla stanovena ročním příspěvkem na jednoho obyvatele vynásobeným počtem obyvatel členské obce. S benefičním systémem financování se setkáváme u spolupráce obcí za účelem realizace konkrétního projektu. Příspěvky jednotlivých obcí jsou dány mírou užítu příslušné obce na realizovaném projektu. Výpočet příspěvku se může odvíjet od katastrální výměry obce, délky infrastruktury atd.

Vzhledem k tomu, že se v ČR sdružují spíše menší obce venkovského charakteru a jejich rozpočty neumožňují realizaci finančně náročnějších investic, je financování z vlastních zdrojů využíváno pro finančně méně náročné projekty.

2.6.2.2 Financování z cizích zdrojů a smíšené financování

Tyto formy financování se používají v drtivě většině případů. Jedná se o poskytování finančních prostředků třetími subjekty nejčastěji formou dotací, úvěrů, sponzorských darů a systémem Public-Private-Partnership.

Dotace

Dotace jsou klíčovou položkou při financování mikroregionů. Dotace umožňují mikroregionům realizovat finančně náročnější projekty. Dotace však pokrývají většinou jen část nákladů projektu. Existuje několik dotačních programů financovaných z různých zdrojů, přičemž každý má zároveň své specifika. Podrobněji lze dotace rozčlenit do následujících kategorií.²¹

a) Operační programy

Operační programy pro programové období 2014–2020 probíhají jak na úrovni státu, tak na mezinárodní úrovni. V rámci operačních programů rozlišujeme národní dotační programy, programy přeshraniční spolupráce a programy národní a mezinárodní spolupráce.

Národní dotační programy

Národní dotační programy jsou financovány převážně jednotlivými ministerstvy a některými státními fondy.

²⁰ DIVIŠOVÁ, Anna. *Financování mikroregionů*, s. 5–8

²¹ PÁPOL, Tomáš a PAVLAS, Miroslav. *Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů*, s. 68

- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost – M. průmyslu a obchodu;
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání – M. školství, mládeže a tělovýchovy;
- OP Zaměstnanost – M. práce a sociálních věcí;
- OP Doprava – M. dopravy;
- OP Životního prostředí – M. životního prostředí;
- Integrovaný regionální operační program – M. pro místní rozvoj;
- OP Praha – pól růstu ČR – Magistrát hlavního města Prahy;
- OP Technická pomoc – M. pro místní rozvoj;
- OP Rybářství 2014–2020 – M. zemědělství;
- Program rozvoje venkova – M. zemědělství.

Programy přeshraniční spolupráce

Programy přeshraniční spolupráce jsou řízeny či koordinovány Ministerstvem pro místní rozvoj.

- Interreg V-A ČR – Polsko;
- Interreg V-A Slovenská republika – ČR;
- Interreg V-A Rakousko – ČR;
- Program přeshraniční spolupráce ČR – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014-2020;
- Program spolupráce Svobodný stát Sasko – ČR 2014–2020.

Programy národní a mezinárodní spolupráce

Programy národní a mezinárodní spolupráce jsou na území ČR koordinovány také Ministerstvem pro místní rozvoj.

- Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE;
- Program nadnárodní spolupráce Interreg DANUBE;
- Program meziregionální spolupráce INTERREG EUROPE;
- Program meziregionální spolupráce ESPON 2020;
- Program meziregionální spolupráce INTERACT III;
- Program URBACT III.

Pomocí strukturálních fondů lze čerpat finanční prostředky, které slouží pro zmírnění rozdílů mezi jednotlivými státy EU a jejich regiony. V rámci programového období 2014–2020 jsou využívány prostředky z pěti fondů, které dohromady tvoří evropské

strukturální a investiční fondy. Z těchto fondů je celkem pro ČR na období 2014–2020 stanoveno téměř 24 mld. eur.

Evropský fond pro regionální rozvoj

Z tohoto fondu je poskytována téměř polovina všech evropských strukturálních a investičních fondů. Cílem fondu je posilování regionální, hospodářské a sociální soudržnosti prostřednictvím investic do sektorů posilujících růst, konkurenceschopnost a vytváření nových pracovních míst.

Fond soudržnosti

Cílem fondu soudržnosti je investovat do udržitelného rozvoje a zlepšit konektivitu v členských státech s HDP nižším než 90 % průměrných zemí EU. Tvoří až čtvrtinu všech finančních prostředků.

Evropský sociální fond

Evropský sociální fond se zaměřuje na zlepšování příležitostí k zaměstnávání a vzdělávání. Rovněž se snaží pomáhat znevýhodněným osobám a lidem ohroženým sociálním vyloučením.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Fond pomáhá zvyšovat konkurenceschopnost v odvětví zemědělství a lesnictví. Snahou fondu je zvýšit kvalitu životního prostředí, zlepšit stav krajiny a podporovat diverzifikaci venkovského hospodářství.

Evropský námořní a rybářský fond

Z tohoto fondu je zajištěno financování trvale udržitelného rozvoje evropského rybolovu a akvakultury. Fond podporuje konkurenceschopnost, ochranu a zlepšování podmínek rybolovu. V porovnání s ostatními fondy poskytuje nejmenší množství peněžních prostředků.

Mimo evropských strukturálních a investičních fondů existují i ostatní fondy, kde spadá *Fond solidarity*, jenž poskytuje flexibilní a rychlou finanční pomoc při velké přírodní katastrofě, a *Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci*, který financuje projekty na pomoc pracovníkům propuštěným v důsledku globalizace (např. v případě bankrotu

velké společnosti a přemístění továrny mimo území EU) či v případě, kdy je v jednom odvětví propuštěno větší množství osob najednou.²²

b) Krajské dotační tituly

Krajské dotační tituly jsou doplňkové zdroje k národním dotačním programům. Jsou financovány z jednotlivých rozpočtů krajů. Jsou určeny především příslušenému kraji, ve kterém se mikroregion nachází.

c) Dotační programy nestátních organizací

Dotační programy vyhláší rovněž nadace a velké společnosti. Podpora nadací směřuje zejména k péči o životní prostředí a podpoře komunitního rozvoje. Výhodou těchto dotací je administrativní nenáročnost, nevýhodou je nízké povědomí potenciálních žadatelů o jejich vyhlášení. Výše dotací většinou nebývá příliš vysoká.

Úvěry

Úvěry zatěžují rozpočet mikroregionů. Je třeba brát v úvahu, že úvěry sebou přináší i náklady v podobě úroků. Úvěry tedy nejsou vhodným zdrojem financování a měly by se používat v krajním případě.

Sponzorské dary

Sponzorské dary jsou nepravdělné, náhodné příspěvky, a proto s nimi nelze počítat při plánování hospodaření.

Public-Private-Partnership

Public-Private-Partnership (dále jen PPP) je smluvně upravená spolupráce veřejného a soukromého sektoru, která vychází z partnerství mezi orgány veřejné správy a podnikateli. PPP přispívá ke zvyšování kvality a efektivnosti veřejných služeb. Význam této spolupráce spočívá ve využití zdrojů a schopností soukromého sektoru, které veřejný sektor nemá k dispozici. Podstata spočívá v tom, že soukromý sektor vkládá vlastní finanční prostředky do realizace veřejných služeb (v dopravě, zdravotnictví atd.) a veřejný sektor mu za to vyplácí odměnu. Odměny mohou být vypláceny formou přímých plateb nebo udělením koncese, která může být prováděna

²² Ministerstvo pro místní rozvoj. *Programové období 2014–2020*. [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

výběrem poplatků od veřejnosti. Tento způsob financování je velmi náročný a lze ho použít, pokud veřejný sektor nemá dostatek peněžních prostředků na rozvojový plán.²³

2.6.2.3 Dokumenty rozvoje

Strategické plánování je základním prostředkem udržitelného rozvoje a provádí se z důvodu potřeby reagovat na současné možnosti a potřeby rozvoje území v souladu s uplatňovatelnými politikami. Strategie odpovídá na otázku, jak koordinovat činnosti uvnitř mikroregionu, aby bylo dosahováno řešení problémů, které jsou společné pro více obcí. Strategický plán rozvoje mikroregionů je koncepční dokument, který vychází ze znalosti území, popisuje a hodnotí klíčové jevy v mikroregionu, navrhuje k nim dlouhodobé cíle a opatření, která by měla vést k pozitivnímu vývoji v daném území, růstu místní ekonomiky, rozvoji sociálně-společenských aktivit, ochraně životního prostředí atd. Klíčovým východiskem při přípravě strategie je užití finančních, materiálních a lidských zdrojů.

Strategický plán rozvoje se skládá ze tří hlavních částí – analytické, strategické a implementační.

První část (analytická) obsahuje souhrnnou situační analýzu a SWOT analýzu území. Situační analýza je text, jehož cílem je komplexně zmapovat území. Zpravidla jsou zachyceny určité oblasti (poloha a příroda, obyvatelstvo, občanská vybavenost, technická infrastruktura, ekonomika, životní prostředí), kde jsou hodnoceny největší problémy, potencionál a výjimečnost v daném území. Kvalitní popsání situační analýzy je východiskem pro správné stanovení strategických záměrů a cílů. SWOT analýza je metoda, jak určit pozitivní a negativní stránky mikroregionů. Je tvořena čtyřmi částmi: silné stránky, slabé stránky, příležitosti a ohrožení. SWOT analýza může být rozdělena do několika základních oblastí, nebo může být prováděna jedna analýza pro všechny oblasti dohromady.

Druhá část dokumentu (strategická) ukazuje prioritní záměry mikroregionu. Je tvořena komponenty, jako jsou vize, oblasti rozvoje, priority, opatření a aktivity. Vize je velmi důležitá, protože ukazuje, jakým směrem se bude mikroregion ubírat (např. průmyslová výroba, zemědělství, cestovní ruch). Vize tedy formuluje výsledný stav po realizaci opatření stanovených ve strategii. Někdy může být s formulováním vize spojeno i motto, které přesně charakterizuje daný mikroregion. Ke stanovení vize

²³ DIVIŠOVÁ, Anna. *Financování mikroregionů*, s. 9, 13, 17, 18

a dokonalejšímu procesu strategického plánování může sloužit metoda BalanceScorecard (dále jen BSC), která umožňuje převádět strategii a vizi organizace do měřitelných ukazatelů výkonnosti.

Oblasti rozvoje mikroregionu pokrývají veškerou problematiku v daném území a většinou jsou stejné jako oblasti použité ve SWOT analýze. Priority vymezují pouze několik klíčových prvků rozvoje, které jsou důležité pro rozvoj ve většině obcí tvořících mikroregion. Vždy je pro danou oblast stanoveno několik priorit. Opatření popisují jednotlivé dílčí záměry, kterými lze dosáhnout k naplnění strategických cílů. Každé opatření se skládá z dílčích aktivit, jejichž uskutečňováním dochází k realizaci opatření. Uskutečňování jednotlivých aktivit podléhá časové posloupnosti. Aktivita by měly být definovány co nejkonkrétněji, aby byla strategie použitelným dokumentem pro kohokoli (např. přehled průmyslových zón v mikroregionu).

Třetí část (implementační) popisuje akční plán, který je databází aktivit, jejichž uskutečňování je v silách mikroregionu v prvním roce od zahájení realizace strategie. Akční plán sestavuje aktivity a konkretizuje předpoklady a finanční náročnost jejich uskutečňování. Akční plán je nutno pravidelně aktualizovat formou dodatku, a to vždy po uplynutí období, na které je akční plán sestaven.

Z hlediska realizace strategického plánu je na závěr celého procesu vhodné popsat organizační strukturu, která by měla být popsána z hlediska managementu rozvoje uplatňovaného v daném mikroregionu. Důležité je určení zodpovědné osoby za monitoring a vyhodnocení plnění strategického rozvoje. Nezbytnou součástí závěrečného procesu je popsat systém financování mikroregionů, tj. proces, jak nacházet finanční zdroje, které povedou k naplnění cílů. Pro úspěšný rozvoj mikroregionu je nutné využívat nejen vlastní, ale i cizí zdroje, které budou významné z hlediska mikroregionálních projektů.

Součástí závěrečné části je také vyhodnocení stanovené strategie. Pro hodnocení úspěšnosti strategických cílů se využívají tzv. programové indikátory. Jedná se o ukazatele, které stanovují, jak daleko je skutečnost od stanovené cílové hodnoty uvedené ve strategickém plánu. Z tohoto důvodu by měly být strategické cíle jasně formulované a snadno vyčíslitelné.²⁴

²⁴ ŠKRABAL, Ivo. *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*, s. 69–79

3 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MIKROREGIONU OBCÍ POVODÍ STONÁVKY

První část třetí kapitoly bude věnována základní charakteristice Mikroregionu obcí povodí Stonávky a popisu jednotlivých členských obcí. V rámci managementu budou popsány orgány Mikroregionu, jejich činnost a zároveň bude představena společnost Stonax, o.p.s. jakožto významný aktér sdružující členské obce Mikroregionu. V další části bude objasněn strategický plán Mikroregionu obcí povodí Stonávky a pomocí SWOT analýzy bude nastíněna identifikace profilu území Mikroregionu. Socioekonomickým profilem Mikroregionu bude zjištěno, jak je na tom Mikroregion v rámci demografického prostředí, trhu práce, vzdělanosti a podnikatelské aktivity v území. V neposlední řadě bude zhodnocena vybavenost členských obcí mikroregionu, která bude rozdělena na technickou a dopravní infrastrukturu a občanskou vybavenost. Závěrem bude kapitola věnována hospodaření Mikroregionu a utvářením jeho rozpočtu za sedmileté časové období, konkrétně za léta 2010–2016. Časová období jsou vybrána v závislosti na dostupnost údajů z IISSP MONITOR Ministerstva financí. Příjmy mikroregionu budou analyzovány na úrovni druhového hlediska třídění rozpočtové skladby. V návaznosti na vybavenost obcí bude na výdaje nahlíženo nejen z druhového hlediska, ale také z odvětvového hlediska třídění rozpočtové skladby.

3.1 Mikroregion obcí povodí Stonávky

Po roce 1990 došlo k osamostatnění obcí, které byly součástí střediskové obce Hnojník. Patřily zde obce Dolní Tošanovice, Horní Tošanovice, Komorní Lhotka, Hnojník, Střítež, Smilovice, Řeka, Třanovice, Ropice a Vělopolí. Přestože každá z těchto obcí hospodařila samostatně, měly stále potřebu setkávat se a vzájemně si pomáhat v řešení některých problémů přes hranice vlastní obce.

V roce 1999 vznikl Mikroregion obcí povodí Stonávky, který je katastrálně vymezen desíti již zmíněnými obcemi. Zakládajícími členy byly obce Dolní Tošanovice, Horní Tošanovice, Hnojník, Střítež, Smilovice, Řeka, Třanovice, Vělopolí, Komorní Lhotka a v roce 2001 se připojila obec Ropice. Prvním předsedou Mikroregionu se stal tehdejší starosta obce Třanovice Jan Tomiczek. Snahou Mikroregionu obcí povodí Stonávky je nejen posílit vazby a spolupráci mezi jednotlivými obcemi, ale také s partnery ze zahraničí. Spolupráce mezi členskými obcemi se zaměřuje především na oblast rozvoje cestovního ruchu, komunální sféry, dopravy a životního prostředí.

Mikroregion se nachází na katastrálním území Moravskoslezského kraje ve východní části okresu Frýdek-Místek s rozlohou přibližně 8 450 ha. Žije zde téměř 9 000 obyvatel. Sídlo má od počátku svého vzniku v obci Třanovice. Administrativní a účetní chod Mikroregionu zajišťuje společnost Stonax, o.p.s.

Pro Mikroregion je charakteristická střídavá hornatá krajina Moravskoslezských Beskyd s pahorkatinou oblastí Ostravské pánve. Mezi hlavní vodní toky na území Mikroregionu patří řeky Stonávka, Ropičanka a Ráztoka. Ovzduší je zde stále poměrně znečištěno z koksoven a hutí okolních průmyslových měst, přestože v průběhu let docházelo k postupnému snižování škodlivých látek z ovzduší. S tím také souvisí zaměstnanost v Mikroregionu, kdy nejvíce pracovních příležitostí nabízí právě okolní průmyslová města. Mikroregion nabízí i mnoho zajímavých míst pro návštěvníky. Najdeme zde třeba jednu z nejdelších beskydských sjezdovek, atraktivní golfové hřiště či několik cyklistických a pěších turistických tras.²⁵

Obr. 3.1 Mapa a logo Mikroregionu obcí povodí Stonávky

Zdroj: CRR ČR.cz. Mapový server a MIKROREGION OBCÍ POVODÍ STONÁVKY. Mapa

²⁵ MIKROREGION OBCÍ POVODÍ STONÁVKY. Strategický plán Mikroregionu. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: http://www.stonavka.cz/modul_dokument/prilohy/15179.pdf

3.2 Charakteristika členských obcí

Členské obce Mikroregionu se vzájemně liší jak rozlohou, tak počtem obyvatel. Rozlohou největší obec s výměrou téměř 2 000 ha je asi šestkrát větší než nejmenší obec. Počet obyvatel v členských obcích se pohybuje v rozmezí od 250 u nejméně početné obce až po 1 600 obyvatel u obce nejpočetnější (podrobnější přehled viz tabulka 3.1). Všechny členské obce jsou samostatné a disponují na svém území vlastním obecním úřadem.

Tab. 3.1 Základní údaje o členských obcích k 31. 12. 2016

Obec	Počet částí obce	Výměra (v ha)	Počet obyvatel	Hustota osídlení (obyv./km ²)
Dolní Tošanovice	1	370	333	90,00
Hnojník	1	642	1 458	227,10
Horní Tošanovice	1	530	578	109,06
Komorní Lhotka	1	1 988	1 333	67,05
Ropice	1	1 011	1 605	158,75
Řeka	1	1 345	524	38,96
Smilovice	1	784	775	98,85
Střítež	1	615	1 008	163,90
Třanovice	1	861	1 043	121,14
Vělopolí	1	299	286	95,65
Mikroregion	10	8 445	8 943	105,90

Zdroj: ČSÚ ČR. *Malý lexikon obcí ČR a Počet obyvatel v obcích*, vlastní zpracování a výpočty.

V roce 2017 na území Mikroregionu s hustotou zalidnění 105,9 obyv./km² žilo 8 943 obyvatel. Populačně nejsilnějšími obcemi jsou Ropice a Hnojník. Rozlohou je největší zase obec Komorní Lhotka. Z prezentovaných dat vyplývá skutečnost, že v jižní části Mikroregionu tj. v obcích Řeka, Komorní Lhotka, Smilovice, je hustota osídlení výrazně nižší než v severní části. Každá obec náleží jednomu katastrálnímu území. V příloze č. 2 je vyobrazena mapa Mikroregionu znázorňující hustotu a počet obyvatel v území.

Dolní Tošanovice

Obec Dolní Tošanovice leží ve zvlněné těšínské pahorkatině poblíž Žermanické přehrady. Patří mezi nejstarší vzniklé obce na Těšínsku. Turisticky zajímavými objekty jsou římskokatolická kaple, velkostatky Lesní dvůr a Dolní dvůr ze 17. století. Aktivní i pasivní sportovní využití pro místní občany a návštěvníky nabízí místní sportovní areál, kde se každoročně koná několik společenských akcí. K návštěvě také vybízí okolní Žermanická přehrada s řadou příležitostí pro vodní sporty, několik stezek i hipostezek.

Hnojník

Hnojník je jednou z největších členských obcí, což z obce činí významné hospodářské a sociální centrum mikroregionu. Na rozdíl od severní části obce, která má průmyslový a obchodní charakter, má jižní část obce spíše venkovní charakter a je atraktivní zvláště pro turisty upřednostňující pěší a cyklistické výlety do Beskyd. Díky výborné poloze a dopravní dostupnosti, ať už silniční či železniční, našlo v obci své sídlo velké množství podnikatelských subjektů. Významnou dominantou obce je socha sv. Jana Nepomuckého a dřevěný kostel Nanebevzetí Panny Marie s památkově chráněnou ochrannou zdí s výklenkovými kaplemi.

Horní Tošanovice

Obec leží na bývalé „císařské cestě“ spojující v minulosti Slezsko s ostatními zeměmi Rakousko-uherské monarchie. Horní Tošanovice patří k nejstarším obcím na území Těšínska. První dochovaná zmínka je ze 13. století, ačkoli se traduje, že obec vznikla již mnohem dříve. Mezi historické památky v obci řadíme empírový zámek a zvonici, která je plně funkční, a místní domácnosti se dodnes starají o udržování samotné budovy a zajišťují provoz zvonění. V obci byla na počátku 19. století vystavěna první hrnčírna ve Slezsku. Budova dnes již bývalé hrnčírny je však již ve zchátralém stavu. V obci je atraktivní ranč, který nabízí jízdu na koních v blízkém i vzdáleném okolí po vyznačené stezce údolím řeky Stonávky.

Komorní Lhotka

Obec Komorní Lhotka je podhorskou lázeňskou obcí. Komorní Lhotka je největší obcí z hlediska rozlohy a hlavním protagonistou rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu. Obec je přístupná z Hnojníku úzkou silnicí provázanou lipovou alejí o délce 2,5 km. V obci je k dispozici mnoho služeb různého charakteru. Chloubou obce je katolický a evangelický kostel z konce 18. století. Ukázkou lidové architektury najdeme v centru obce, kde se nachází roubené karpatské dřevěnice typické pro oblast Těšínska. Oproti ostatním členským obcím nabízí Komorní Lhotka pro občany či návštěvníky finskou saunu, léčivé bylinné lázně a ozdravné procedury.

Ropice

Největší obcí z hlediska počtu obyvatel je Ropice, která leží v Podbeskydí v údolí řeky Ropičanky. Obcí vede mezinárodní železniční trať na trase Žilina–Bohumín a regionální

trať z Frýdku-Místku do Českého Těšína. Výborná dopravní dostupnost se podílela na utváření současného vzhledu a funkcí obce. Turisticky velmi zajímavá obec nabízí na svém území řadu architektonických památek. Počátkem 18. století byla tehdejší tvrz přestavěna na barokní zámek, později přestavěný klasicistně. Mezi další památky patří farní kostel Zvěstování Panny Marie s ohradní zdí a branou. Obec nabízí i aktivní trávení volného času. Kromě cyklostezky, která prochází napříč celou obcí, zde najdeme i golfové hřiště s krytým odpalištěm.

Řeka

Řeka je půvabná, typicky horská vesnička, jejíž podhorská část spadá do chráněné krajinné oblasti Beskydy. Řeka je jednou ze dvou obcí Mikroregionu s největší nabídkou cestovního ruchu v oblasti horské turistiky a rekreace především v zimních a letních měsících. K aktivní rekreaci a turistice v zimních měsících přispívají horské chaty, lyžařské sjezdovky a vleky. V letních měsících je zde pro návštěvníky řada stezek pro pěší a cykloturisty. Místní obyvatelé a návštěvníci hojně využívají také letní koupaliště u hotelu Javor.

Smilovice

Obec Smilovice patří rozlohou mezi menší členské obce Mikroregionu. Nachází se v krásném a tichém prostředí na úpatí strmých svahů hory Goduly. Obec se rozkládá na místní komunikaci mezi obcemi Střítež a Řeka. Díky své poloze na hranici chráněné krajinné oblasti Beskyd je obec jedním z nejvýznamnějších center turistiky a sportu. Pro místní i turisty je v obci k dispozici moderní sportovní areál, několik stezek pro pěší, cyklisty a jezdce na koních.

Střítež

Obec Střítež leží na soutoku říčky Ropičanky, Olše a Černém potoku. Obcí vede silniční síť s mezinárodní trasou E75 a železniční síť spojující města Frýdek-Místek a Český Těšín. Obec nabízí mnoho turistických pěších a cyklistických stezek spojujících okolní města. Dominantou obce je zejména římskokatolický kostel sv. Archanděla Michaela, který byl postaven na vrcholu střítežského kopce na počátku 19. století. V obci a okolí sbíral náměty pro svou tvorbu významný český malíř Josef Mánes, který má v obci rovněž svůj pomník. Obec je reprezentována několika menšími rybníky.

Třanovice

Třanovice se rozkládají na řece Stonávce, která na severu ústí do Těrlické přehrady. Obec leží na křižovatce historických dopravních cest Polska, Rakouska a Slovenska. Obec Třanovice je dalším velmi významným centrem Mikroregionu. Novodobou zajímavostí je podnikatelská zóna v obci, která vznikla revitalizací původního zemědělského areálu. V obci našlo své sídlo víc jak třicet firem a podnikatelských subjektů, díky čemuž obec nabízí pro své obyvatele i pestré množství služeb. Přes služby v oblasti pohostinství a zdravotnictví zde najdeme i netradiční služby, např. psí hotel, jehož součástí je i psí salón krásy. K zajímavostem obce patří pomník Jiřího Třanovského, novogotický katolický kostel sv. Bartoloměje ze 17. století a kopie historického kamene, kde se stýkají hranice čtyř obcí – Třanovic, Žukova, Hradiště a Koňakova.

Vělopolí

Vělopolí je svou rozlohou i počtem obyvatel nejmenší členskou obcí Mikroregionu. Rozkládá se na řece Vělopolce mezi obcemi Žukov, Třanovice, Střítež a Ropice, přesto je však obec umístěna mimo hlavní komunikační tahy. Částečně omezená dostupnost je příčinou toho, že si obec zachovala původní zemědělský charakter. Pro většinu místních obyvatel jsou typická drobná hospodářství. Ukázkou takového místní usedlosti je ve Vělopolí chalupa č. 7 z konce 19. století, která je místní historickou zajímavostí. Za zmínku také stojí 160 let stará, památkově chráněná lípa nacházející se v centru obce.²⁶

3.3 Management a správa Mikroregionu

Organizační struktura Mikroregionu obcí povodí Stonávky vyplývá ze stanov Mikroregionu. V roce 2001 došlo k úpravě stanov, kde se změnila právní forma Mikroregionu, a to z tehdejšího sdružení na dobrovolný svazek obcí. V roce 2014 se konaly volby do zastupitelstva obce na léta 2014–2018, tím došlo ke změně složení představitelů a politického spektra nejen členských obcí, ale také celého Mikroregionu. Orgány Mikroregionu v současnosti tvoří sněm starostů, předseda, místopředseda svazku a revizní komise (viz schéma č. 3.1).

²⁶ CICHÁ, Irena. *Okolím beskydského průmysku*, s. 213–232

Schéma 3.1 Management a správa Mikroregionu obcí povodí Stonávky

Zdroj: REJSTŘÍK SVAZKU OBCÍ. *Stanovy Mikroregionu*, vlastní zpracování

Sněm starostů, jakožto vrcholový orgán Mikroregionu, rozhoduje o všech zásadních otázkách svazku. Sněm starostů je složen ze zástupců všech deseti členských obcí. K zasedání se členové schází minimálně jedenkrát ročně, přičemž zasedání svolává předseda nebo místopředseda svazku. Sněm je usnášení schopný v případě přítomnosti dvou třetin všech členů a rozhoduje nadpoloviční většina všech členů (každý člen disponuje jedním platným hlasem).

Předseda a místopředseda zastupují Mikroregion navenek a jsou oprávněni jednat se třetími osobami jménem svazku. Předsedu a místopředsedu volí ze svých řad valná hromada. V současnosti je předsedou sdružení Miroslav Hampel, starosta obce Komorní Lhotka a místopředsedou Ing. Petr Martiňák, starosta obce Horní Tošanovice. Funkci předsedy a místopředsedy zastávají od 15. 12. 2015. V době nepřítomnosti předsedy svazku ho zastupuje místopředseda svazku.

Kontrolním orgánem Mikroregionu je revizní komise, která provádí minimálně jednou ročně kontrolu hospodaření svazku. Kontrolní komise musí být minimálně dvoučlenná.²⁷

3.3.1 Společnost Stonax, o.p.s.

Společnost Stonax, o.p.s. vznikla za účelem prohloubení spolupráce mezi členskými obcemi Mikroregionu obcí podvodí Stonávky. Od svého založení v roce 2000 spolupracuje společnost s Mikroregionem v různých oblastech (např. školství, kultura, sociální služby) a stala se rovněž administrátorem prosazování dalšího rozvoje venkovské oblasti regionu. Společnost sídlí v členské obci Třanovice, administrátorkou a zároveň ředitelkou společnosti je Ing. Halina Zientková.

Společnost Stonax se podílí na přípravě žádostí k dotacím, které vyhlásilo ministerstvo pro místní rozvoj, nejen pro Mikroregion Stonávka, ale i pro jednotlivé obce a jiné Mikroregiony. Připravuje a realizuje projekty týkající se kultury, školství, sociálních

²⁷ MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. Rejstřík svazku obcí. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <https://www.msk.cz/assets/vnitro/stanovy-stonavka.pdf>

a zdravotních služeb, životního prostředí či rozvoje turismu. V minulých letech se společnosti podařilo získat značné finanční prostředky na většinu podaných žádostí Mikroregionu a tím ušetřit peníze z obecních rozpočtů členských obcí. Z evropských grantů a dotací Moravskoslezského kraje se realizovalo několik kulturních a společenských akcí, vybavily se školy, upravilo se jejich okolí, opravily se obecní úřady, postavily se chodníky kolem frekventovaných komunikací, vybudovala se síť cyklo a agrotezek a mnoho dalších. Společnost také vydává jednou za dva měsíce virtuální zpravodaj Stonávka, kde informuje občany o dění v Mikroregionu.²⁸

3.4 Strategický plán Mikroregionu

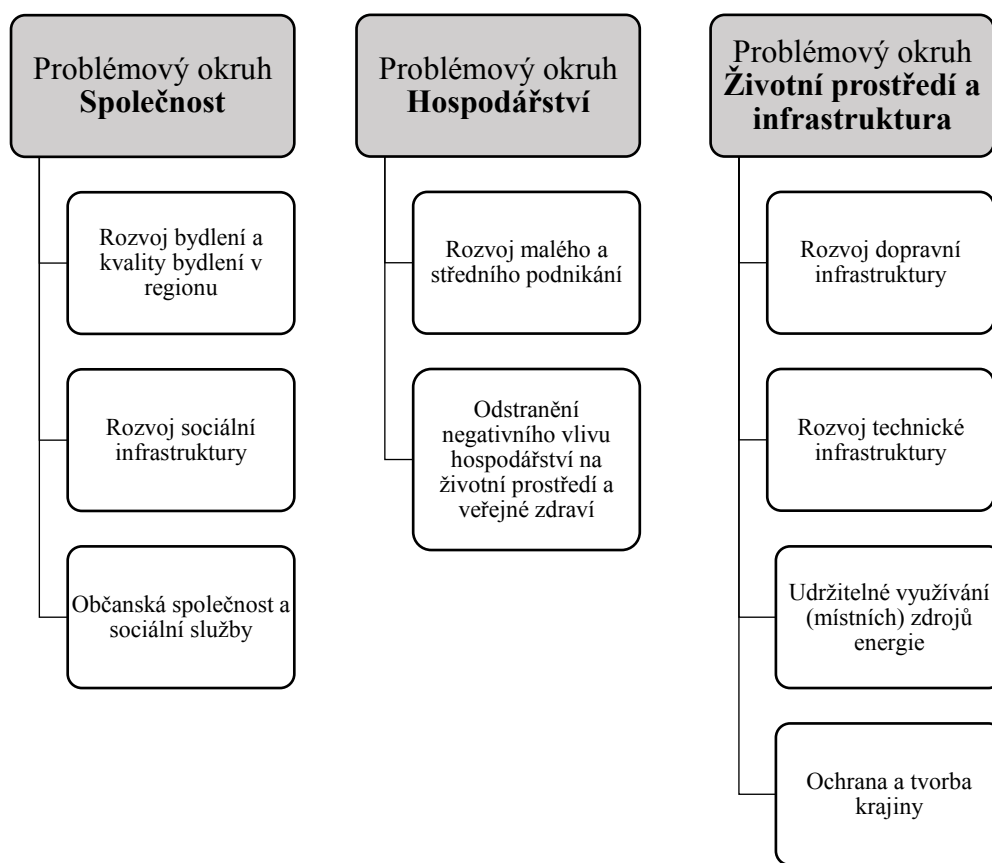
Obce v Mikroregionu spolupracují na základě nezištné a vzájemné spolupráce především v oblasti rozvoje komunální sféry cestovního ruchu, a to nejen s obcemi na národní úrovni. Snahou Mikroregionu je navázat také na mezinárodní spolupráci v oblasti cestovního ruchu, kultury a sportu. Další význam Mikroregionu spočívá ve vzájemné spolupráci obcí v případě mimořádných událostí (živelné pohromy, havárie).

Strategický plán Mikroregionu obcí povodí Stonávky byl zpracován prostřednictvím finanční podpory projektu Partnerstvím k prosperitě, financovaného z peněžních prostředků Společného regionálního operačního programu. Strategický plán vychází z potřeb členských obcí, respektuje také zájmy velké části obyvatel a dalších subjektů soukromého, veřejného a neziskového sektoru nacházejících se na území. Celkovým záměrem strategického plánu je stanovit globální cíle a strategii za účelem využití místních zdrojů a koordinace aktivity subjektů v území tak, aby byly k prospěchu obyvatel v Mikroregionu. Od roku 2004 Mikroregion úzce spolupracuje se sousedními svazky obcí v rámci Místní akční skupiny Pobeskydí.

Strategický plán respektuje priority programů stanovených jak Českou republikou, tak i Evropskou unií, včetně regionálních priorit definovaných ve Strategii rozvoje Pobeskydí. Podstatou všech priorit je však ovlivnit myšlení, způsob života a obživy místních obyvatel s využitím silných stránek a příležitostí, které v Mikroregionu existují. Struktura strategického plánu se skládá z rámcových problémových okruhů, které jsou zároveň prioritami Mikroregionu. Problémové oblasti jsou znázorněny ve schématu č. 3.2.

²⁸ STONAX O.P.S. Sdružení obcí povodí Stonávky. [online]. [cit. 2018-01-22]. Dostupné z: [http://www.stonax.cz/hlavni-strana\[314\]-\[cz\]-stonax](http://www.stonax.cz/hlavni-strana[314]-[cz]-stonax)

Schéma 3.2 Problémové okruhy a priority strategie

Zdroj: Mikroregion obcí povodí Stonávky. *Strategický plán Mikroregionu obcí povodí Stonávky*, s. 17,18, vlastní zpracování.

Problémový okruh *Společnost* je základní linií strategického plánu. Usiluje o trvale udržitelný rozvoj kvality života, rozvoj lidských zdrojů, místní společnosti a kultury. Snahou je zachovat Mikroregion kvalitním místem pro život stávající i budoucí generace s původním venkovským charakterem. V rámci problémového okruhu *Společnost* je Mikroregion orientován na kvalitu bydlení a na související aktivity neinvestičního charakteru: přípravě stavebních pozemků, podpoře individuální výstavby na velkých pozemcích. Spolu s marketingovými aktivitami je snahou udržet v regionu mladé a kvalifikované obyvatele nebo tyto nové obyvatele do Mikroregionu přilákat. Součástí problémového okruhu je také udržení a zkvalitnění základní sociální infrastruktury. Jedná se o služby v oblasti vzdělávání, kultury a sportu. Poskytování sociálních služeb ze strany veřejných i soukromých subjektů je systematicky podporováno.

Cílem problémového okruhu *Hospodářství* je snaha o trvale udržitelný hospodářský rozvoj, který by měl zajistit zdroj obživy, uspokojování základních služeb obyvatel

a údržbu kulturní krajiny. Významným impulsem rozvoje je cestovní ruch s důrazem na zachování venkovského charakteru zdejší krajiny. Podpora vynaložená v rámci problémového okruhu bude zohledňovat rozvoj malého a středního podnikání, tj. rozsáhlé investice soukromého a veřejného sektoru do dopravní infrastruktury a průmyslových zón. Nové investice by však měly respektovat zájmy ochrany životního prostředí a současně budou realizovány nové investice zaměřené na odstraňování škodlivých vlivů současné i minulé hospodářské činnosti na životní prostředí a zdraví obyvatel. Tyto investice se týkají zejména přeměny nezemědělských brownfieldů do nových, modernějších forem využití.

Okruh *Životní prostředí a infrastruktura* usiluje o růst kvality životního prostředí a s tím související kvality životních podmínek obyvatel Mikroregionu na principech odpovědného hospodaření jednotlivců i subjektů tak, aby jeho hodnoty nebyly snižovány na úkor budoucích generací. K zachování kvalitního života slouží vyvážený rozvoj infrastruktury technické (zejména vodohospodářské), dopravní a infrastruktury nakládání s odpady. Vzhledem k charakteru krajiny a možnostem jejího využití je kladen důraz na postupnou přeměnu funkcí zemědělského a lesního hospodářství z produkční na krajinotvornou. Důležitou součástí aktivní ochrany životního prostředí je také zvyšování využití místních obnovitelných zdrojů energie a jeho efektivního využití.²⁹

3.5 Socioekonomický profil Mikroregionu

Socioekonomický profil udává lepší pohled na Mikroregion tím, že interpretuje složení a věkovou strukturu obyvatelstva, počet uchazečů o zaměstnání, pracovní příležitosti a jiné. Mikroregion obcí povodí Stonávky bude charakterizován nejdříve v oblasti demografického prostředí a vzdělanosti, poté bude kapitola zaměřena na trh práce a podnikatelskou aktivitu v území.

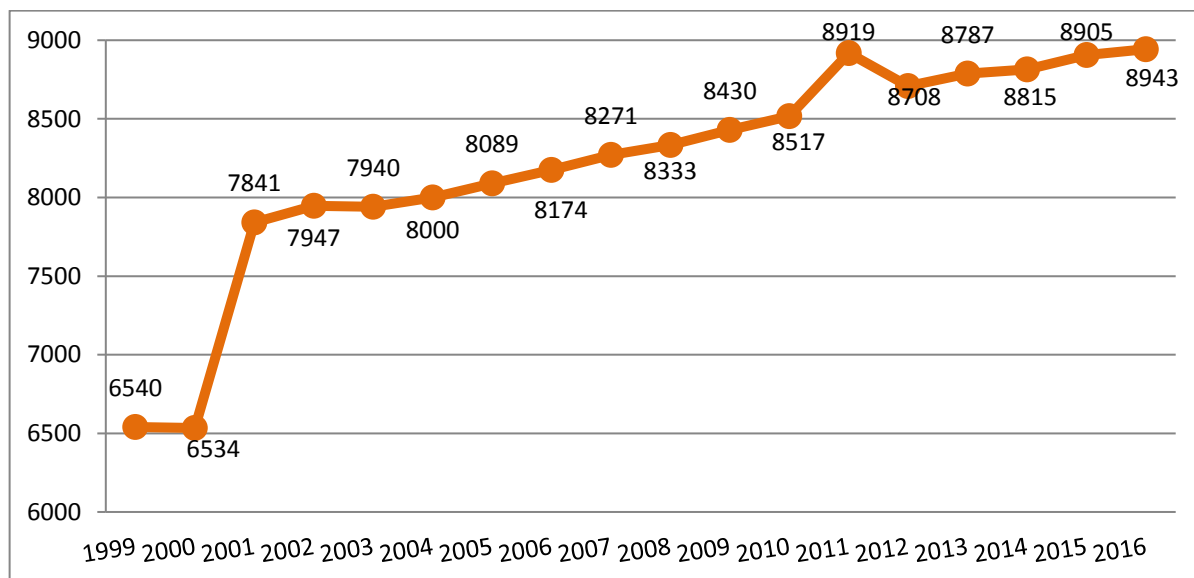
3.5.1 Demografické prostředí

V rámci demografického prostředí je analyzován počet obyvatel, jeho složení a věková struktura. Proto, že v obci žije velká část obyvatel hlásících se k polské národnosti, budou obyvatelé Mikroregionu rozčleněni také dle národnostních skupin.

²⁹ MIKROREGION OBCÍ POVODÍ STONÁVKY. Strategický plán mikroregionu. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: http://www.stonavka.cz/modul_dokument/prilohy/15179.pdf

V průběhu historie nebyla zaznamenána na území dnešního Mikroregionu významná odchylka ve vývoji počtu obyvatel. Podstatněji se počet obyvatel různil pouze v rámci historických skutečností, které byly doprovázeny změnou počtu obyvatel napříč celou republikou. V první řadě stojí za zmínku změna počtu obyvatel v období krize Rakousko-uherské monarchie na konci 19. století. Nežádoucí změny v počtu obyvatel zapříčinila také první a druhá světová válka, kdy oblast Mikroregionu přišla o značnou část svých obyvatel. Po druhé světové válce se opět zvýšil počet obyvatel především díky počtu narozených dětí. Až do roku 1989 počet obyvatel rostl a teprve po sametové revoluci se opět nepatrně snížil. V průběhu posledních dvaceti let má počet obyvatel převážně rostoucí tendenci, jak je vidět v grafu č. 3.6 znázorňujícím počet obyvatel od samotného vzniku Mikroregionu, tedy od roku 1999 do současnosti.

Graf. 3.6 Počet obyvatel Mikroregionu v letech 1999–2016 (k 31. 12. daného roku)

Zdroj: ČSÚ. Veřejná databáze. vlastní zpracování

V průběhu let se počet obyvatel přímo úměrně zvyšoval, přičemž svého maxima dosáhl v roce 2011. Jak již bylo zmíněno, v roce 2001 se k Mikroregionu připojila početná obec Ropice, čímž se počet obyvatel výrazně navýšil. V letech 1999 a 2000 nebyla obec Ropice zahrnutá do počtu obyvatel v rámci Mikroregionu. Vývoj počtu obyvatel byl pozitivního charakteru vyjma roku 2012, kdy se počet obyvatel oproti roku 2011 snížil o více jak 200 osob. Pohyb obyvatel v Mikroregionu je znázorněn v tab. 3.3.

Tab. 3.3 Vývoj počtu obyvatel Mikroregionu v letech 2010–2016

Rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Živě narození		98	92	86	110	100	88	78
Zemřelí		119	104	123	113	98	95	108
Přistěhovalí		328	362	364	286	287	312	324
Vystěhovalí		140	248	238	214	261	215	256
Přírůstek (úbytek)	přirozený	-21	-12	-37	-3	2	-7	-30
	stěhováním	188	114	126	72	26	97	68
	celkový	167	102	89	69	28	90	38

Zdroj: ČSÚ. Veřejná databáze, vlastní zpracování

Přirozený přírůstek Mikroregionu je vyjma roku 2014 záporný. Neustále rostoucí počet obyvatel je zapříčiněn kladným migračním saldem, tzn. že více lidí se do oblasti Mikroregionu stěhuje než by z něj odcházelo pryč.

Součástí demografického prostředí je i složení obyvatelstva a jeho věková struktura. Věková struktura je rozdělena do tří základních složek populace. První složka, tzv. předproduktivní je představována skupinou obyvatel ve věku 0–14 let. Produktivní složka je tvořena obyvateli ve věku 15–64 let a poproduktivní je zase ve věkovém složení 65 a více let. V tab. 3.4 je charakterizovaná struktura obyvatelstva dle pohlaví a věku.

Tab. 3.4 Struktura obyvatelstva Mikroregionu k 31. 12. 2016

Obec	Pohlaví	Počet obyvatel			Průměrný věk
		0–14	15–64	65+	
Dolní Tošanovice	Muži	30	120	17	39,6
	Ženy	29	111	26	38,3
Hnojník	Muži	113	478	121	41,5
	Ženy	97	454	195	46,1
Horní Tošanovice	Muži	49	222	26	37,3
	Ženy	48	190	43	39,5
Komorní Lhotka	Muži	124	425	120	40,9
	Ženy	123	399	142	43,3
Ropice	Muži	128	536	99	39,2
	Ženy	149	563	130	40,3
Řeka	Muži	31	185	45	42,9
	Ženy	33	177	53	44,0
Smilovice	Muži	80	275	50	38,1
	Ženy	63	235	72	42,7
Střítež	Muži	79	359	65	39,2
	Ženy	91	318	96	41,1
Třanovice	Muži	96	362	75	39,0

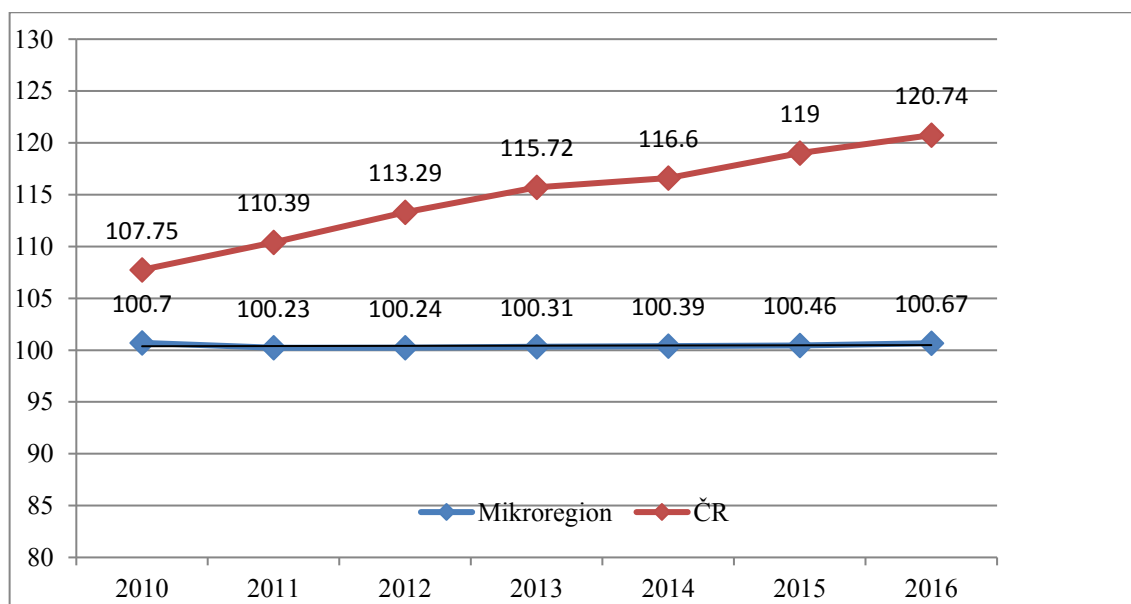
	Ženy	76	341	93	42,4
Vělopolí	Muži	24	98	17	39,6
	Ženy	35	89	23	38,3
Mikroregion	Muži + Ženy	1 498	5 937	1 508	40,7

Zdroj: ČSÚ. Veřejná databáze, vlastní zpracování

Demografické složení obyvatel za Mikroregion bylo spíše regresivního typu (věková kategorie nad 65 let nepatrně převyšovala nad kategorií 0–14 let). V některých obcích přesto stále převažuje předproduktivní složka (věková kategorie 0–14 let). Nejvíce obyvatel nad 65 let v poměru k předproduktivní složce najdeme v obci Hnojník a Komorní Lhotka. Průměrný věk všech mužů i žen žijících v Mikroregionu je 40,7 let.

Vzhledem k tomu, že populace v Mikroregionu je spíše regresivního typu, je potřeba dále charakterizovat proces stárnutí. K tomuto vyjádření nám slouží index stárí, který říká, kolik obyvatel ve věku 65+ připadá na 100 dětí ve věku 0–14 let. Hodnota větší než sto udává, že v Mikroregionu žije více obyvatel ve věku 65+ než dětí ve věku 0–14 let. V následujícím grafu 3.7 je zachycen index stárí v Mikroregionu obcí povodí Stonávky v letech 2010–2016. Pro lepší srovnání je index stárí znázorněn také v rámci České republiky v letech 2010–2016.

Graf. 3.7 Index stárí Mikroregionu obcí povodí Stonávky a ČR v letech 2010–2016

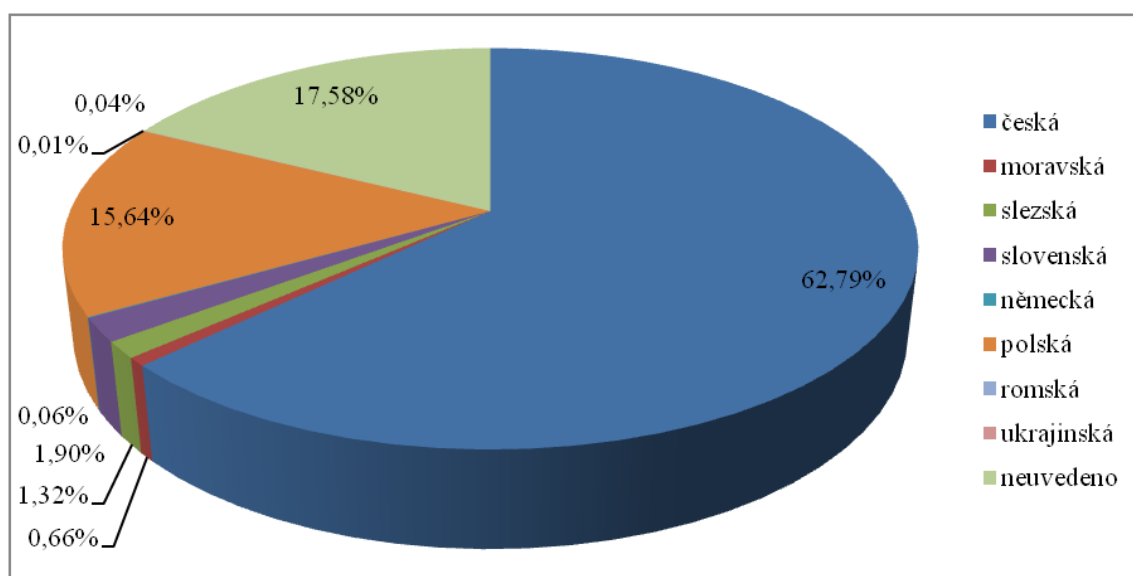
Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze - Demografie, vlastní zpracování

Vývoj indexu stárí od roku 2010 do roku 2016 má v ČR stoupající tendenci. To znamená, že se zvyšuje počet seniorů nad 65+ let oproti dětem do 14 let. V roce 2016 dosáhl index hodnoty 120,74.

V Mikroregionu je situace lepší než v rámci ČR, přesto se i zde počet seniorů v průběhu sledovaného období neustále zvyšuje. Hodnota indexu stárí se v letech 2010-2016 pohybovala lehce přes hranici hodnoty 100. V rámci Mikroregionu, stejně jako v celé ČR, převyšuje nepatrně věková struktura 65+ nad dětskou složkou.

Počet obyvatel byl dále rozdělen dle národnostních skupin evidovaných v rámci Sčítání lidu domů a bytů (dále jen SLBD) z roku 2011 (viz graf č. 3.8).

Graf. 3.8 Obyvatelstvo Mikroregionu dle národnostních skupin

Zdroj: ČSÚ, *Veřejná databáze*, vlastní zpracování

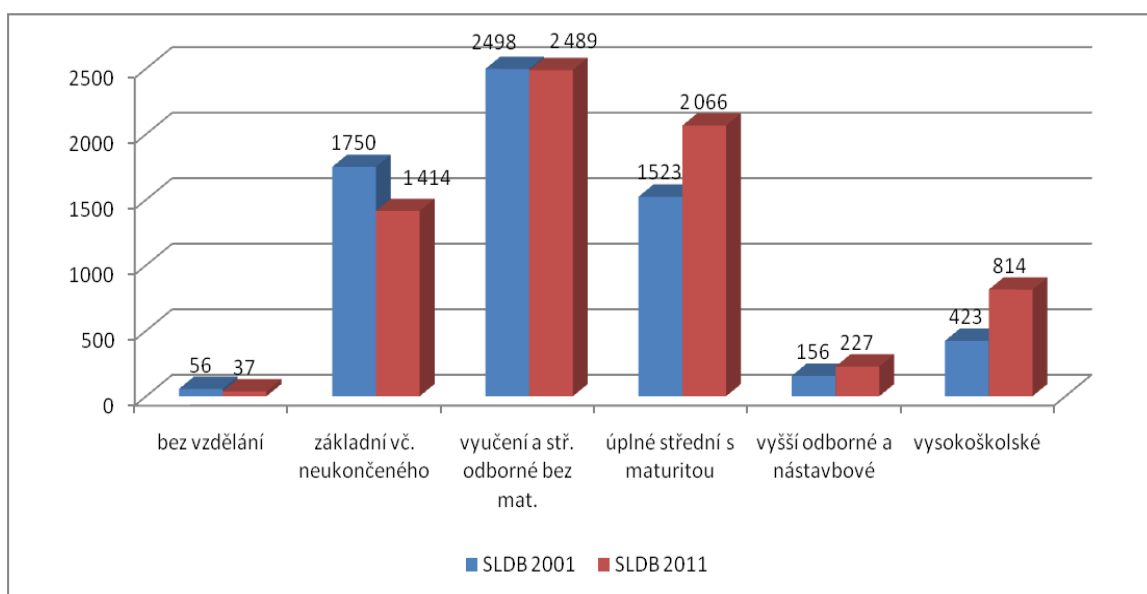
K české národnosti se při sčítání lidu hlásilo téměř 63 % obyvatel Mikroregionu, tedy asi 5 228 z celkového počtu. Druhou nejčastěji uváděnou národností je národnost polská, ke které se přihlásilo 1 300 obyvatel, což tvoří téměř 16 % všech obyvatel. Jako další v pořadí byla zastoupena národnost slovenská a slezská. Zbylé národnosti byly zastoupeny pouze zanedbatelně a netvořily ani jedno procento z celkového počtu obyvatel. Z průzkumu SLBD také vyplývá, že téměř 18 % občanů svou národnost neuvedlo vůbec.

V rámci SLBD se v roce 2001 k české národnosti hlásilo o 10 % více obyvatel než v roce 2011 a k polské národnosti zase o 3 % více než v roce 2011. Počet osob hlásících se k ostatním národnostem se v průběhu deseti let příliš nezměnil, odlišnost se pohybuje v desetinách procent.

3.5.2 Vzdelanost

Z hlediska dlouhodobé konkurenceschopnosti na trhu práce je důležité, aby se v Mikroregionu rozvíjela vzdělaná a kvalifikovaná pracovní síla. Údaje o vzdělanosti obyvatel se zjišťují z výsledků SLBD jednou za deset let. Dosažená úroveň vzdělání v Mikroregionu se příliš neliší od vzdělanosti v Moravskoslezském kraji či ČR. V grafu č. 3.9 je rozdělen počet obyvatel Mikroregionu dle nejvyššího stupně vzdělání. Data jsou čerpána z posledního SLBD v roce 2011 a jsou porovnána s daty ze SLBD v roce 2001.

Graf 3.9 Obyvatelstvo dle nejvyššího stupně vzdělání

Zdroj: ČSÚ. *Veřejná databáze*, vlastní zpracování

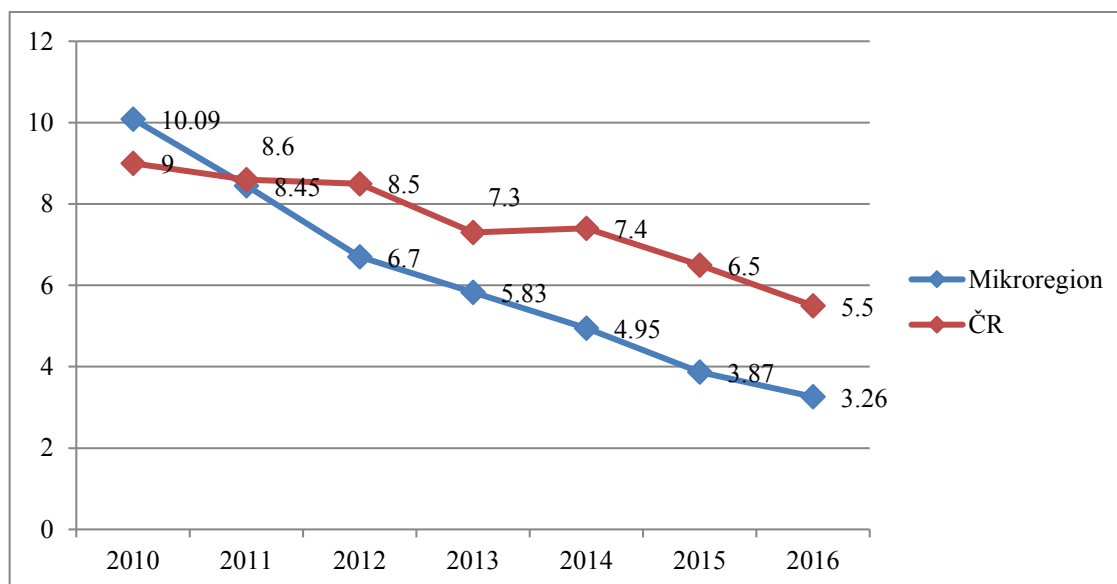
Počet obyvatel bez vzdělání a se základním vzděláním včetně neukončeného se v roce 2011 razantně snížil oproti roku 2001. Počet obyvatel vyučených bez maturity se v průběhu deseti let nezměnil, protože v Mikroregionu je stále kladen vysoký důraz na řemeslo. Tato skutečnost je spjata s historií území, která se spíše orientovala na odvětví nevyžadující vysoce kvalifikované pracovní síly (zemědělství, hutě). Vzrostl také počet obyvatel s úplným středním vzděláním a vyšším odborným a nástavbovým vzděláním. Nejvyšší rozdíl je však v počtu zastoupení vysokoškoláků. Počet vysokoškolsky vzdělaných lidí se v roce 2011 zvýšil téměř dvojnásobně. Nejvíce vysokoškoláků najdeme ve vyspělejších obcích jako je např. Hnojník a Ropice.

3.5.3 Trh práce a nezaměstnanost

Místní trh práce je do značné míry ovlivněn ekonomickou situací v území, především nabídkou práce z okolních větších průmyslových měst. Jak již bylo avizováno, Mikroregion se potýkal za poslední desetiletí s vysokou nezaměstnaností, která souvisela jak s historií samotných členských obcí, tak s nedostatečným počtem pracovních příležitostí. V posledním desetiletí se situace na trhu práce ale zlepšuje nejen v ČR, ale také v obcích na území Mikroregionu.

Průměrná míra nezaměstnanosti v Mikroregionu obcí povodí Stonávky byla porovnána v rámci ČR za léta 2010–2016 (viz graf 3.10). Data byla čerpána z Integrovaného portálu Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen MPSV). Od listopadu 2012 MPSV přešlo z ukazatele míry nezaměstnanosti na nový ukazatel nezaměstnanosti v ČR s názvem podíl nezaměstnaných osob. Nový ukazatel vyjadřuje podíl nezaměstnaných ze všech obyvatel daného věku, zatímco míra nezaměstnanosti poměřovala uchazeče o zaměstnání s ekonomicky aktivním obyvatelstvem. Je třeba rovněž uvést, že data z roku 2012 a 2013 za obce ani Mikroregiony není možné získat, tudíž byla data za tyto roky dopočtena průměrem předcházejícího a následujícího roku.

Graf 3.10 Průměrná míra nezaměstnanosti Mikroregionu obcí povodí Stonávky a ČR v letech 2010–2016 (v %)

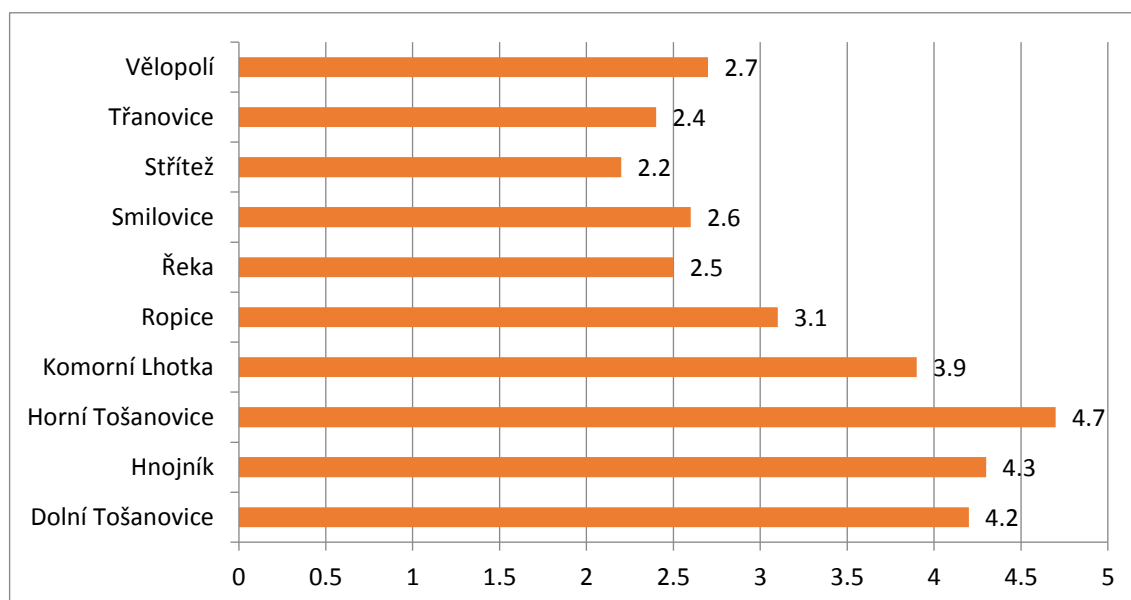
Zdroj: MPSV. *Integrovaný portál*, vlastní zpracování.

Míra nezaměstnanosti je ve sledovaném období v Mikroregionu je nižší oproti nezaměstnanosti v ČR, vyjma roku 2010, kdy byla nezaměstnanost nepatrně vyšší.

V roce 2011 se nezaměstnanost ČR a Mikroregionu takřka vyrovnala a od roku 2012 je nezaměstnanost nižší přibližně o 1–2 procentní body oproti ČR.

Jak již bylo výše zmíněno, hodnoty za rok 2012 a 2013 byly pouze odhadnuty na základě průměru předcházejícího a následujícího roku.

Graf 3.11 Podíl nezaměstnaných osob dle členských obcí k 31. 12. 2016 (v %)

Zdroj: MPSV. *Integrovaný portál*, vlastní zpracování.

Podíl nezaměstnaných osob je největší v obcích Horní Tošanovice, Hnojník a Dolní Tošanovice. Neplatí zde tak úplně přímá úměra, že v obcích spíše venkovského charakteru je vyšší podíl nezaměstnaných než ve větších a socioekonomicky vyspělejších obcích. Mikroregion měl za rok 2016 přibližně 3,3 % nezaměstnaných osob, čímž si vede podstatně lépe oproti ČR, která měla 5,5 % nezaměstnaných osob.

Zaměstnanost v Mikroregionu je především závislá na vývoji trhu práce v okolních průmyslových městech. Mnoho mladých kvalifikovaných lidí se stěhuje za prací do větších měst za vidinou vyššího výdělku. Dle údajů ze SLBD v roce 2011 vyjížděla do zaměstnání mimo Mikroregion více jak čtvrtina všech zaměstnaných. Nejvíce pak lidé vyjížděli za prací do jiných obcí mimo okres Frýdek-Místek.

V posledních letech se na území Mikroregionu dynamicky rozvíjí společnosti střední velikosti. Jen v Mikroregionu najdeme velké množství firem, které zde našly za posledních desítek let své sídlo a přispívají tím ke snížení počtu nezaměstnaných občanů.

3.5.4 Podnikatelská aktivita

Podnikatelská aktivita je důležitá pro rozvoj území a zvyšování konkurenceschopnosti Mikroregionu. Narůstající podnikatelská aktivita souvisí především s vyšší nabídkou služeb v území a narůstajícími možnostmi pracovního uplatnění. Přestože poměrně velká část obyvatelstva stále dojíždí za prací do okolních větších měst, na území Mikroregionu vzniklo a rozvíjelo se mnoho podnikatelských subjektů, ať už se jedná o fyzické či právnické osoby. V tab. 3.6 je znázorněn počet registrovaných podnikatelských subjektů v členských obcích Mikroregionu za období 2010–2016.

Tab. 3.6 Počet ekonomických subjektů v členských obcích v letech 2010–2016

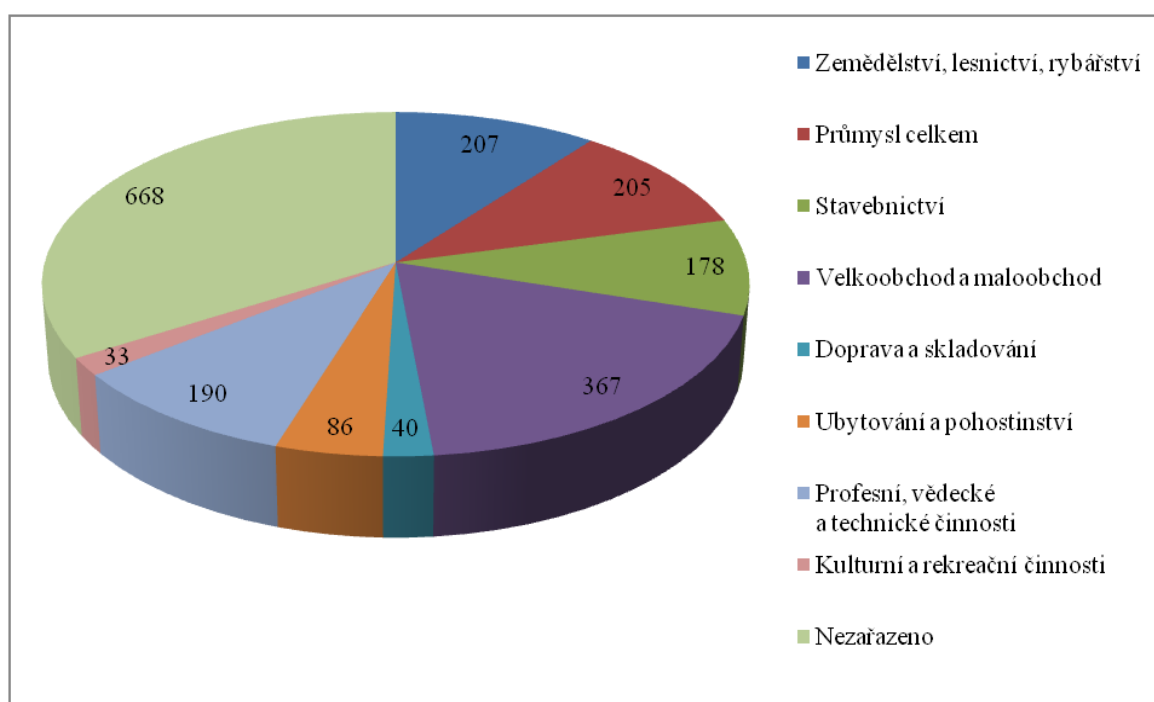
Počet ekonomických subjektů							
Obec	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dolní Tošanovice	50	57	59	67	70	76	72
Hnojník	272	271	270	279	283	293	304
Horní Tošanovice	79	82	91	98	102	118	122
Komorní Lhotka	180	191	207	208	222	239	265
Ropice	221	232	236	239	243	269	282
Řeka	73	80	81	92	93	108	110
Smilovice	120	129	130	132	138	149	166
Střítež	169	166	168	178	187	194	189
Třanovice	189	196	194	200	205	213	230
Vělopolí	57	55	59	62	59	62	65
Mikroregion	1 410	1 459	1 495	1 555	1 602	1 721	1 805

Zdroj: ČSÚ. Veřejná databáze, vlastní zpracování

V současnosti se Mikroregion vyznačuje poměrně značnou podnikatelskou aktivitou, která se stále rozšiřuje. V roce 2016 bylo na území Mikroregionu evidováno více jak 1 800 podnikatelských subjektů. Nejvyšší podnikatelská aktivita je v obcích Ropice, Komorní Lhotka a Třanovice.

Podnikatelské subjekty byly rozděleny do kategorií dle oboru činností, kterou vykonávají (viz graf 3.11). Do kategorie nezařazených byly umístěny druhy činností, které zaujímají v obcích zbývající nepatrnou část. Jedná se o podnikatelskou aktivitu v oblasti zdravotnictví, vzdělávání, informačních technologií, peněžnictví, nemovitostí a veřejné správy.

Graf 3.11 Podnikatelské subjekty dle oboru činností (k 31. 12. 2016)

Zdroj: ČSÚ. Veřejná databáze, vlastní zpracování

Nejvíce podnikatelské aktivity najdeme v oblasti velkoobchodu a maloobchodu, dále pak v oblasti zemědělství, lesnictví a rybářství a v průmyslu. Nejméně podnikajících subjektů je v odvětví kultury a rekreační činnosti.

Mezi významné společnosti velké a střední velikosti na území Mikroregionu patří BOHEMIA SEAL, s.r.o. a EPOS spol. s r.o., které prodávají náhradní díly pro průmysl, autoservis BESKYD SPED s.r.o. nabízející opravy silničních vozidel, PATREM PIPE TECHNOLOGIES s.r.o., vyrábějící plastové produkty pro plynárenský průmysl. Mezi další významné subjekty patří SPETRA CZ s.r.o. zajišťující přepravu zboží po celé Evropě a CHOVEX s.r.o. prodávající krmivo a jiné produkty pro domácí mazlíčky. V obci Třanovice najdeme také podnikatelské centrum Kapplův dvůr, kde najdeme např. veterinu, pedikúru a ordinaci lékaře. Na území obce Hnojník a Horní Tošanovice se nachází průmyslová zóna, která je vynikající investiční příležitostí nejen pro investory, ale také pro rozvoj celého Mikroregionu. Jak již bylo dříve zmíněno, významnou roli zaujímá firma Stonax, o.p.s., která je administrátorem a velkým pomocníkem Mikroregionu při přípravě projektů. Tato firma spolupracovala i při vytvoření Strategického plánu rozvoje Mikroregionu.

Na zvýšení zaměstnanosti Mikroregionu má značný dopad výstavba korejské automobilky HYUNDAI v blízké obci Nošovice. V okolním městě Třinec již řadu let také nabízí pracovní příležitosti tamní TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.³⁰

3.6 Vybavenost obcí v Mikroregionu

Dostatečné a kvalitní množství služeb je důležitou součástí každé moderní obce nebo regionu, jenž usiluje o rozvoj svého území či zlepšení života svých obyvatel. Každá z členských obcí Mikroregionu se liší množstvím služeb, které nabízí pro své obyvatele či návštěvníky. Zpravidla platí, že čím má obec více obyvatel, tím větší množství služeb nabízí. Vybavenost obce či samotného Mikroregionu je z velké části vázána na své finanční možnosti. V rámci vybavenosti Mikroregionu budou hodnoceny služby zabezpečující jak veřejný, tak soukromý sektor a zároveň budou rozděleny na služby v oblasti technické a dopravní infrastruktury a na služby zabezpečující občanskou vybavenost.

3.6.1 Technická vybavenost a dopravní infrastruktura

V rámci technické vybavenosti bude v Mikroregionu hodnocena dostupnost inženýrských sítí, a to vždy alespoň v části příslušného katastrálního území obce. Konkrétně bude hodnocena dostupnost elektřiny, vody, plynu, kanalizace, čistírny odpadních vod. Nebude chybět ověření dostupnosti připojení telefonní sítě, internetu či 3G a LTE sítě.

Služby poskytované dopravní infrastrukturou jsou v Mikroregionu vázány na silniční a železniční dopravu. Protože se jedná především o malé a střední obce, nenajdeme zde městskou hromadnou dopravu. Území Mikroregionu se vyznačuje hustou silniční sítí. Nejvýznamnější komunikace procházející Mikroregionem jsou silnice I/11 v úseku Český Těšín – Mosty u Jablunkova, silnice I/47 vedoucí územím Mikroregionu v úseku Horní Tošanovice – Třanovice a silnice I/68 spojující Horní Tošanovice s městy Třinec a Jablunkov. Dalším významným dopravním tokem je těšínská rychlostní komunikace R48 spojující města Český Těšín a Frýdek-Místek. Horší však je již samotná kvalita silnic a dostupnost do podhorských oblastí Mikroregionu především v zimních měsících. V tabulce 3.7 je znázorněno, zdali se příslušná obslužnost či služba nachází na území členské obce či nikoliv.

³⁰ MIKROREGION OBCÍ POVODÍ STONÁVKY. Strategický plán mikroregionu. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: http://www.stonavka.cz/modul_dokument/prilohy/15179.pdf

Tab. 3.7 Technická vybavenost a dopravní infrastruktura Mikroregionu k 31. 12. 2016

Odvětví		Obce										Mikroregion
		Dolní Tošanovice	Hnojník	Horní Tošanovice	Komorní Lhotka	Ropice	Řeka	Smilovice	Střítež	Třanovice	Vělopolí	
dopravní obslužnost	autobusová zastávka	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	10
	vlaková stanice	ne	ano	ano	ne	ano	ne	ne	ano	ne	ne	4
	cyklotrasy	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	10
technická obslužnost	kanalizace	ano	ano	ne	ano	ano	ne	ne	ne	ano	ne	5
	čistírna odpadních vod	ano	ano	ne	ano	ano	ne	ne	ne	ano	ne	5
	vodovod	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ne	9
	plyn	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ne	9
	elektrická energie	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	10
sítě	internet	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	10
	3G síť	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	10
	LTE	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	10
	telefonní síť	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	10

Zdroj: Obce ČR, RIS a Mikroregion obcí povodí Stonávky, *Členské obce*, vlastní zpracování

Do každé obce v Mikroregionu se lze dostat dálkovou autobusovou linkou, která jezdí v menších či větších časových intervalech. Nejlépe dostupné jsou obce Horní Tošanovice, Hnojník, Střítež a Ropice, kde je přístupná i vlaková stanice. Nejhůře jsou dostupné podhorské obce jako Komorní Lhotka, Řeka či Vělopolí, kde autobusy jezdí pouze několikrát denně. Problémem často bývají časové návaznosti mezi spoji autobusové a vlakové dopravy. Autobusovou dopravu zajišťuje firma ARRIVA MORAVIA, a. s. Ve všech obcích nalezneme alespoň jednu cyklotrasu.

Kompletní technická dostupnost je pouze v polovině členských obcí, a to v obcích Hnojník, Dolní Tošanovice, Komorní Lhotka, Třanovice a Ropice. Horší technická dostupnost je v obcích Smilovice, Řeka a nejhůře dopadla obec Vělopolí, která nedisponuje žádnou z příslušných inženýrských sítí. Kanalizace s napojením na čističku odpadních vod je zavedena pouze v pěti členských obcích, a to zejména v obcích s větším počtem obyvatel.

V každé obci jsou dostupné telefonní sítě všech operátorů (Vodafone, T-Mobile, O2). Rovněž všechny obce mají alespoň částečně na svém území dostupné připojení k internetu, dokonce 3G i LTE síti. Protože se jedná o převážně podhorské obce, není

možné na každém místě zajistit plné pokrytí telefonního signálu či přístupu na internet. V horách, lesích či špatně přístupných oblastech je síla signálu slabší.

3.6.2 Občanská vybavenost

V rámci občanské vybavenosti bude zkoumána dostupnost služeb v oblasti školství, tělovýchovy, zdravotnictví, sociálních a veřejných služeb, kultury, pohostinství a relaxace. V oblasti školství je v obcích hodnocena dostupnost mateřské školy (dále jen MŠ) a základní školy (dále jen ZŠ), přičemž základní škola je rozdělena na nižší stupeň vzdělání (1. – 5. ročník) a vyšší stupeň (1. – 9. ročník). Střední či vyšší odbornou školu nenalezneme na území žádné obce v Mikroregionu. Vzhledem k tomu, že je v Mikroregionu velká část polské národnosti, nalezneme zde také školy či třídy s polským vyučovacím jazykem. V rámci sekce tělovýchova a sport je hodnocena dostupnost tělocvičny, hřiště, sportovního střediska či dokonce letního koupaliště a lyžařského střediska. Služby v oblasti zdravotnictví jsou rozděleny na působnost praktického lékaře, zubaře, zdravotnického střediska a lékárny. Do veřejných služeb je zahrnuta pobočka České pošty, policejní stanice a infocentra. V rámci pohostinství a kultury se jedná o restaurace a penziony, obchody, knihovny a mnoho dalšího. V oblasti bydlení byly analyzovány počty bytových a rodinných domů, které byly zjištěny ze sčítání lidu, bytů a domů z roku 2011. V následující tabulce 3.8 je zaznamenán počet jednotlivých zařízení v daném odvětví.

Tab. 3.8 Občanská vybavenost Mikroregionu k 31. 12. 2016

Odvětví		Obce										Mikroregion
		Dolní Tošanovice	Hnojník	Horní Tošanovice	Komorní Lhotka	Ropice	Řeka	Smilovice	Střítež	Třanovice	Vělopolí	
školství	MŠ	1	2	0	1	1	0	1	1	1	0	8
	ZŠ – nižší stupeň	0	2	0	1	1	0	1	1	1	0	8
	ZŠ – vyšší stupeň	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
tělovýchova a sport	tělocvična	0	2	0	1	1	0	1	1	1	0	7
	sportovní středisko	0	0	0	2	1	0	1	0	0	0	4
	hřiště	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	8
	koupaliště	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
	ski areál	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1

zdravotnictví	ordinace lékaře	0	2	0	1	1	0	0	1	1	0	5
	ordinace zubaře	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	3
	zdravotní středisko	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	lékárna	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
sociální služby	zařízení sociální péče	1	0	0	2	1	0	0	0	1	0	5
veřejné služby	pošta	0	1	0	1	1	0	1	1	1	0	6
	info-centrum	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	3
	policejní stanice	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
kultura	kulturní dům	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	9
	knihovna	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	6
pohostinství a obchod	obchod	1	2	2	3	1	1	1	2	1	1	15
	restaurace	1	2	2	3	1	4	2	1	3	1	20
	penziony, hotely	1	1	0	6	1	8	0	0	1	1	19
krása a relaxace	wellness	0	0	0	2	1	0	0	0	0	1	4
	kadeřnictví	0	1	0	2	1	0	1	0	1	0	6
bydlení	bytové domy	0	12	2	4	5	1	0	6	4	0	34
	rodinné domy	97	366	142	374	411	180	228	253	280	89	2 420

Zdroj: Obce ČR, RIS a Mikroregion obcí povodí Stonávky, *Členské obce*, vlastní zpracování, ČSÚ, *Veřejná databáze*

Pouze v obcích Horní Tošanovice, Řeka a Vělopolí nenalezneme služby v oblasti školství. Děti z těchto obcí navštěvují školní zařízení v okolních obcích, převážně v rámci Mikroregionu. Pouze v obci Hnojník najdeme dvě MŠ a ZŠ, jednu s českým a jednu s polským vyučovacím jazykem. ZŠ s českým vyučovacím jazykem je určena i pro vyšší stupeň, tedy žáky od šestého do devátého ročníku. Na základní škole v obci Ropice byla zřízena třída s polským vyučovacím jazykem. V ostatních členských obcích je ZŠ jen pro nižší stupeň a vyučování je ve školách pouze v jazyce českém. Tělocvična se nachází převážně v obcích, kde je ZŠ, hřiště není pouze v obcích Řeka a Vělopolí. Nejmodernějším sportovním střediskem v okolí Beskyd je Sportcentrum Smilovice. Sportcentrum nabízí tenisové kurty, vnitřní haly na florbal, bowling a další sportovní aktivity, cvičení pro dospělé a děti. Letní koupaliště najdeme v obcích Řeka a Komorní Lhotka. Možnost lyžování nabízí pouze obec Řeka, která ve svém Ski areálu nabízí dvě sjezdovky – pro začátečníky a pro pokročilé.

Mikroregion si vede dobře v oblasti zdravotních služeb. V přibližně polovině členských obcí má ordinaci praktický lékař či zubař, zato lékárnu najdeme jen v obci Hnojník. Zdravotní středisko Somatex centrum v Třanovicích nabízí odbornou konzultaci zdravotního stavu, akupunkturu, baňkování, masáže a fyzioterapii. Somatex středisko se věnuje také oblasti výživového poradenství. Služby v oblasti sociální péče najdeme v obci Ropice a Komorní Lhotka. V Ropici je umístěn dům pro seniory s názvem Dům Sv. Josefa. V Komorní Lhotce najdeme domov pro seniory a zdravotně postižené SAREPTA a také dům pro seniory BETANIA, který poskytuje služby pro seniory, jejichž zdravotní a sociální stav vyžaduje pomoc druhých. Sociální byty či byty pro seniory najdeme v obcích Třanovice a Dolní Tošanovice. V dalších čtyřech obcích se na výstavbu sociálních bytů připravují.

Poštovní služby nabízí obce Hnojník, Komorní Lhotka, Ropice, Smilovice, Střítež a Třanovice. Infocentrum pro své návštěvníky nabízí obce Komorní Lhotka, Smilovice a Třanovice. Policejní stanici nalezneme opět jen v obci Hnojník.

Každá z obcí nabízí na svém území alespoň jedno restaurační zařízení a obchod. Jedná se především o malé obchody s pultovým prodejem. Ve větších městech pak najdeme minimarkety obchodního řetězce Hruška. Lze konstatovat, že v podhorských, tj. obcích s nejvyšším cestovním ruchem (v Komorní Lhotce a Řece), najdeme velké množství restaurací a ubytovacích zařízení, ať už se jedná o hotely, penziony nebo ubytovny. Služby kadeřníka najdeme v pěti větších obcích – Hnojník, Komorní Lhotka, Ropice, Smilovice, Třanovice. Do služeb v oblasti wellness jsou zahrnuty sauny a whirlpool, které na svém území nabízí Komorní Lhotka a Ropice.

Na území Mikroregionu je umístěno více jak 2 400 rodinných domů a 34 bytových domů. Nejvíce rodinných i bytových domů najdeme v nejpočetnější obci Ropice. Naopak v obcích Smilovice a Vělopolí nenajdeme bytové domy vůbec.

3.7 Hospodaření Mikroregionu v letech 2010–2016

Vzhledem k tomu, že Mikroregion obcí povodí Stonávky je právnickou osobou, má právo hospodařit s vlastními finančními prostředky na základě schváleného rozpočtu. Rozpočet je základním finančním nástrojem soužícím k ovlivňování dalšího rozvoje území v návaznosti na zájmy a potřeby jejich občanů. Hospodaření Mikroregionu podléhá dle zákona auditu. Audit je každoročně realizován krajským úřadem

Moravskoslezského kraje. Prováděním kontroly hospodaření s jeho majetkem i s jeho finančními prostředky je pověřena kontrolní komise.

V následující kapitole budou příjmy a výdaje Mikroregionu rozděleny dle druhového hlediska třídění rozpočtové skladby, jenž se považuje za základní třídění v rozpočtové skladbě. „*Rozpočtová skladba se týká všech peněžních operací, které třídí peněžní operace do tří základních okruhů: příjmů, výdajů a tzv. financování.*“ Dle druhového hlediska se příjmy dělí na daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery. Svazek má ale pouze příjmy nedaňového charakteru (kde hlavním příjmem jsou členské příspěvky, které každá členská obec do rozpočtu svazku odvádí) a příjmy z přijatých transferů.

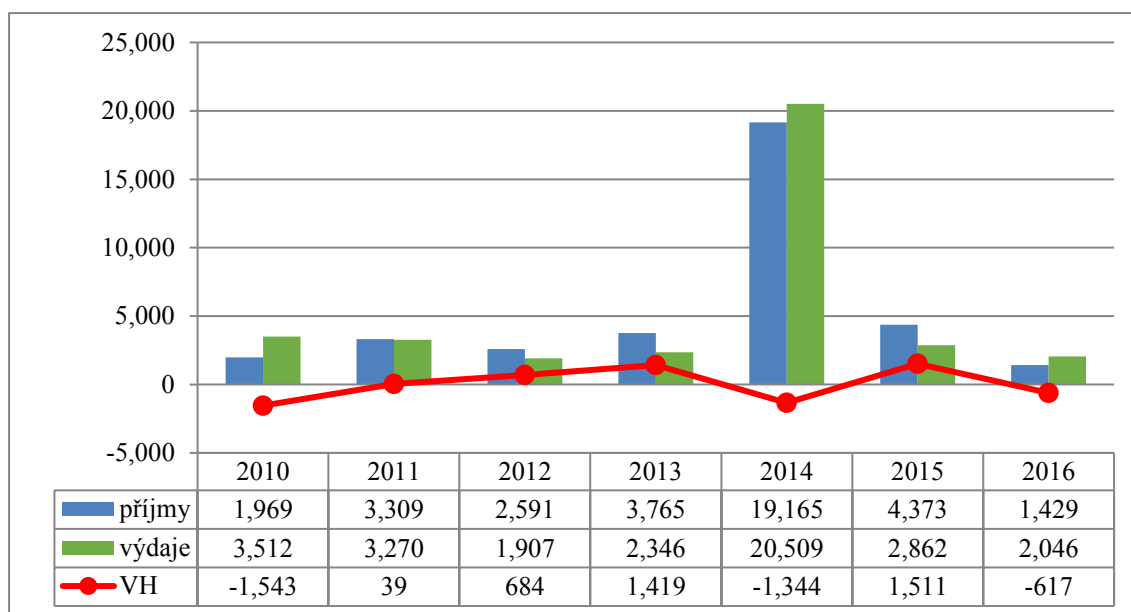
Výdaje dle druhového hlediska třídění dělíme na běžné (pravidelně se opakující) a kapitálové (zpravidla mimořádné či výdaje na investice).³¹ Na výdaje bude navíc nahlíženo také z odvětvového hlediska rozpočtové skladby. Data jsou zpracována z informačního systému Ministerstva financí ISSP Monitor a interních dokumentů mikroregionu. Údaje v grafech a tabulkách této kapitoly jsou uvedeny po konsolidaci v celých tisících Kč a to vždy k 31. 12. příslušného roku.

Mikroregion hospodařil v letech 2010–2016 s celkovými konsolidovanými příjmy ve výši 36 600 tis. Kč. Příjmy Mikroregionu byly tvořeny dle druhového hlediska třídění rozpočtové skladby v průměru z 85 % přijatými transfery a ze zbylých 15 % příjmy nedaňového charakteru. Výdaje byly za sledované období nepatrně nižší než příjmy, a to v hodnotě 36 452 tis. Kč. Jednalo se o výdaje běžné a kapitálové, které byly v průměru za sledované období zastoupeny téměř rovnoměrně. Běžné výdaje tvořily 52 % z celkových výdajů ve sledovaném období a kapitálové výdaje zase 48 %. Výsledek hospodaření (dále jen VH) vyznačuje rozdíl mezi celkovými příjmy a výdaji Mikroregionu v daném roce. Pokud jsou příjmy vyšší než výdaje, jedná se o kladný výsledek hospodaření, jestliže jsou výdaje vyšší než příjmy, je výsledek hospodaření záporný.³² Pro lepší přehlednost byl vytvořen graf č. 3.12.

³¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*, s. 111

³² PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*, s. 214

Graf. 3.12 Vývoj hospodaření Mikroregionu v letech 2010–2016 (v tis. Kč)

Zdroj: MFČR, *IISSP MONITOR*, vlastní zpracování

Během sledovaného období neměly příjmy ani výdaje stálý charakter, ale různily se. Nestabilita rozpočtu byla zapříčiněna zejména v množství přijatých dotací. Největší objem peněžních prostředků Mikroregion obdržel v roce 2014, a to více jak 20 000 tis. Kč. Několikanásobně vyšší objem peněžních prostředků oproti létům ostatním byl způsoben prostřednictvím dotací z fondů EU, které obdržel Mikroregion. S vysokým množstvím příjmů z dotací souvisí i velká část vynaložených výdajů na tyto projekty, proto byly v roce 2014 i nejvyšší výdaje během sledovaného období.

Mikroregion hospodařil ve sledovaném období v letech 2010, 2014 a 2016 ztrátově, přičemž nejhorší situace byla v roce 2010, kdy byla ztráta přibližně ve výši 1 543 tis. Kč. Naopak největší hodnota kladného salda byla zaznamenána v roce 2015 v hodnotě 1 511 tis. Kč. V případě vzniku zisku je tento zisk používán výhradně na rozvoj Mikroregionu. Podrobnější analýza jednotlivých příjmů a výdajů bude uvedena v dílčích podkapitolách.

3.7.1 Analýza příjmů Mikroregionu

Příjmy Mikroregionu obcí povodí Stonávky budou rozčleněny dle druhového hlediska třídění rozpočtové skladby, jak již bylo zmíněno dříve, na nedaňové příjmy a přijaté dotace v letech 2010–2016. Zároveň bude přepočteno jejich procentní zastoupení na celkových příjmech Mikroregionu v daném roce (viz tab. 3.9). V návaznosti na stanovenou hypotézu, budou přijaté dotace dále rozděleny na část investiční

a neinvestiční. Zároveň budou přijaté investiční dotace porovnány s velikostí příjmů Mikroregionu v období 2010–2016 (viz tab. 3.10)

Tab. 3.9 Příjmy Mikroregionu obcí povodí Stonávky v letech 2010–2016 (v tis. Kč)

Položka	Rok							Celkem
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Nedaňové příjmy	63	33	269	887	2 040	2 040	50	5 382
<i>Podíl v % na celkových příjmech</i>	<i>3,15</i>	<i>1</i>	<i>10,39</i>	<i>23,56</i>	<i>10,64</i>	<i>46,66</i>	<i>3,5</i>	14,7
Přijaté transfery	1 906	3 276	2 322	2 878	17 125	2 332	1 379	31 218
<i>Podíl v % na celkových příjmech</i>	<i>96,85</i>	<i>99</i>	<i>89,61</i>	<i>76,44</i>	<i>89,36</i>	<i>53,33</i>	<i>96,5</i>	85,3
Celkové příjmy	1 969	3 309	2 591	3 765	19 165	4 372	1 429	36 600

Zdroj: MR ČR, *IISSP MONITOR*, vlastní zpracování a výpočty.

Mezi celkovými příjmy Mikroregionu byly ve sledovaném období nejvíce zastoupeny přijaté transfery částkou 31 218 tis. Kč. Přijaté transfery tedy tvořily více jak třičtvrtiny celkových příjmů Mikroregionu.

Jak již bylo avizováno, v roce 2014 byl příjem z dotací do rozpočtu Mikroregionu několikanásobně větší než v ostatních sledovaných obdobích. Mikroregion získal více jak 13 000 tis. Kč na projekty Protipovodňová opatření Mikroregionu Stonávka a Kompostování v Mikroregionu povodí Stonávky. Tyto projekty byly podpořeny z fondů EU, konkrétně byly financovány z operačního programu Životní prostředí. Mimo dotací z fondů EU, získal Mikroregion za posledních sedm let také zdroje z dotačních titulů obcí, Moravskoslezského kraje, Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství.

Příjmy nedaňového charakteru tvořily zbytek příjmů, avšak hodnota těchto příjmů již byla velmi vzdálená od daňových příjmů. V rámci sedmiletého časového období tvořily nedaňové příjmy necelých 15 % všech celkových příjmů, tj. 5 382 tis. Kč. Mezi příjmy nedaňového charakteru řadíme zejména členské příspěvky obcí. Výše členských příspěvků a jejich splatnost je stanovena sazbou na každého trvale hlášeného občana člena svazku obcí ve výši ustanoveném sněmem starostů pro každý kalendářní rok. Vychází se z počtu obyvatel obce ke dni 31. 12. předešlého roku. Členský příspěvek v roce 2016 byl stanoven ve výši 15 Kč na obyvatele za rok. Nedaňové příjmy dále tvořily přijaté splátky vypůjčených prostředků a příjmy z vlastní hospodářské činnosti.

Přijaté transfery

Mezi celkovými příjmy Mikroregionu zaujímaly nejvýznamnější roli přijaté transfery. V rámci základního členění dělíme transfery na investiční a neinvestiční. Neinvestiční transfery souvisí s chodem Mikroregionu, přičemž pokrývají převážně provozní náklady. Jako investiční dotace jsou označovány dotace na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, které jsou důležité zejména pro rozvoj území.

Tab. 3.10 Přijaté transfery ve srovnání s celkovými příjmy v letech 2010–2016 (v tis. Kč)

Položka	Rok							Celkem
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Investiční transfery	0	890	250	0	13 640	0	0	14 780
<i>Podíl v % na celkových příjmech</i>	<i>0</i>	<i>26,9</i>	<i>9,65</i>	<i>0</i>	<i>71,17</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>40,38</i>
Neinvestiční transfery	1 906	2 386	2 071	2 878	3 485	2 332	1 379	16 437
<i>Podíl v % na celkových příjmech</i>	<i>96,8</i>	<i>72,11</i>	<i>79,93</i>	<i>76,44</i>	<i>18,18</i>	<i>53,4</i>	<i>96,5</i>	<i>44,91</i>
Celkové příjmy	1 969	3 309	2 591	3 765	19 165	4 372	1 429	36 600

Zdroj: MR ČR, *IISSP MONITOR*, vlastní zpracování a výpočty.

Hypotéza stanovená v úvodní kapitole nebyla potvrzena, protože přijaté investiční dotace netvořily ve sledovaném období více jak 50 % všech příjmů do rozpočtu Mikroregionu. Přijaté investiční dotace ve sledovaném období tvořily přibližně 40 % celkových příjmů. Výrazněji se podílely neinvestiční dotace, které tvořily necelých 45 % celkových příjmů.

3.7.2 Analýza výdajů Mikroregionu

V rámci kapitoly bude na výdaje nahlíženo nejen z druhového hlediska třídění rozpočtové skladby, jak tomu bylo u příjmů, ale také z odvětvového hlediska. V rámci druhového hlediska třídění rozpočtové skladby, jak již bylo zmíněno dříve, budou výdaje rozčleněny na běžné a kapitálové (viz tab. 3.11). Dle odvětvového hlediska budou výdaje rozčleněny do různých kategorií zabezpečujících veřejné statky a služby (viz tab. 3.12). Mezi hlavní výdaje Mikroregionu patří provozní výdaje, transfery obcím a výdaje na činnost a aktivity Mikroregionu.

Tab. 3.11 Výdaje dle druhového hlediska třídění v letech 2010–2016 (v tis. Kč)

Položka	Rok							Celkem
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Běžné výdaje	3 512	2 380	1 657	2 346	4 559	2 862	1 757	19 073
<i>Podíl v % na celkových výdajích</i>	100	72,78	86,89	100	22,23	100	85,87	52,32
Kapitálové výdaje	0	890	250	0	15 950	0	289	17 379
<i>Podíl v % na celkových výdajích</i>	0	27,22	13,11	0	77,77	0	14,13	47,68
Celkové výdaje	3 512	3 270	1 907	2 346	20 509	2 862	2 046	36 452

Zdroj: MR ČR, IISSP MONITOR, vlastní zpracování a výpočty.

Podíl běžných a kapitálových výdajů na celkových výdajích Mikroregionu za sledované období nebyl příliš odlišný. Během sedmi let běžné výdaje tvořily 19 073 tis. Kč, zbylých 17 379 tis. Kč z celkových výdajů byly výdaje kapitálové.

Během sedmi let se běžné výdaje vynaložené z rozpočtu Mikroregionu pohybovaly v průmětu mezi 2 000–3 000 tis. Kč. Převážná část finančních prostředků z běžných výdajů šla na neinvestiční nákupy (nákupy materiálů a služeb) a na neinvestiční transfery veřejnoprávním a soukromoprávním subjektům.

Kapitálové výdaje byly zpravidla tvořeny pořízením dlouhodobého majetku. Nejvyšší hodnota kapitálových výdajů byla zaznamenána v roce 2014, kdy tyto výdaje tvořily 92 % výdajů za sledované období. V tomto roce putovaly kapitálové výdaje konkrétně na pořízení nemovitostí, strojů, zařízení a programového vybavení. V letech 2010, 2013 a 2015 se kapitálové výdaje vůbec nepodílely na utváření celkových výdajů.

Tab. 3.12 Výdaje dle odvětvového hlediska třídění v letech 2010–2016 (v tis. Kč)

Položka	Rok							Celkem
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Bezpečnost státu a právní ochrana	0	0	0	19	523	2	224	768
<i>Podíl v % na celkových výdajích</i>	0	0	0	0,81	2,55	0,1	10,95	2,11
Průmyslová odvětví a ostatní	0	0	0	0	0	0	114	114
<i>Podíl v % na celkových výdajích</i>	0	0	0	0	0	0	5,57	0,31
Služby pro obyvatelstvo	2 481	1 176	450	1 204	18 596	1 732	606	26 245
<i>Podíl v % na celkových výdajích</i>	70,64	35,96	23,58	51,32	90,67	60,52	29,62	72
Všeobecná veřejná správa a služby	1 030	2 094	1 458	1 123	1 390	1 127	1 102	9 324
<i>Podíl v % na celkových výdajích</i>	29,33	64,04	76,42	47,87	6,78	39,38	53,86	25,58
Celkové výdaje	3 512	3 270	1 907	2 346	20 509	2 862	2 046	36 452

Zdroj: MR ČR, IISSP MONITOR, vlastní zpracování a výpočty.

Nejvíce všech výdajů pokrývala kategorie služby pro obyvatelstvo a všeobecná veřejná správa a služby. V rámci služeb pro obyvatelstvo byly výdaje spojovány hlavně

s bydlením a ochranou životního prostředí v území. V roce 2014 výdaje putovaly na nakládání s odpady v rámci projektu Kompostování v Mikroregionu povodí Stonávky. Služby v oblasti všeobecné veřejné správy zase souvisely s finančními operacemi na úrovni územní samosprávy.

Výdaje na průmyslová odvětví a ostatní putovaly z rozpočtu Mikroregionu pouze v roce 2016 a souvisely s úpravou pozemních komunikací (výstavbou a údržbou chodníků, parkovišť a cyklistických stezek). Výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu byly rovněž zanedbatelné a byly určeny převážně na povodňovou a požární ochranu.

4 ZHODNOCENÍ VYBRANÝCH PROBLÉMOVÝCH OBLASTÍ A NÁVRH DOPORUČENÍ PRO ROZVOJ MIKROREGIONU OBCÍ POVODÍ STONÁVKY

Na základě zhodnocení socioekonomického profilu Mikroregionu obcí povodí Stonávky byl v rámci třetí kapitoly vytvořen ucelený obraz o situaci v Mikroregionu, vybavenosti členských obcí a hospodářské situaci v území. Čtvrtá kapitola bude nejdříve věnována vyhodnocení rozhovorů s představiteli jednotlivých členských obcí. Dále v rámci čtvrté kapitoly budou díky zhodnocení socioekonomického profilu a vyhodnocení rozhovorů se zúčastněnými představiteli obcí definovány problémové oblasti Mikroregionu. V poslední fázi kapitoly budou navržena opatření a doporučení, jak by se daly vybrané problémy Mikroregionu zmírnit.

4.1 Vyhodnocení rozhovorů se starosty

Rozhovory s představiteli členských obcí se uskutečnily na základě polostrukturovaného rozhovoru. Příloha č. 3 obsahuje názory jednotlivých starostů a starostek členských obcí a také ředitelky společnosti Stonax, o.p.s. sdružující jednotlivé členské obce Mikroregionu. Vyjádřilo se celkem sedm představitelů (starostů a starostek) z deseti členských obcí a ředitelka společnosti Stonax, o.p.s.

4.1.1 Důvody vstupu do Mikroregionu

Na důvody vstupu do Mikroregionu odpovídali představitelé členských obcí velmi podobně. Přesto, že řada současných starostů a starostek přímo u zrodu Mikroregionu nebyla, považují tento krok svého předchůdce za správný. Jako hlavní důvod vstupu do Mikroregionu uvedli možnost získávat dotace a tím se podílet na vytváření společných projektů. Řada z nich se shodla na tom, že jejich obec je příliš malá na to, aby dosáhla na některé dotační tituly, se kterými souvisí mnohdy také složitá administrace. Dalším důvodem vstupu byla možnost zviditelnit svou obci v rámci turistického ruchu a v mezinárodních družebních vztazích okolních států. Dle starosty obce Třanovice Bc. Jana Tomiczka je výhodou taktéž vzájemné obohacení v řešení jednotlivých situací (za předpokladu, že spolupráce dobře funguje).

Oblast rozvoje

Mikroregion vznikl především za účelem rozvoje komunální sféry cestovního ruchu, avšak nejen oblast cestovního ruchu je pro Mikroregion důležitá. Pro každou členskou obci je velmi významná také jiná rozvojová oblast (např. školství, zdravotnictví,

doprava). Kromě posílení cestovního ruchu zřízením informačních materiálů o Mikroregionu, budováním volnočasových aktivit a snahy o zachování místních zvyklostí a tradic se řada představitelů shodla na tom, že je v jejich obcích prioritní dopravní obslužnost a s tím související oblast bezpečnosti. Převážná část oslovených uvedla, že jednou z priorit jejich obce je nejen oprava a údržba místních komunikací, ale také snaha o lepší dostupnost občanů k dominantám obce nebo do větších měst. Na území Mikroregionu bylo společně vybudováno několik cyklostezek, agrotezek a propojovacích chodníků. Ing. Halina Zientková ze společnosti Stonax upřesnila, že v roce 2003 se postavily Agrotezky (dnes hipostezky). *„Byli jsme mezi prvními v republice, kteří se do takového projektu pustili.“* S vidinou přilákání většího počtu turistů na území se Mikroregion v rámci přeshraniční spolupráce podílí v současnosti na mobilní aplikaci „Beskydská e-trasa“. Cílem projektu bylo zvýšení atraktivity cestovního ruchu zkvalitněním infrastruktury pro rekreační sporty (běžecké trasy, cyklotrasy) v jedné z nejatraktivnějších částí Moravskoslezského kraje a to v Beskydech. Dalším velmi významným projektem je projekt „Putování s Pepíkem po Mikroregionu obcí povodí Stonávky“ vytvořený pro základní školy regionu, jehož cílem je vytvořit u dětí pozitivní vztah k místu, ve kterém žijí a získat o něm nové poznatky a vědomosti. V roce 2010 byl projekt oceněn 1. místem v rámci celostátního kola soutěže Innovative Education Forum 2010 a prezentován v Berlíně. V současné době probíhá jeho aktualizace a inovace v rámci přeshraniční česko-polské spolupráce.

4.1.2 Významné projekty

V rámci významných společných projektů Mikroregionu se starostové obcí Střítež, Ropice, Vělopolí, Horní Tošanovice a představitelka firmy Stonax v prvé řadě shodli na tom, že nejprínosnějším projektem v posledním období bylo získání kompostérů v rámci projektu s názvem „Kompostování v Mikroregionu obcí povodí Stonávky“ *„Cílem projektu je zamezit skládkování prostřednictvím zavedení efektivního systému domácího kompostování. Snahou je také zamezit vytváření nelegálních skládek, omezit pálení trávy a odpadu ze soukromé zeleně. Smyslem projektu je vytvořit komplexní fungující systém nakládání s bioodpady, který bude mít příznivý vliv na kvalitu životního prostředí,“* sdělila starostka obce Ropice. Domácnosti dostaly zapůjčené plastové kompostéry, kde mohou ukládat posečenou trávu, zbytky ovoce a zeleniny, čajové sáčky, novinový papír, listí či třísky.

V minulých letech také došlo k posílení vodovodu v Mikroregionu výstavbou nové větve vodovodního řádu. Mezi další významné společné projekty patřil projekt „Revitalizace bývalých zemědělských projektů na průmyslovou zónu“ nebo projekt „Informujeme se navzájem mezi Česko-Slovenskem a Polskem.“ Mezi projekty na úrovni jednotlivých obcí patří např. stavba nového obecního úřadu se společenským sálem a nákup nového vozu pro SDH v obci Dolní Tošanovice, revitalizace hřbitova v obci Smilovice či výstavba muzea Jiřího Třanovského v Třanovicích.

Ve fázi realizace jsou projekty jako „Život psaný tradicí“ a již zmíněný projekt „Beskydská e-trasa“. Na projektu „Život psaný tradicí“ spolupracuje Agentura pro regionální rozvoj v Bielsku-Białej a je spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu INTERREG V-A Česká republika-Polsko. Cílem projektu je upozornit na potenciál řemesel a regionálních specialit nacházejících se v česko-polském pohraničí a spojených s turistickými hodnotami polsko-české hranice. Starosta obce Střítež na závěr rozhovoru uvedl, že klíčové pro budoucí rozvoj obce bude vypracování nového strategického plánu Mikroregionu.

4.1.3 Silné stránky a příležitosti Mikroregionu

Nejvýznamnější silnou stránkou Mikroregionu je jeho výhodná poloha vůči hlavním dopravním tahům. V blízké dostupnosti jsou nejen větší města jako Třinec, Frýdek-Místek, Český Těšín, ale i hranice dvou sousedních států – Polska a Slovenska. Z této skutečnosti plyne pro Mikroregion značná část výhod pro zahraniční obchodní styky. Hraniční přechod s Polskem najdeme ve městě Český Těšín vzdáleném asi deset kilometrů. Do polského města Cieszyn se lze také dostat železniční dopravou přímo z obcí Mikroregionu, a to Hnojníku, Stříteže a Ropice. Hraniční přechod se Slovenskem najdeme v přibližně třicet tři kilometrů vzdálené obci Mosty u Jablunkova.

Druhou významnou stránkou Mikroregionu je jeho atraktivní krajina s venkovským charakterem. Krása Moravskoslezských Beskyd je chloubou Mikroregionu a jeho okolí. Některé části Mikroregionu spadají do Chráněné krajinné oblasti Beskydy, kde se vyskytují vzácné rostliny a živočichové. Oblast Mikroregionu je ze 70 % tvořena zemědělskou a lesní půdou. Krajina je půvabná i v zimních měsících, kdy horské oblasti slouží k zimním sportům a rekreaci. Ojedinělé prostředí má tedy pozitivní vliv i na oblast cestovního ruchu.

Vysoká odbornost a zkušenosti pro přípravu rozvojových projektů jsou dány stálou a dlouholetou působností managementu a správy v území. Zpravidla jsou příslušní starostové v členských obcích ve funkci několik volebních období a administrativní agenda je také stabilní. Agenda obce či celého Mikroregionu je pak z velké části úspěšná při žádostech o dotační programy a tituly.

Zlepšující se životní podmínky se týkají hlavně ovzduší. Okolní Třinecké železářny mají permanentní zájem o snižování vlivu hutní výroby na životní prostředí. A toto předsevzetí se snaží dodržovat. Emise vypouštěné do ovzduší se za posledních třicet let rapidně snížily, a to především díky tkaninovým filtrům, které odsávají prach z vysokých pecí.

Pozitivní stránkou Mikroregionu je zvyšující se význam organizací a dobrovolných subjektů působících na daném území. Téměř v každé členské obci najdeme Sbor dobrovolných hasičů a Svaz zahrádkářů. Mezi další subjekty v území patří např. Kluby důchodců, Sportovní kluby a Mateřská centra sloužící ke vzájemnému setkávání maminek s dětmi předškolního věku. V několika obcích najdeme také Polský svaz kulturně-osvětový podporující svou činností polskou menšinu v území a mnoho dalších organizací.

Nezaměstnanost trápila nejen oblast Mikroregionu, ale celý Moravskoslezský kraj řadu let. Současný trend je však velmi pozitivní a podíl počtu nezaměstnaných, tak jako v ČR a Moravskoslezském kraji, se v Mikroregionu stále zmenšuje. K nízké nezaměstnanosti přispěla především rostoucí podnikatelská aktivita v Mikroregionu a investoři v okolních městech a obcích. Problém spíše spočívá v profesním uplatnění absolventů.

Výhodou této oblasti je zachovaná původní atraktivní venkovská krajina. S tím souvisí příležitost především pro rodiny s dětmi nalézt zde svůj nový domov. I rozvoj cestovního ruchu je jednou z příležitostí, jak zvýšit budoucí příležitost pro Mikroregion. Zejména by mohly více prosperovat firmy s nabídkami ubytovacích a pohostinských služeb. V rámci vytvořené SWOT analýzy jsou silné stránky a příležitosti jsou zaznačeny v příloze č. 4.

4.1.4 Slabé stránky a ohrožení Mikroregionu

Každá z členských obcí se potýká s trochu jinými problémy, které zapříčiňuje poloha obce či počet obyvatel. Některé obce trápí nedostatek financí na dostavbu ZŠ a MŠ, obecního úřadu a jiné, jenž se samozřejmě odráží v kvalitě občanské vybavenosti obcí.

Některé problémy jsou společné napříč celým Mikroregionem, a tak si mohou obce vzájemně vypomoci při získání dotací, čímž mají větší možnost získat požadované finanční prostředky.

„Jako jeden ze zásadních problémů Mikroregionu považuji neúnosnou dopravní situaci v území,“ uvedla Mgr. Uršula Waniová – starostka obce Ropice. Území trápí neúnosný provoz na silnicích I/11 a I/68. Kapacita dopravní sítě, jež vyhovovala potřebám objemu přepravy v minulosti, neodpovídá dnešním nárokům. Silniční síť na tomto území sice disponuje dostatečnou hustotou dopravních komunikací, ale kvalita povrchu těchto komunikací je zpravidla nízká. S přetíženou dopravní situací souvisí také otázka bezpečnosti. Je třeba dbát na bezpečnost, zejména tedy chodců přecházejících silnici. Bezpečnost se jeví jako nedostatečná také v počtu strážníků policie ČR. Na území Mikroregionu totiž najdeme pouze jednu policejní stanici, a to v obci Hnojník.

Technická infrastruktura členských obcí zahrnuje jejich vybavení inženýrskými sítěmi, tj. plynem, elektrickou energií, napojení domů na vodovod, kanalizaci, čistírnu odpadních vod apod. Vybavenost území technickou infrastrukturou je u jednotlivých obcí odlišná. Podíl napojených domů na kanalizační síť je nízký. V nejmenší obci Vělopolí na rozdíl od ostatních obcí zatím nebylo přikročeno k plynofikaci.

Dostupnost Mikroregionu je horší v zimních měsících především pro podhorské obce jako Řeka, Komorní Lhotka, Vělopolí, které se nachází mimo hlavní dopravní tahy. Problém je nejen s nákladní, ale také osobní dopravou. S tím značně souvisí také špatná kvalita místních komunikací. Pro lepší orientaci návštěvníků by mohlo být v obcích i více dopravního a informačního značení.

Nedostatek finančních prostředků je všeobecným problémem dobrovolných svazků obcí, které nemají příjmy daňového charakteru, ale příjem do jejich rozpočtu je převážně závislý na přijatých dotacích.

Demografické složení obyvatel Mikroregionu je spíše regresivního typu (věková kategorie do 14 let je nepatrně nižší než věková kategorie nad 65 let). Tímto jevem dochází ke stárnutí populace. Vzdělanostní struktura je také pod průměrem České republiky, nejvíce se problém týká středoškolských a vysokoškolských vzdělaných obyvatel.

Ohrožení souvisí především s nouzí o finanční prostředky na realizaci kvalitních služeb ve městě a s tím spojená závislost na dotacích je zase velkým ohrožením pro

Mikroregion. Hrozba také může přetrvávat při prohlubujícím se negativním trendu demografického vývoje. V rámci vytvořené SWOT analýzy jsou slabé stránky a ohrožení Mikroregionu zaznačeny v příloze č. 4.

4.1.5 Populace v území

Mikroregion leží jen několik málo kilometrů od polských hranic. To je důvodem, proč v území žije přibližně 15 % obyvatel hlásících se k polské národnosti (viz graf 3.8). Je tedy žádoucí vzájemné česko-polské vztahy posilovat. Většina starostů a starostek členských obcí uvedla, že na území jejich obcí mají velmi dobré až nadstandardní vzájemné vztahy s Poláky. Svědčí o tom také skutečnost, že téměř v každé obci najdeme Polský kulturně-osvětový svaz (dále jen PZKO), který se aktivně podílí na přípravě různých obecních akcí. „*Označili jsme dopravními značkami počátek a konec obce i polskými názvy,*“ uvedl starosta obce Střítež Miroslav Jaworek. Starostka nejmenší členské obce Vělopolí dokonce sdělila, že strategická místa na obecním úřadě obsadila právě polská menšina. Najdou se zde i obce, jako jsou Dolní Tošanovice a Smilovice, kdy jejich představitelé uvedli, že se vzájemnému budování polsko-českých vztahů příliš nevěnují, protože je v jejich obcích více jak 95 % obyvatel národnosti české.

Jak již bylo zmíněno dříve, populace na území Mikroregionu demograficky stárne. Od roku 2010 přibývá počet obyvatel ve věkové kategorii nad 65 let oproti dětské kategorii do 14 let. Na zvyšující se počet seniorů by měly být jednotlivé členské obce připraveny. Velmi mě překvapilo, že ve více jak polovině členských obcí jsou umístěny domovy pro seniory, stacionáře či jiné zařízení sociální péče, a to ať ve vlastnictví veřejném nebo soukromém. V obcích Dolní Tošanovice a Třanovice jsou nově postaveny bytové domy pro seniory. Starosta obce Střítež Miroslav Jaworek se domnívá, že na tuto skutečnost nejsou v obci dostatečně připraveni. Zároveň ale podotkl, že už pracují na studiích nízkonákladových bytů pro seniory, a věří, že se projekt podaří zrealizovat. V obcích Smilovice a Vělopolí doposud neuvažovali o zařazení sociálního zařízení pro seniory do územního plánu. Starostka obce Vělopolí více přiblížila: „*Spoléháme na sociální zařízení pro seniory v okolních obcích a při optimistickém pohledu na svět doufáme, že se postará rodina.*“

4.2 Analýza problémových oblastí

Některé problémy trápí takřka všechny členské obce, jiné jsou zase spíše individuálního charakteru. Na základě zhodnocení socioekonomického profilu území a vyhodnocení

rozhovorů s představiteli členských obcí bylo tedy vybráno pět problémových oblastí, které Mikroregion trápí. Konkrétně se jedná o dopravní infrastrukturu, bezpečnost, technickou infrastrukturu, profesní uplatnění a stárnutí obyvatel.

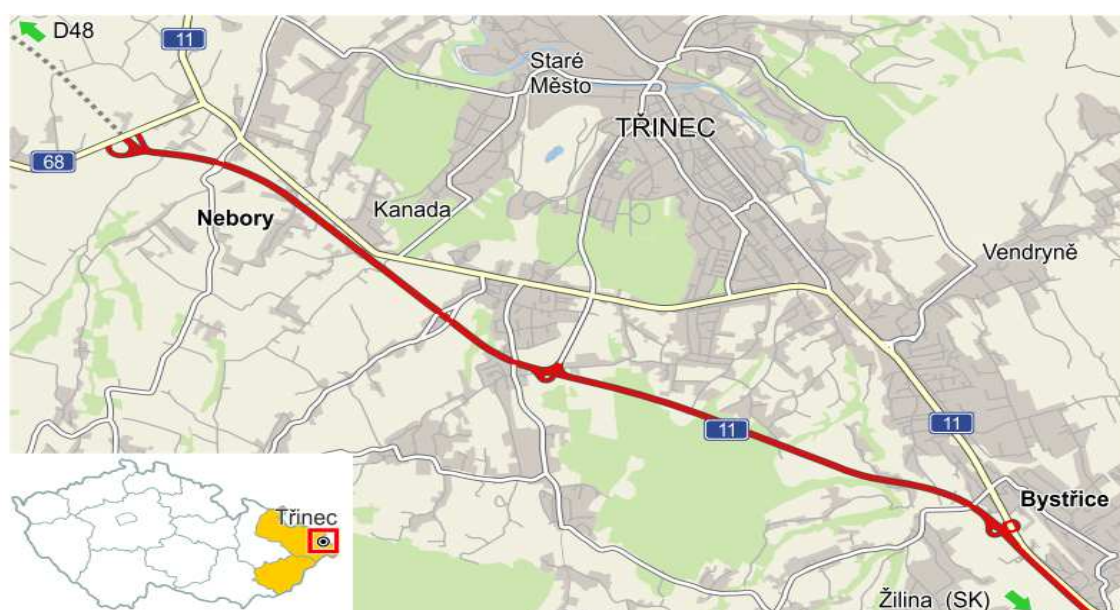
4.2.1 Dopravní infrastruktura

Problém dopravní infrastruktury se netýká nedostatečné hustoty dopravních sítí, ale souvisí s přetížeností těchto dopravních tahů. Nejvýznamnější komunikace procházející Mikroregionem jsou silnice I/11 v úseku Český Těšín – Mosty u Jablunkova, silnice I/47 vedoucí územím v úseku Horní Tošanovice – Třanovice a silnice I/68 spojující Horní Tošanovice s městem Třinec a Jablunkov.

Silnice I/11 je silnicí I. třídy v Česku o délce 308 km spojující města Hradec Králové, Šumperk, Opava, Ostrava a pokračující na Slovensko. Územím Mikroregionu prochází silnice I/11 v úseku Český Těšín – Mosty u Jablunkova. Silnice, která vyhovovala potřebám objemu přepravy v minulosti, již neodpovídala dnešním nárokům. Silnice kapacitně nezvládla každodenní nápor tisíců aut a kamionů, což způsobovalo dopravní kolapsy a nehody. Bylo tedy třeba místní dopravě ulevit. Od roku 1994 se začalo pracovat na přípravě obchvatu. V původním plánu bylo zahrnuto, že výstavba přeložky silnice I/11 začne v roce 2009 a hotova bude v roce 2012. Skutečně se ale začalo stavět až o dva roky později. Nový, jedenáct kilometrů dlouhý úsek Bystřice–Nebory, na kterém se pracovalo přibližně tři roky, se otevřel v říjnu 2017 (viz obr. 4.1).³³ S výstavbou nového úseku silnice I/II Bystřice–Nebory však přichází značné problémy pro území Mikroregionu. Dle Ing. Petra Martiňáka, starosty obce Dolní Tošanovice nastane po otevření nového úseku největší problém v obcích Střítež, Hnojník až směrem k Dolním Tošanicím, protože odklon veškeré dopravy půjde právě přes tyto obce.

³³ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. České noviny. [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/byla-zprovoznena-cast-obchvatu-trince-mezi-neborami-a-bystrici/1539332>

Obr. 4.1 Výstavba nového úseku silnice I/11 Bystřice–Nebory

Zdroj: ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. *České noviny*

Silnice I/68 je česká silnice I. třídy v Moravskoslezském kraji. Je dlouhá 7,515 km a spojuje Horní Tošanovice s Trineckou částí Nebory. Touto komunikací projede denně několik desítek automobilů a stovky kamionů, často směřující do Trineckých železáren nebo automobilky Hyundai v Nošovicích. V současnosti je dopravní situace neúnosná, místní obyvatelé si stěžují, že nemohou přejít silnici. Ing. Petr Martinák, starosta obce Horní Tošanovice, uvedl: „Na problémovém úseku se tvoří několikakilometrové kolony a dochází tam k mnoha tragickým dopravním nehodám. Navíc extrémní množství kamionů denně obtěžuje místní obyvatele hlukem a exhalacemi.“ Všechna křižení ostatními komunikacemi jsou úrovňová a v celém úseku je nespočet sjezdů na přilehlé pozemky vjezdů do jednotlivých objektů. V obci Střítež se také nachází železniční přejezd tratě Český Těšín – Frýdek-Místek.³⁴

V roce 2017 měla být dle Ředitelství silnic a dálnic (dále jen ŘSD) zahájena stavba rychlostí silnice I/68 mezi obcí Třanovice a částí obce Trinec–Nebory. Příprava silnice se ale zadrhla kvůli pěti odvoláním vůči stavebnímu povolení a dvěma vyvlastněním. Obcemi Dolní Tošanovice, Třanovice, Hnojník, Střítež a Ropice vede hlavní dopravní tah na Slovensko. Nová silnice I/68 má odvést těžkou tranzitní dopravu z hustě zastavěných částí obce Hnojník, Střítež a Ropice. Podle plánu ŘSD se na novou silnici

³⁴ ČESKÁ TELEVIZE. iVysílání. [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1183909575-tyden-v-regionech-ostrava/417231100212034-tyden-v-regionech/obsah/564493-silnice-i-68-tranovice-nebory>

napojí řidiči z dálnice D/48 v Třanovicích. Nezastavěným územím povede šesti kilometrový úsek až do části obce Třinec–Nebory. Kdy se ale nová komunikace I/68 dostaví a bude zpřístupněna, není zatím vůbec jasné.

Obr. 4.2 Plánovaná výstavba úseku silnice I/68 Třanovice–Nebory

Zdroj: RSD ČR. Silnice I/68 Třanovice–Nebory

Problém s přehruštěnou dopravou se netýká jen zmíněných obcí, ale nepřímo dopadá na všechny obce Mikroregionu. V podhorských obcích, jako jsou obce Komorní Lhotka, Řeka a Vělopolí, sice nejsou komunikace tolik frekventovány, ale jsou to obce, kde přístup k nim zajišťují právě hlavní tahy, a to silnice I/11 a I/68. Obě přeložky jsou budovány s maximálním ohledem na životní prostředí. Pro lepší začlenění stavby do krajiny se plánují svahy komunikace osázet výhradně dřevinami, které jsou přítomny v okolní krajině.³⁵

4.2.2 Bezpečnost

Bezpečnost je pro člověka jedním z nejdůležitějších prvků v jeho životě. A právě na bezpečnosti občana se nejvíce podílí obec, ve které člověk žije. Představitelé obcí musí prostřednictvím svých orgánů a prvků zajistit různá opatření proti ohrožení obce a občanů v obci žijících. V Mikroregionu souvisí otázka bezpečnosti místních občanů a návštěvníků zejména s přetíženou dopravní situací. Především obyvatelé obcí Hnojník, Střítež a Ropice si stěžují, že silnice nemohou bezpečně přejít. Všechna

³⁵ ŘSD ČR. Vizualizace silnice I/68 Třanovice–Nebory. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <http://www.hnojnik.cz/vizualizace-silnice-i68-tranovice-nebory/>

křížení komunikací I/11 a I/68 jsou úrovně a v celém území je nespočet sjezdů na pozemky. Řada občanů bydlí jen pár metrů od zmíněných komunikací a s přecházením cesty či obtížností vjezdu či výjezdu na svůj pozemek se potýkají takřka denně. Bezpečnost je důležitá zejména pro malé děti a seniory. Řada rodin zamyká své venkovní branky, aby jejich děti nemohly ze zahrady utéct na cestu. Bojí se o své děti kvůli velkému silničnímu provozu. Situace je kritická také pro starší obyvatele, kteří mají obavu, že při takto přehuštěné dopravě se k nim nedostane včasná pomoc při poskytování první pomoci zdravotnické záchranné služby. S přetížeností místních komunikací souvisí také nehodovost. Policisté zaznamenali v roce 2015 na území frýdecko-místeckého regionu celkem 1 546 dopravních nehod, což je o 41 více než v roce 2014. Při nehodách zemřelo 17 lidí, tedy o sedm více než v roce 2014.³⁶ Starostové se téměř shodli, když mezi nebezpečné dopravní úseky v regionu zařadili právě úsek I/11 u mostu v části obce Ropice a úsek I/68 v Hnojníku u restaurace U Zajíce. K problémovým úsekům se přidává nově i úsek silnice I/11 Bystřice–Nebory, konkrétně v části Nebory, v úseku kde začíná obchvat Třince, tedy v části, kde se napojuje silnice I/68 na novou silnici I/11.

V rámci přetížené dopravní situace by mělo být na těchto silnicích více strážníků policie ČR. Otázka bezpečnosti se tedy jeví jako nedostatečná také v počtu strážníků. Na území Mikroregionu totiž najdeme pouze jednu policejní stanici, a to v obci Hnojník. Obvodní oddělení Hnojník má ve své územní působnosti na starosti katastrální území všech členských obcí Mikroregionu a okolních obcí Dobratice, Dolní Domaslavice a Soběšovice. Zajišťuje ochranu veřejného pořádku, přijímá oznámení od veřejnosti a provádí šetření k přestupkům a trestným činům spáchaným v místě jejich působnosti.³⁷ Nejbližší policejní útvar najdeme ve městě Třinec vzdálené asi 10 km. V současné době pracuje u Městské policie v Třinci 40 strážníků. Z celkového počtu je 18 strážníků odborně vyškoleni pro odchyt toulavých zvířat, 25 strážníků určených k obsluze městských kamerových dohlížecích systémů, 9 strážníků pro cyklohlídky a 5 členů pořádkové jednotky. Jak již bylo uvedeno, území Mikroregionu se navíc vyznačuje i jako pohraniční oblast, v blízkosti jen desítek kilometrů se nachází hranice

³⁶ DENÍK.CZ. Frýdecko-Místecký a Třinecký deník. [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: https://fm.denik.cz/zpravy_region/nehody-zemrelo-sedmnact-lidi-20160128.html

³⁷ POLICIE ČR. Obvodní oddělení Hnojník. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/obvodni-oddeleni-hnojnik-667788.aspx>

s Polskem a se Slovenskem. To je další důvod, proč by měl být na území Mikroregionu zvýšen počet strážníků oproti současnému stavu.

Území musí být také dobře připraveno na krizové situace a mimořádné události (např. povodně, vichřice, požáry). Důležitá je nejen působnost strážníků policie, jak již bylo zmíněno, ale také ostatních složek integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) jako je Zdravotnická záchranná služba a Hasičský záchranný sbor. Nejbližší stanice Zdravotnické záchranné služby a Hasičského záchranného sboru se nachází rovněž ve městě Trinec.³⁸ V případě požárů jsou nápomocny i Sdružení dobrovolných hasičů, která najdeme ve všech členských obcích Mikroregionu.

4.2.3 Technická infrastruktura

Technická infrastruktura obcí zahrnuje jejich vybavení inženýrskými sítěmi, tj. plynem, elektrickou energií, napojení domů na vodovod, kanalizaci, čistírnu odpadních vod atd. Správcem inženýrských sítí v Mikroregionu jsou Energetická společnost ČEZ, a.s. (dodávky elektrické energie), Severomoravské vodárny a kanalizace a.s. (sítě vodovodů a kanalizací) a RWE, a.s. (dodávky plynu). Vybavenost území technickou infrastrukturou se liší dle jednotlivých členských obcí. Problém v technické infrastruktuře souvisí především s napojením domů na kanalizační síť. Přístup ke kanalizaci a čistírně odpadních vod chybí v polovině členských obcí Mikroregionu (viz tab. 3.7). Podíl napojených domů na kanalizační síť je v rámci Mikroregionu tedy velmi nízký, napojeno je přibližně 20 % všech domů. Napojení na kanalizaci nenajdeme vůbec v obcích Horní Tošanovice, Řeka, Smilovice, Střítež a Vělopolí.

Ředitelka firmy Stonax se k situaci vyjádřila takto: „*Napojení domu na veřejnou kanalizační síť by mělo být v dnešní době téměř standardem, avšak v některých obcích takovou možnost majitelé nemovitostí nemají.*“ Postarat se správně o odpadní vodu u domu, který není připojen na veřejnou kanalizační síť, je poměrně náročné. Ve zmíněných obcích, kde v současnosti není možné napojení na kanalizační síť, řada domácností řeší současnou situaci septikem, bezodtokovou jímkou či domácí čističkou. Jednokomorová jímka, domácky nazývána žumpa, je řešením, které se doporučuje spíše pro rekreační objekty. Při normálním užívání by musel být vývoz prováděn třeba dvakrát měsíčně, což je časově i finančně náročné. Septik je oproti jímce vícekomorovou nádobou, jejíž vnitřní prostor je jednoduchými přepážkami rozdělen

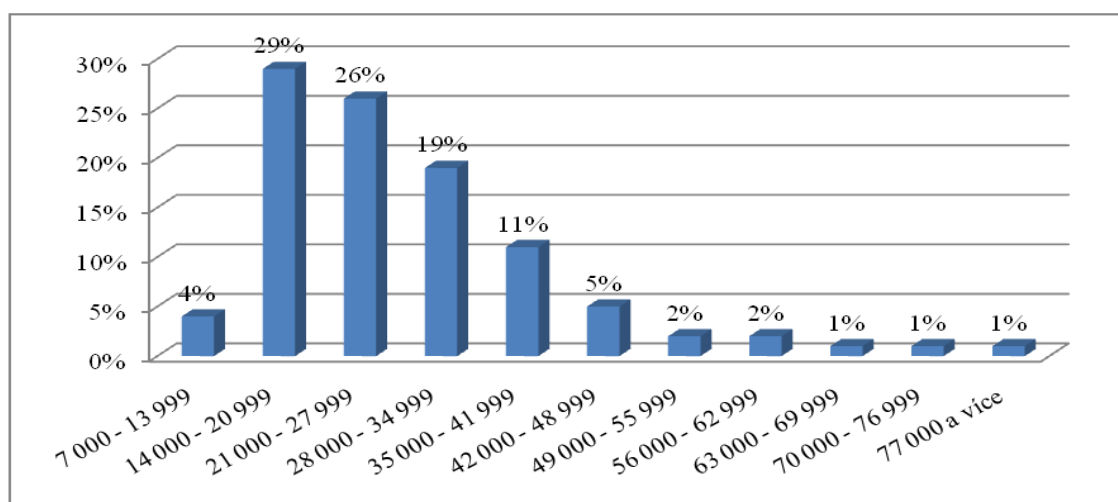
³⁸ MĚSTSKÁ POLICIE TŘINEC. O policii. [online]. [cit. 2018-01-21]. Dostupné z: <http://www.mpтрinec.cz>

tak, aby mohlo probíhat oddělování kalu a dalších usazenin od vody. I tak je ale voda, která ze septiku odchází, značně zapáchající a její další zpracování a likvidace vyžaduje další dílčí kroky čištění. Nejlepším řešením situace je však používání domácí čističky. Domácí čističky vod jsou bezúdržbové a ekologicky likvidují odpadní vodu. Jedná se o plastovou nádrž, do níž odpadní voda přitéká a v níž se také nadále čistí. Samotné čištění má několik fází, a to předčištění, biologickou degradaci organických nečistot a separaci kalu.³⁹

4.2.4 Profesní uplatnění

Jak již bylo zmíněno, Mikroregion obcí povodí Stonávky v posledních letech netrápí vysoká zaměstnanost, jak tomu bylo v dřívějších letech. Míra nezaměstnanosti měla od roku 2010 klesající tendenci. V roce 2016 byla hodnota podílu nezaměstnaných osob 3,3 % a v poměru k situaci v celé ČR, kde byla hodnota v tomto období 5,5 %, byla situace velmi příznivá (viz graf 3.10). Problém však nastává v profesním uplatnění na území Mikroregionu, kdy řadě obyvatel chybí kvalifikace či praxe pro obsazení nabízených pracovních pozic. Ani vzdělanostní struktura není příliš příznivá, přestože se v posledním desetiletí zvýšil počet vysokoškolsky vzdělaných lidí (viz 3.9). Chybí ale také motivace ke vzdělávání především kvůli nízkým mzdám, které jsou bohužel pro Mikroregion typické. V následujícím grafu 4.1 je vyobrazeno rozložení zaměstnanců do mzdových pásem v regionu Frýdecko-Místecko, protože data za Mikroregiony není možné na portálu MPSV získat.

Graf 4.1 Rozložení zaměstnanců do mzdových pásem na Frýdecko-Místecku

Zdroj: PLATY. CZ. Česká republika - platy podle okresů, vlastní zpracování

³⁹CHYTŘE BYDLENÍ. S likvidací odpadní vody pomáhá domovní čistička. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <http://www.chytre-bydleni.cz/s-likvidaci-odpadni-vody-pomaha-domovni-cisticka>

Přibližně 29 % všech zaměstnaných na Frýdecko-Místecku si měsíčně vydělá v rozmezí 14 000 Kč až 20 999 Kč. V druhém nejvyšším rozmezí byla kategorie 21 000–27 999 Kč, na níž dosáhlo 26 % všech zaměstnaných. Bohužel méně než průměrný hrubý měsíční plat 29 346 Kč má přibližně 55 % všech zaměstnanců v tomto regionu. Mezi nejlépe placené pozice v území patří např. manažer kvality, projektový manažer, správce informačního systému, vedoucí výroby či ekonom. Naopak mezi nejméně placené pozice patří telefonní operátor, prodavač, poštovní doručovatel, číšník nebo kuchař.⁴⁰

Dále v rámci profesního uplatnění byla analyzována neobsazená volná pracovní místa. Data za Mikroregiony nejsou rovněž na portálu MPSV uvedena, jsou známy údaje pouze za okresy. Následující tabulka 4.1 jen pro představu znázorňuje počet volných pracovních míst podle profese za 4. čtvrtletí 2016 v okrese Frýdek-Místek, protože se Mikroregion nachází na území tohoto okresu. Neobsazená volná pracovní místa byla rozdělena do devíti kategorií.

Tab 4.1 Neobsazená volná pracovní místa dle profese na Frýdecko-Místecku

Pozice	Počet volných míst
Zákonodárci a řídící pracovníci	44
Specialisté	67
Techničtí a odborní pracovníci	214
Úředníci	54
Pracovníci ve službách a prodeji	248
Pracovníci v zemědělství, lesnictví, rybářství	14
Řemeslníci a opraváři	297
Obsluha strojů a zařízení, montéři	212
Pomocní a nequalifikovaní pracovníci	406

Zdroj: MPSV. Zaměstnanost, vlastní zpracování

Do kategorie zákonodárci a řídící pracovníci jsou zařazeni státní úředníci a vedoucí pracovníci v oblasti správy podniku, informačních technologií a ubytovacích a stravovacích služeb. V kategorii specialisté jsou zahrnuti odborníci z řad vědy a techniky, zdravotnictví, vzdělávání atd. Oblasti Frýdecko-Místeko chybí především řemeslníci a opraváři, jako jsou elektrikáři, topenáři či instalatéři. Dále je nedostatek montérů, pracovníků obsluhujících CNC zařízení a technických pracovníků. Nedostatek pracovníků postihuje i oblast služeb a prodeje, kde jsou postrádáni např. pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy a pracovníci osobní péče v oblasti vzdělávání

⁴⁰PLATY.CZ. Česká republika – platy podle okresů. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <https://www.platy.cz/partner/region/frydek-mistek>

a zdravotnictví. Do kategorie pomocní a nekvalifikovaní pracovníci se řadí především uklízeči, pomocní pracovníci při přípravě jídla a pomocníci v oblasti těžby a stavebnictví.⁴¹

4.2.5 Stárnutí populace

Stárnutí populace představuje sociální jev, který má výrazné dopady do řady oblastí života celé společnosti, jako je nedostatek ekonomicky aktivních lidí, zvýšené nároky na sociální a zdravotní péči atd. Lidé v postproduktivním věku mají rovněž jiné potřeby a zájmy. Jedním z důsledků stárnutí lidské populace jsou rostoucí nároky na zdravotní a sociální péči. K demografickému stárnutí dochází v důsledku změn charakteru demografické reprodukce a mění se při něm zastoupení dětské a postreprodukční složky v populaci. Vzhledem k poklesu úrovně porodnosti, zlepšování úmrtnostních poměrů a prodlužování naděje dožití se v procesu demografického stárnutí zvyšuje podíl starých osob v populaci. Rozlišujeme dva typy demografického stárnutí. Demografické stárnutí, ke kterému dochází v důsledku snižování úrovně plodnosti a tím zpomalení růstu dětské složky v populaci, a demografické stárnutí, které je podmíněno zlepšováním úrovně úmrtnosti. Obvykle však oba uvedené typy demografického stárnutí populace probíhají současně. Demografické stárnutí měříme indexem stáří.

Demografické složení obyvatel Mikroregionu je spíše regresivního typu (věková kategorie do 14 let nepatrně nižší než věková kategorie nad 65 let). V předchozí kapitole byl index stáří vyjádřen počtem obyvatel ve věku 65+, který připadne na 100 dětí ve věku 0–14 let. Hodnota větší ukazuje, že v Mikroregionu žije více obyvatel ve věku 65+ než dětí ve věku 0–14 let. V Mikroregionu se v letech 2010–2016 pohyboval index stáří lehce přes hraniční hodnotu 100 (viz graf 3.7). To znamená, že v území žije více seniorů nad 65 let oproti dětem do 14 let. Situace v Mikroregionu sice byla o poznání lepší než ve stejném období v České republice, nicméně do budoucna není situace příliš příznivá. Migrační saldo na území Mikroregionu je kladné, to znamená, že více obyvatel se na území přistěhuje, nežli se z něj vystěhuje. Problém však nastává v počtu živě narozených dětí. Počet živě narozených dětí se totiž stále snižuje (viz tab. 3.3). Radikální změnu této negativní situace nelze očekávat, protože

⁴¹MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Zaměstnanost. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/stat/trh/?_piref37_1298287_37_241130_241130.next_page=%2Findex.do&_piref37_1298287_37_241130_241130.statse=2000000000011&_piref37_1298287_37_241130_241130.stat=2000000000016&_piref37_1298287_37_241130_241130.send=send&_piref37_1298287_37_241130_241130.stat=2000000000089&_piref37_1298287_37_241130_241130.obdobi=4&_piref37_1298287_37_241130_241130.rok=2016&_piref37_1298287_37_241130_241130.uzemi=113000&ok=Vybrat

současní mladí lidé upřednostňují rozdílné životní hodnoty než předchozí generace. Jejich soudobý životní styl je zcela jiný, dávají přednost studiu, cestování či budování kariéry.

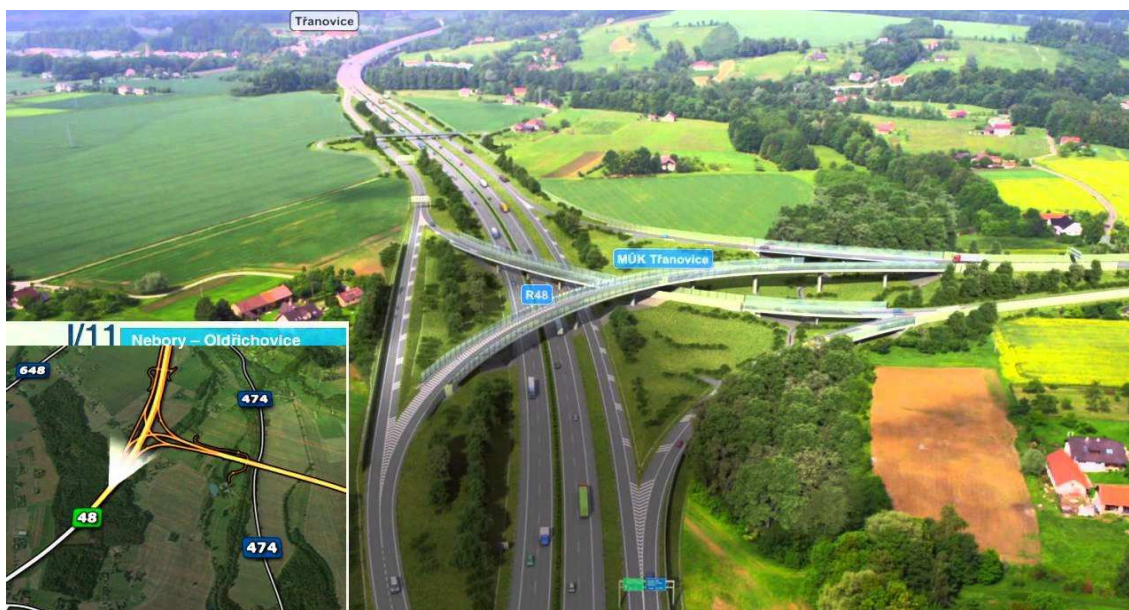
4.3 Návrh doporučení

V rámci zhodnocení pěti problémových oblastí, byla navrhována opatření, která by mohla tyto problémy postupně eliminovat. Samotné návrhy doporučení vychází z vlastních návrhů podpořených rozhovory zúčastněných starostů nebo z vlastních doporučení na základě zhodnocení socioekonomického profilu území.

4.3.1 Dopravní infrastruktura

V první řadě by mohla současná přetížená dopravní situace výrazně ulevit dopravě zmiňovaného úseku přeložky silnice I/68 Nebory–Třanovice. Problém přetížení závisí nejen na intenzivní dopravě osobních automobilů, ale zejména těch nákladních. Zmíněný obchvat by zajistil, že by veškerá nákladní doprava mohla jezdit mimo postižené obce Ropice, Střítež, Hnojník, Třanovice a tím by se vyřešil zejména problém vysokého počtu nákladních vozidel. V současnosti je bohužel projekt pozastaven a jeho řešením se aktivně zabývá ŘSD. Po dokončení obchvatu v úseku Nebory–Třanovice by se totiž motorová vozidla mohla napojit na nově postavený úsek silnice I/11 a pokračovat přímo až na Slovensko. V opačném směru by se vozidla mohla z úseku I/68 napojit na rychlostní komunikaci R48 a pokračovat směrem do automobilky Hyundai v Nošovicích či dále až do Ostravy. Na níže uvedené vizualizaci vytvořené ŘSD lze vidět budoucí napojení ze silnice I/68 na rychlostní komunikaci R48 v obci Třanovice. V levém dolním rohu obrázku je také vidět potencionální napojení silnice I/68 na nově vystavěný úsek silnice I/11 Nebory–Oldřichovice.

Obr. 4.3 Vizualizace obchvatu silnice I/68 Nebory–Třanovice

Zdroj: RSD CR. Silnice I/68 Třanovice-Nebory

Majetkoprávní příprava stavby je sice téměř dokončena, ve vlastnictví státu jsou téměř všechny potřebné pozemky, přesto zde zůstává nevyřešený problém. Někteří majitelé odmítli výkup svých pozemků. Situace došla tak daleko, že se ŘSD muselo použít krajní řešení zásahem do vlastnických práv a došlo tedy k několika vyvlastněním. Avšak dvě vyvlastňovací řízení byla napadena stížností u Nejvyššího správního soudu a ten svým rozsudkem vrátil celý proces znovu na začátek. Překážkou k zahájení stavby však nejsou pouze vlastnické spory. Krajský úřad už vydal stavební povolení téměř na celou stavbu silnice, nicméně všechna tři vydaná stavební povolení byla napadena. Dohromady přišlo pět odvolání. ŘSD přitom chtělo začít stavět už na podzim 2017, přičemž v září roku 2016 vypsalo výběrové řízení na dodavatele stavby. Další komplikací, která dlouhodobě znemožňovala začít stavět, přinesla novela zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, takzvaná EIA (tzn. Vyhodnocení vlivů na životní prostředí). Řešila se změna povrchu vozovky z asfaltového na hlučnější cemento-betonový, která ale podle rozhodnutí nemá mít významný vliv na životní prostředí.

Řešení současné dopravní situace je složité, protože není momentálně možné odklonit dopravu mimo postižené obce. Jak již bylo avizováno, jedná se o menší obce, kde není zajištěna doprava prostřednictvím MHD. Její zřízení by problém mohlo částečně vyřešit, avšak je to v současnosti ekonomicky nerealné. ***Mohlo by ale zapracovat***

na současné autobusové a vlakové dopravě, ve které jsou vidět nedostatky, které jsou klíčové v problému nevyužívání veřejné dopravy. Veřejná doprava je sice v kompetenci kraje, představitelé členských obcí by však na tuto skutečnost měli více poukazovat. Autobusové spoje do podhorských obcí jezdí často jen několikrát za den. Navíc mnohdy vlakové a autobusové spoje na sebe nenavazují, a tak dochází k problému v nedostatečném využívání veřejné dopravy. Řada obyvatel Mikoregionu by jistě více využila veřejnou dopravu například k přepravě do zaměstnání. ***Pro zajištění dostatečného množství spojů či jejich lepší návaznost je potřeba politických zásahů a uvědomění si problému ze strany přepraveců.*** Nová šance nastane v roce 2019, kdy bude Moravskoslezský kraj nově vybírat provozovatele služeb linkové osobní dopravy.⁴²

4.3.2 Bezpečnost

Bezpečnost je společností vnímána jako komponenta kvality života obyvatel. Na prvním místě je vyřešit otázku nevyhovující bezpečnosti obyvatel díky přehuštěné dopravní situaci. Ing. Halina Zientková na setkání se zastupiteli obcí, zástupci škol a podnikatelské sféry, kde se projednávala nová Strategie Mikroregionu obcí povodí Stonávky, jasně uvedla: ***„Jde především o to, aby naši občané mohli bezpečně přejít přes přechod.“ Mělo by být stanoveno několik policejních hlídek, které budou korigovat dopravní situaci a dohlížet na bezpečné přecházení na přechodech pro chodce. Zároveň by měly hlídky v území kontrolovat rychlost vozidel.*** Hlídky by se měly zaměřit především na hlavní dopravní tahy, tedy na část komunikace I/11 v Ropici a I/68 v Hnojníku. Jednou z možností jsou také úsekové radary či zpomalovací semaforey, které by skutečně řidiče donutily dodržovat předepsanou rychlost. Zpomalovací semaforey by mohly fungovat spolu s přechody pro chodce. Vedení obce Hnojník došla trpělivost a Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje doručila žádost o řešení nepříznivé dopravní situace na silnici I/68, zejména v oblasti přechodu pro chodce u obchodního domu Coop v centru obce Hnojník v blízkosti křižovatky silnic I/68, II/474 a III/4761. Starosta obce Hnojník Miroslav Molin se pro zpravodaj Deník.cz vyjádřil následovně: ***„Doprava je tady hrozná. Já sám jsem dnes na křižovatce čekal patnáct minut, než jsem mohl jet dál. Řidiči ví, že se zde rychlost měří, ale nezaznamenává se. V zimě se situace ještě zhorší, protože brzdná dráha bude na zmrzlé silnici delší a nechci ani domýšlet, jaké neštěstí by se tady mohlo stát.“*** Starosta obce

⁴²MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. Dopravní obslužnost Moravskoslezského kraje. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <https://www.msk.cz/cz/doprava/dopravni-obslužnost-moravskoslezského-kraje-87650/>

Hnojník také uvedl, že v obci přemýšlí také nad variantou, že by k přechodu pro chodce postavili vyškolené lidi, a to především v době, kdy se zde pohybují školáci. Padla také varianta postavit k cestě papírového policistu, díky kterému by řidiči zpomalili. Obec Třanovice se také snaží řešit bezpečnost chodců na komunikacích. Jedním z takových připravených projektů je výstavba chodníku podél silnice II/474 v Třanovicích tj. od křižovatky směr zastávka Labuda. V současnosti obec čerpá finanční příspěvek v rámci projektu „Chodník podél silnice II/474 v Třanovicích.“ Starosta obce Třanovice uvedl: *„Hlavním cílem projektu je tak zajištění bezpečného a bezbariérového pohybu osob s omezenou schopností pohybu a orientace podél druhé nejvýznamnější silnice v obci a současné zvýšení bezpečnosti dopravy v daném úseku.“* V obcích Mikroregionu je také zvýšená péče o stromy v okolí komunikací. Například místní cesta do obce Komorní Lhotka je po stranách komunikace osázená lípami. Kontrole dobrého stavu a také včasnému odstranění stromů věnují v obci Komorní Lhotka zvýšenou pozornost.

Dalším problémem v bezpečnosti se jeví nedostatek policistů. Obvodní oddělení Hnojník sice má ve své územní působnosti na starosti katastrální území všech členských obcí Mikroregionu a navíc i několika okolních obcí, je to ale příliš velký územní rozptyl. Hrozba tedy nastává v zdánlivě jednoduché možnosti dopustit se trestné činnosti. Navíc jen necelých 10 km ve městě Český Těšín najdeme hranice s Polskem, tudíž by pro pachatele nebyl velký problém dostat se rychle za hranice. ***Vzhledem k tomu, že v Mikroregionu působí pouze útvar Policie ČR v obci Hnojník, který je v kompetenci ministerstva vnitra, je potřeba apelovat na větší bezpečnost přímo u ministerstva. Problém s bezpečností by mohlo vyřešit také zřízení útvaru obecní policie.*** Obecní policie spadá ve své územní působnosti pod zastupitelstvo obce, na jejímž území je útvar zřízen. Zastupitelstvo obce v samostatné působnosti formou obecně závazné vyhlášky obce může obecní policii zřídit (dle zákona o obcích). Další možností, jak by mohla obec zajistit veřejný pořádek, kromě zřízení obecní policie, je uzavřít veřejnoprávní smlouvu o činnosti obecní policie s obcí, kde je zřízena (dle zákona o obcích). Starosta obce může také požádat o spolupráci Policií ČR (dle zákona o obcích) nebo na základě koordinační dohody o spolupráci s Policií ČR (dle zákona o Policii ČR). ***Je zde také možnost zajišťovat veřejný pořádek jiným způsobem, jako je např. zajistit vlastního zaměstnance, určeného zastupitele či bezpečnostní agenturu.***

K zajištění lepší bezpečnosti je třeba nezanedbat informovanost a řádně občany o bezpečnosti poučit. Je potřeba začít již od předškolního a školního věku dítěte.

Na základních školách Mikroregionu se pro žáky pořádají různé besídky a semináře, kde i samotní policisté přednáší o bezpečnosti. Dokonce již v mateřské škole v Hnojníku se jedna taková přednáška konala, kdy se děti setkaly s policisty obvodního oddělení Policie ČR z Hnojníku. Děti se seznamovaly s pravidly silničního provozu. Součástí přednášky byla také ukázka a znalost základních dopravních značek, bezpečné přecházení přes silnici, správná chůze po chodníku a po silnici, povinnost reflexních prvků z důvodu bezpečnosti ve večerních a nočních hodinách či bezpečná jízda na kole. Zvýšená pozornost by neměla směřovat jen k dětem a školákům, ale také ke starší generaci, a to zejména prostřednictvím reklam a propagačních materiálů. Strážníci v ulicích vzbuzují u občanů také větší pocit bezpečí, proto je důležité, aby jich bylo dostatek.

4.3.3 Technická infrastruktura

Vybudování veřejné kanalizace je náročný proces. Navíc je zapotřebí vynaložit velké množství peněžních prostředků, což je zejména u menších obcí problém, protože tyto prostředky nemají. Otázkou tedy je, jak získat finanční podporu na výstavbu kanalizace a ČOV. *Existují různé typy dotačních titulů, které jsou určeny buďto jen pro obce, nebo se dají využít v rámci svazku obcí.* Finanční zdroje jsou nabízeny hned z několika zdrojů, přičemž jsou vždy limitovány časem a finančními možnostmi. Některé finanční zdroje slouží přímo na novou výstavbu kanalizace a ČOV, jiné zase na modernizaci či navýšení kapacity stávajících zařízení. *Jedním z těchto zdrojů může být Státní fond životního prostředí (dále jen SFŽP), který prostřednictvím Operačního programu životní prostředí nabízí řadu dotací. Dalším zdrojem můžou být také národní dotace získané prostřednictvím Ministerstva zemědělství (dále jen MZ) nebo Ministerstva pro místní rozvoj (dále jen MMR). Mnohdy jsou peněžní prostředky také nabízeny prostřednictvím krajských dotačních titulů a na přeshraniční úrovni z fondů EU. Další možností, jak získat peněžní prostředky, je municipální úvěr.* Jeho výhoda oproti klasickému úvěru spočívá ve výhodné úrokové sazbě, která je navíc pevná po celou dobu splácení úvěru.

Na území Mikroregionu je mnoho chráněných krajinných oblastí (dále jen CHKO), a proto toto území vyžaduje zvláštní ochranu. Kanalizace a ČOV by v chráněných oblastech měla být o to důležitější. Dle průzkumu vytvořeného představiteli jednotlivých členských obcí mají obyvatelé velký zájem ve své obci chránit životní prostředí. Svědčí o tom fakt, že v hojné míře projevíli zájem o vybudování nové čistírny

odpadních vod. V některých obcích Mikroregionu tedy hodlají využít dotačního titulu, který vypisuje SFŽP. Starostka obce Vělopolí uvedla na pravou míru dění v její obci: *„V první fázi byla vybrána dodavatelská firma, která nám zpracuje projektovou dokumentaci. Až po vypracování projektové dokumentace obec zažádá o dotaci. Pevně však věříme, že ji obdržíme. Pokud by se tak nestalo, tak buďto počkáme na další výzvu, nebo budou moci lidé využít vypracovaných projektů a pustit se do výstavby sami.“* Starostka také uvedla, že v tomto případě by občanům dala obec pomocnou ruku vlastním dotačním programem.

4.3.4 Profesionální uplatnění

V průběhu 90. let na území vzniklo a rozšířilo se velké množství podnikatelských subjektů. V současnosti se území vyznačuje poměrně značnou podnikatelskou aktivitou, která se stále rozšiřuje. V roce 2016 bylo evidováno více jak 1 800 podnikatelských subjektů (viz tab. 3.6). Nejvíce podnikatelské aktivity najdeme v oblasti velkoobchodu a maloobchodu, dále pak v oblasti zemědělství, lesnictví a rybářství a v průmyslu. Nejméně podnikajících subjektů je v odvětví kultury a rekreační činnosti. Starostka nejmenší obce Vělopolí uvedla: *„Problém tedy není v nedostatku vhodných pracovních míst, ale spíše neochotou jedinců pracovat. Je znám případ, kdy občan nepobírá žádné dávky, přesto odmítá nastoupit do řádného pracovního poměru.“*

Starostové a starostky členských obcí se shodli ale na tom, že je nezbytná vzájemná spolupráce místních škol s firmami. Na některých školách již provázanost je, naopak jinde spolupráce zcela chybí. Jak již bylo avizováno, na území Mikroregionu najdeme několik základních škol, bohužel však nenajdeme žádnou střední školu. Mladiství studují nejčastěji na školách v nejbližších okolních městech jako je Třinec, Český Těšín a Frýdek-Místek. Najdeme zde několik středních škol typu Obchodní Akademie, Střední škola hotelová obchodní a polygrafická, Gymnázium, Zemědělská střední škola či Střední zdravotnická škola. Neodmyslitelnou střední školou v okolí je Střední odborná škola Třineckých železáren (dále jen SOŠ) Třinec v části města Kanada. V SOŠ lze studovat tříleté obory zakončené výučním listem nebo čtyřleté obory ukončené maturitní zkouškou. Zejména pro mužská pohlaví jsou určeny obory, jako je instalatér, hutník operátor, mechanik seřizovač, elektrotechnik, obráběč kovů, strojní mechanik, zedník a další. Pro ženy jsou zde zase obory ekonomika a podnikání či kuchař-číšník. Jak již bylo avizováno, na území Mikroregionu je nedostatek právě těchto profesí.

Absolventům škol často chybí dostatečná kvalifikace k tomu, aby mohli obsadit volné nabízené pozice na trhu práce. Podstatné je tedy, aby si získali k teoretickým znalostem i ty praktické a k tomu lze dosáhnout jen praxí. Střední školy obecně by měly být v úzkém kontaktu s místními firmami a měly by se více zaměřit na požadovanou praxi, která je na trhu práce tak důležitá. ***V rámci výuky by měli studenti chodit na praxi do místních firem, aby se seznámili s reálným pracovním prostředím.*** Domnívám se, že odborná praxe nestačí pouze několik týdnů v rámci celého studia, jak je tomu u mnohých škol zvykem, ale pravidelně několikrát v rámci školního roku. S touto myšlenkou souvisí samozřejmě i ochota zaměstnavatelů umožnit studentům požadovanou praxi. Je ale často v jejich zájmu, aby byli absolventi dobře připraveni na nástup do zaměstnání. Příkladem může být SOŠ Třineckých železáren, kde její studenti chodí na praxi do Třineckých Železáren (platí především u mužů). Po ukončení studia zde dostávají automaticky nabídku práce. ***Další možností, jak zvýšit profesní uplatnění, je pořádání pravidelných workshopů a seminářů se studenty a zástupci místních firem.*** Akce by byly určeny nejen pro studenty středních škol, ale také pro absolventy základních škol, kteří hledají vhodnou střední školu. Iniciátorem akce by měla být škola, která by akce zajišťovala v prostorách budovy. Studenti by se seznámili s chodem a náplní práce ve firmách, čímž by se mohla zvýšit jejich motivace studovat. Také firmy by si mohly udělat představu o potencionálních uchazečích. Jak uvedl starosta obce Střítež: „*Dlouhodobým cílem tedy je, aby se zaměstnavatelé více zajímali o své potencionální uchazeče o zaměstnání a tím ovlivňovali vzdělávání ve školách.*“

4.3.5 Stárnutí populace

Problém stárnutí populace často nastává již v prvopočátku, když mladí lidé odjedou studovat vysokou školu do větších měst či dokonce do zahraničí. Nejčastěji dochází ke stěhování vzdělaných a jinak perspektivních obyvatel mladšího ekonomicky produktivního věku do měst, kde snáze nalézají své uplatnění a často se již do svého rodného domova nevrátí. Otázkou tedy zůstává, jakým způsobem přilákat mládež a zapojit ji do dění v Mikroregionu. S přílivem mladých rodin s dětmi lze očekávat ve střednědobém horizontu vyšší porodnost.

„*Důležitá je tedy propagace území, tedy poukázat na možnosti, které mohou obce mladým rodinám nabídnout. Pro zlepšení informovanosti obyvatel obce, ale nejen jich, může být dobře využito existujících internetových stránek mikroregionu i jednotlivých členských obcí,*“ uvedl starosta obce Střítež. Mikroregion má také svůj vlastní virtuální

zpravodaj a své facebookové stránky, kde informuje své občany a veřejnost o aktuálním dění v území a vyzývá k návštěvě různých akcí, které jsou pravidelně pořádány. Mezi jedny z nejoblíbenějších akcí patří například Střítežské léto či Třanovické dožínky.

V současnosti se zvyšuje trend stěhování z měst na vesnice. Poptávka po pozemcích a rodinných domech je v obcích velmi vysoká. **Prioritou k přilákání mladých rodin s dětmi na území Mikroregionu je tedy dostatečná nabídka domů a pozemků k bydlení. Jednotlivé členské obce by měly rovněž aktivně propagovat také nabídku volných ploch k bydlení v jejich vlastnictví.** Ceny obecních pozemků bývají často levnější než u soukromého vlastníka. Obce by mohly záměrně prodávat své pozemky za cenu nižší než je nabídka na trhu, čímž by přilákaly na své území zejména mladé rodiny s dětmi. Důležitá je ale i současná nabídka pozemků a domů od soukromých vlastníků (viz tab. 4.3). Výběr pozemků je zúžen pouze na pozemky stavební. Data jsou čerpána ze serveru sreality.cz, kde najdeme největší nabídku nemovitostí v ČR.

Tab. 4.3 Nabídka stavebních pozemků a domů v členských obcích Mikroregionu

Obec	Počet volných stavebních pozemků	Počet volných domů
Dolní Tošanovice	5	2
Hnojník	8	6
Horní Tošanovice	15	4
Komorní Lhotka	3	11
Ropice	10	1
Řeka	2	5
Střítež	5	6
Smilovice	3	5
Třanovice	9	7
Vělopolí	0	1

Zdroj: Sreality.cz. Aktuální nabídka realit, vlastní zpracování

Mimo obec Vělopolí najdeme několik volných pozemků pro bydlení či domů na prodej. Nejvíce volných pozemků je v obcích Horní Tošanovice a Ropice. Nejvíce domů najdeme zase v obcích Komorní Lhotka, Střítež a Hnojník.

Pokud má obec na svém území brownfieldy (černé skládky, vrakoviště, pozůstatky zemědělských a průmyslových budov), měla by aktivně pracovat na jejich revitalizaci nebo odstranění. V obci Vělopolí se již věnují možnostem získání finančních prostředků na revitalizaci vrakoviště aut. Tímto krokem by mohla obec Vělopolí zajistit pro své potencionální občany atraktivnější prostředí pro život.

Další možností, jak přilákat rodiny s dětmi je zlepšení občanské vybavenosti v území, lepší dostupnosti zdravotní péče, a to především pro malé děti. Proto je také nezbytné rozvíjet spolupráci s organizacemi, které tyto služby poskytují. K realizaci všech rozvojových záměrů v obcích bude nanejvýš vhodné využít všechny existující dotační nástroje s tím, že by měl být maximálně využit potenciál členství v Mikroregionu. Důležité je, aby i občané měli možnost se k dění v obci vyjádřit, případně přicházet s vlastními podněty a návrhy.

5 ZÁVĚR

Diplomová práce byla zaměřena na zhodnocení aktuální socioekonomické situace v Mikroregionu obcí povodí Stonávky a jeho rozvoj. Mikroregion obcí povodí Stonávky je venkovským regionem deseti obcí nacházející se na území Moravskoslezských Beskyd. Turisté zde mohou navštívit moderní sportovní středisko Sportcentrum ve Smilovicích, golfový areál v Ropici nebo lyžařský areál v Řece. Obyvatelé a návštěvníci se mohou hojně věnovat turistice, cykloturistice a dalším sportům.

Na základě zhodnocení polostrukturovaných interview a socioekonomického profilu Mikroregionu obcí povodí Stonávky byl vytvořen ucelený obraz o situaci v Mikroregionu. Obecně lze situaci považovat za příznivou. Představitelé jednotlivých obcí se především snaží o spokojenost svých občanů. Přesto se území potýká s určitými problémy, což však bývá běžné u každého územního celku. Polostrukturovaná interview umožnila zjistit četné kulturní aspekty zkoumaných problémů a jejich kontextuální pojetí. Vyjádřilo se celkem sedm představitelů (starostů a starostek) z deseti členských obcí a také ředitelka společnosti Stonax, o.p.s., jenž je administrátorem zastřešujícím Mikroregion. Respondenti odpovídali celkem na šest otázek.

Hlavním cílem diplomové práce bylo analyzovat a zhodnotit aktuální situaci v Mikroregionu obcí povodí Stonávky se zaměřením na vybrané problémové oblasti a na základě těchto oblastí navrhnout vhodná opatření vedoucí k rozvoji Mikroregionu. Problémové oblasti byly analyzovány na základě zhodnocení socioekonomického profilu a uskutečněných polostrukturovaných rozhovorů s představiteli obcí.

Dílčím cílem práce bylo analyzovat a zhodnotit hospodaření Mikroregionu obcí povodí Stonávky v letech 2010–2016. V návaznosti na hospodaření mikroregionu, byla stanovena **hypotéza**: Rozvoj Mikroregionu obcí povodí Stonávky je z dlouhodobého hlediska závislý na přijatých investičních dotacích, které tvoří ve sledovaném období více než 50 % všech příjmů rozpočtu. Hypotéza nebyla potvrzena, protože přijaté investiční dotace netvořily více jak polovinu všech příjmů Mikroregionu. Přijaté investiční dotace zaujímaly pouze 40 % všech příjmů.

V průběhu let se v Mikroregionu počet obyvatel takřka přímo úměrně zvyšoval, přičemž svého maxima dosáhl v roce 2016, kdy na území žilo 8 943 obyvatel. Neustále rostoucí počet obyvatel je zapříčiněn kladným migračním saldem. Demografické složení obyvatel bylo spíše regresivního typu (věková kategorie nad 65 let převyšovala

kategorii 0–14 let). Přestože je v Mikroregionu situace lepší než v rámci ČR, přesto se i zde počet seniorů v průběhu sledovaného období neustále zvyšuje. Mikroregion se nachází v blízkosti jen několika málo kilometrů od hranice s Polskem, a to je důvod, proč v území žije 16 % obyvatel hlásících se k polské národnosti. Z hlediska dlouhodobé konkurenceschopnosti na trhu práce je důležité, aby se v Mikroregionu rozvíjela vzdělaná a kvalifikovaná pracovní síla. V rámci vzdělanostní struktury najdeme v území nejvíce obyvatel se středním odborným vzděláním bez maturity. Je to dáno historickou tradicí s důrazem na řemeslo, která dodnes zaujímá velkou roli. Nezaměstnanost dlouhodobě trápila nejen oblast Mikroregionu, ale celý Moravskoslezský kraj. Současný trend je však velmi pozitivní a podíl počtu nezaměstnaných, tak jako v ČR a Moravskoslezském kraji, se v Mikroregionu stále zmenšuje. K nízké nezaměstnanosti přispěla především rostoucí podnikatelská aktivita a noví investoři v okolních městech a obcích.

Příjmy Mikroregionu v období 2010–2016 tvořily v průměru z 85 % přijaté transfery a ze zbylých 15 % příjmy nedaňového charakteru. Mezi příjmy nedaňového charakteru řadíme zejména členské příspěvky obcí. Mezi hlavní výdaje patří provozní výdaje, transfery obcím a výdaje na činnost a aktivity Mikroregionu.

Dostatečné a kvalitní množství služeb je důležitou součástí každé moderní obce či regionu, jenž usiluje o rozvoj svého území či zlepšení života svých obyvatel. Do každé obce v Mikroregionu se lze dostat dálkovou autobusovou linkou, která jezdí v menších či větších časových intervalech. V obcích Hnojník, Horní Tošanovice, Komorní Lhotka, Třanovice a Ropice je přístupná i vlaková stanice. MHD není v území zřízena. Kompletní technická vybavenost je pouze v polovině členských obcí, problém je především s dostupností veřejné kanalizace a ČOV. Protože se jedná o převážně podhorské obce, není možné na každém místě zajistit plné pokrytí telefonního signálu či přístupu na internet. Téměř ve všech obcích najdeme mateřskou a základní školu s nižším stupněm. V obci Hnojník navíc najdeme ZŠ pro vyšší stupeň. V přibližně polovině členských obcí má ordinaci praktický lékař či zubař. Každá z obcí nabízí na svém území alespoň jedno restaurační zařízení a obchod.

Mezi hlavní problémy Mikroregionu patří dopravní infrastruktura, bezpečnost, technická infrastruktura, profesní uplatnění a stárnutí obyvatel. Zásadním problémem území je přetížená dopravní infrastruktura. Jedná se o komunikaci první třídy I/11 v úseku Český Těšín – Mosty u Jablunkova a komunikaci I/68 spojující Horní

Tošanovice s městem Třinec a Jablunkov. Silnice, které vyhovovaly potřebám objemu přepravy v minulosti, již neodpovídají dnešním nárokům. Silnice kapacitně nezvládají každodenní nápor tisíců aut a desítek kamionů, což způsobuje dopravní kolapsy a nehody. Jednalo se tedy o obchvatu, který by umožnil osobním a nákladním automobilům průjezd až na Slovensko mimo obce Mikroregionu. Měla vzniknout přeložka silnice I/11 a I/68. V roce 2017 vznikla nová přeložka silnice I/11 v úseku Bystřice–Nebory. S výstavbou nového úseku silnice I/11 však přichází značné problémy. Po otevření nového úseku nastal největší problém v obcích Třanovice, Hnojník, Střítež a Ropice, protože odklon veškeré dopravy jde právě přes tyto obce. Problém se však netýká jen těchto obcí, ale i zbývajících členských obcí, protože přístup k nim zajišťují právě hlavní tahy, a to silnice I/11 a I/68. S přetíženou dopravní situací souvisí i otázka bezpečnosti v obcích. Obyvatelé obcí si stěžují, že díky přetížené dopravě silnice nemohou bezpečně přejít. Další problém v bezpečnosti se jeví v nedostatku policistů v území. Obvodní oddělení Policie ČR v obci Hnojník má ve své územní působnosti na starosti katastrální území všech členských obcí Mikroregionu a navíc i několika okolních obcí.

V oblasti technické infrastruktury souvisí problém s vybavením inženýrskými sítěmi. Největší problém spočívá v nezajištění kanalizace a čistíren odpadních vod v obcích Horní Tošanovice, Řeka, Smilovice, Střítež a Vělopolí. Vybudování veřejné kanalizace je náročný proces. Navíc je zapotřebí vynaložit velké množství peněžních prostředků, což je zejména u menších obcí problém, protože tyto prostředky nemají.

Problém s nezaměstnaností již Mikroregion obcí povodí Stonávky netrápí jako v dřívějších letech. Problém však nastává v profesním uplatnění na území Mikroregionu, kdy řadě obyvatel chybí kvalifikace či praxe pro obsazení nabízených pracovních pozic. Chybí ale také motivace ke vzdělávání především kvůli nízkým mzdám, které jsou pro Mikroregion typické.

Problém také spočívá v rámci stárnutí obyvatel. V Mikroregionu se v letech 2010–2016 pohyboval index stárí lehce přes hraniční hodnotu 100. To znamená, že v území žije více seniorů nad 65 let oproti dětem do 14 let. Migrační saldo na území Mikroregionu je kladné, to znamená, že se více obyvatel na území přistěhuje, nežli se z něj vystěhuje. Problém však nastává v počtu živě narozených dětí, který se stále snižuje.

Současné přetížené dopravní situaci by měla výrazně ulevit plánovaná dostavba přeložky silnice I/68 Nebory–Třanovice, protože veškerá nákladní doprava by mohla jezdit mimo postižené území a tím by se vyřešil zejména problém vysokého počtu nákladních vozidel. V současnosti je bohužel projekt pozastaven a jeho řešením se aktivně zabývá ŘSD. Překážkou ve výstavbě jsou nejen vlastnické spory, ale také nejasnosti ve stavebním povolení. Řešení současné dopravní situace není vůbec jednoduché, protože odklon dopravy mimo postižené obce není možný. Mohlo by se ale více zapracovat na veřejné dopravě, tedy současné autobusové a vlakové dopravě, kde jsou vidět nedostatky. Veřejná doprava je sice v kompetenci kraje, představitelé členských obcí by však na tuto skutečnost měli více poukazovat. Autobusové spoje do podhorských obcí jezdí často jen několikrát za den. Navíc mnohdy vlakové a autobusové spoje na sebe nenavazují, a tak dochází k nedostatečnému využívání veřejné dopravy. Pro zajištění dostatečného množství spojů či jejich lepší návaznost je potřeba politických zásahů a uvědomění si problému ze strany přepravníků. Řešením otázky bezpečnosti by mohlo být několik policejních hlídek, které budou korigovat dopravní situaci a dohlížet na bezpečné přecházení na přechodech pro chodce. Jednou z možností jsou také úsekové radary či zpomalovací semaforey, které by skutečně řidiče donutily dodržovat předepsanou rychlost. V obci Hnojník přemýšlí také nad variantou, že by k přechodu pro chodce postavili vyškolené pracovníky, a to především v době, kdy se zde pohybují školáci. V otázce bezpečnosti je také na místě zvážit, zdali by nebylo vhodné v některých obcích zřídit obecní policii nebo alespoň navýšit počty strážníků obvodního oddělení Policie ČR Hnojník. K zajištění lepší bezpečnosti je třeba nezanedbat informovanost a řádně občany o bezpečnosti poučit. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat dětem a starším občanům.

Pro vybudování kanalizace a čistíren odpadních vod existují různé typy dotačních titulů, které jsou určené buďto jen pro obce, nebo se dají využít v rámci svazku obcí. Finanční zdroje jsou nabízeny hned z několika zdrojů, přičemž jsou vždy limitovány časem a finančními možnostmi. Jde o to aktivně se věnovat vyhledávání těchto možností. V některých obcích Mikroregionu hodlají využít dotačního titulu, který vypisuje SFŽP. Další možností, jak získat peněžní prostředky, je municipální úvěr. Jeho výhoda oproti klasickému úvěru spočívá ve výhodné úrokové sazbě.

V rámci nedostatku profesního uplatnění se starostové a starostky členských obcí Mikroregionu shodli ale na tom, že je nezbytná vzájemná spolupráce místních škol

s firmami. Možností, jak zvýšit profesní uplatnění, je pořádání pravidelných workshopů a seminářů se studenty a zástupci místních firem. V rámci výuky by měli studenti chodit na praxi do místních firem, aby se seznámili s reálným pracovním prostředím.

V rámci stárnutí obyvatel je důležitá propagace území. Je třeba tedy poukázat na možnosti, které mohou obce nabídnout zejména mladým rodinám s dětmi. Pro zlepšení informovanosti obce může být dobře využito existujících internetových stránek Mikroregionu i jednotlivých členských obcí. Mikroregion má také vlastní facebookové stránky a zpravodaj Stonávka, v němž informuje občany o aktuálním dění a vyzývá k návštěvě různých akcí, které jsou v území pravidelně pořádány. Prioritou k přilákání mladých rodin s dětmi na území Mikroregionu je tedy dostatečná nabídka domů a pozemků k bydlení. Jednotlivé členské obce by měly v tomto směru aktivně propagovat také nabídku obecních pozemků. Obce by mohly záměrně prodávat své pozemky za cenu nižší než je nabídka na trhu, čímž by přilákaly na své území zejména mladé rodiny s dětmi. Důležitá je ale i současná nabídka pozemků a domů od soukromých vlastníků. Pokud má obec na svém území brownfieldy, měla by aktivně pracovat na jejich revitalizaci nebo odstranění. Další možností, jak přilákat rodiny s dětmi, je zlepšení dostupnosti zdravotní péče, především tedy pro malé děti. Proto je také nezbytné rozvíjet spolupráci s organizacemi, které tyto služby poskytují.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

1. BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.
2. CICHÁ, Irena. *Okolím beskydského průmysku*. 1. vyd. Regio, 2004. 186 s. ISBN 80-239-1652-1
3. GALVASOVÁ, I., J. BINEK, K. CHABIČOVSKÁ, J. HOLEČEK a D. HALÁSEK. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9.
4. JÁČ, Ivan a kol. *Jedinečnost obce v regionu*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010. 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6.
5. KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. 233 s. ISBN 978-80-87284-44-5.
6. MALINOVSKÝ, Jan a Jan SUCHÁČEK. *Velký anglicko-český slovník vysvětlující pojmy regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie*. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2006. ISBN 80-248-1117-0.
7. MAIER, Gunther a Franz TÖDTLING. *Regionálna a urbanistická ekonomika 2: regionálny rozvoj a regionálna politika*. Přeložil Milan BUČEK. Bratislava: Elita, 1998. ISBN 80-8044-049-2.
8. MUSGRAVE, Richard A. and Peggy B. MUSGRAVE. *Public finance in theory and practice*. 5. vyd. New York: McGraw-Hill, 1989. ISBN: 978-0070441279.
9. PÁPOL, Tomáš a PAVLAS, Miroslav. *Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů*. 1 vyd. Hradec Králové, 2006. 81 s. ISBN 80-903813-1-6.
10. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
11. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
12. STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-588-2.

13. ŠKRABAL, Ivo. *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*. 1. vyd. Přerov: Centrum pro komunitní práci, 2006. 182 s. ISBN 80-86902-39-0.
14. WOKOUN, René. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1301-0.
15. WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (výhodiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2007. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Legislativa

1. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o obcích). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1738-1764. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=128/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy/sb038-00.pdf. ISSN 1211-1244.

Elektronické dokumenty

1. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ. *Mapový server*. [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mapy.crr.cz/tms/crr_a/default/?reload=1&z=1
2. ČESKÁ TELEVIZE. *iVysílání*. [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1183909575-tyden-v-regionech-ostava/417231100212034-tyden-v-regionech/obsah/564493-silnice-i-68-tranovice-nebory>
3. ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. *České noviny*. [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/byla-zprovoznena-cast-obchvatu-trince-mez-neborami-a-bystrici/1539332>
4. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Malý lexikon obcí*. [online]. [cit. 2018-01-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2016>
5. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Počet obyvatel v obcích*. [online]. [cit. 2018-01-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich>
6. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Veřejná databáze*. [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=__VUZEMI__43__552607#
7. DENÍK.CZ. *Frýdecko-Místecký a Třinecký deník*. [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: https://fm.denik.cz/zpravy_region/nehody-zemrelo-sedmnact-lidi-20160128.html

8. DIVIŠOVÁ, Anna. *Financování mikroregionů*. [online]. 2014 [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: http://mikroinovace.eu/wpcontent/uploads/2014/07/13_financovani_mikroregionu_-_Divisova.pdf
9. MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *MFČR: Informační systém IISSP Monitor*. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2012/obce/detail/69610088#prehled>
10. CHYTRÉ BYDLENÍ. *S likvidací odpadní vody pomáhá domovní čistička*. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <http://www.chytre-bydleni.cz/s-likvidaci-odpadni-vody-pomaha-domovni-cisticka>
11. MĚSTSKÁ POLICIE TŘINEC. *O policii*. [online]. [cit. 2018-01-21]. Dostupné z: <http://www.mpтрinec.cz/>
12. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *MPSV: Zaměstnanost*. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/stat/trh/?_piref37_1298287_37_241130_241130.next_page=%2Findex.do&_piref37_1298287_37_241130_241130.statse=20000000000011&_piref37_1298287_37_241130_241130.statse=20000000000016&_piref37_1298287_37_241130_241130.send=send&_piref37_1298287_37_241130_241130.stat=20000000000089&_piref37_1298287_37_241130_241130.obdobi=4&_piref37_1298287_37_241130_241130.rok=2016&_piref37_1298287_37_241130_241130.uzemi=113000&ok=Vybrat
13. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *MMR: iMR*. [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/iMR/iMR.asp>
14. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *MMR: Portál územního plánování*. [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: <http://portal.uur.cz/>
15. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *MMR: Programové období 2014-2020*. [online]. [cit. 2017-06-25]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>
16. MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Rejstřík svazku obcí*. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <https://www.msk.cz/assets/vnitro/stanovy-stonavka.pdf>
17. MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Dopravní obslužnost Moravskoslezského kraje*. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <https://www.msk.cz/cz/doprava/dopravni-obslužnost-moravskoslezského-kraje-87650/>
18. PLATY.CZ. *Česká republika – platy podle okresů*. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <https://www.platy.cz/partner/region/frydek-mistek>
19. POLICIE ČR. *Obvodní oddělení Hnojník*. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/obvodni-oddeleni-hnojnik-667788.aspx>

20. REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. *RIS: Obce ČR*. [online]. [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=552607>
21. ŘSD ČR. *Vizualizace silnice I/68 Třanovice-Nebory*. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <http://www.hnojnik.cz/vizualizace-silnice-i68-tranovice-nebory/>
22. SREALITY.CZ. *Aktuální nabídka realit*. [online]. [cit. 2018-01-22]. Dostupné z: <https://www.sreality.cz/>
23. STONAX O.P.S. *Sdružení obcí povodí Stonávky*. [online]. [cit. 2018-01-22]. Dostupné z: [http://www.stonax.cz/hlavni-strana\[314\]-\[cz\]-stonax](http://www.stonax.cz/hlavni-strana[314]-[cz]-stonax)

Interní dokumenty

1. MIKROREGION OBCÍ POVODÍ STONÁVKY. *Strategický plán Mikroregionu*. [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: http://www.stonavka.cz/modul_dokument/prilohy/15179.pdf
2. MIKROREGION OBCÍ POVODÍ STONÁVKY. *Závěrečný účet Mikroregionu za rok 2016* [online]. [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: https://www.stonavka.cz/modul_dokument/prilohy/25290.pdf
3. STONAX O.P.S. A MIKROREGION OBCÍ POVODÍ STONÁVKY. *Výroční zprávy za rok 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016*. Dostupné z: [https://www.stonax.cz/dokumenty\[318\]-\[cz\]-dokumenty](https://www.stonax.cz/dokumenty[318]-[cz]-dokumenty)

Seznam zkratek

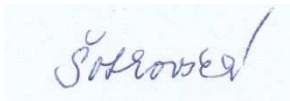
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	dobrovolný svazek obcí
EIA	Vyhodnocení vlivů na životní prostředí
EU	Evropská unie
CHKO	chráněná krajinná oblast
IISSP	Integrovaný informační systém státní pokladny
IZS	Integrovaný záchranný systém
MHD	městská hromadná doprava
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
MZ	Ministerstvo zemědělství
OP	Operační program
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	příspěvková organizace
PZKO	polský kulturně-osvětový svaz
SDH	Sdružení dobrovolných hasičů
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SLBD	sčítání lidu, domů a bytů
SOŠ	Střední odborná škola
SR	státní rozpočet
RIS	Regionální informační servis
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
TR	transfery
ÚSC	územní samosprávný celek
VH	výsledek hospodaření
ZŠ	základní škola
ŽP	životní prostředí

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 20. 4. 2018

.....
Bc. Lenka Šotková

Seznam příloh

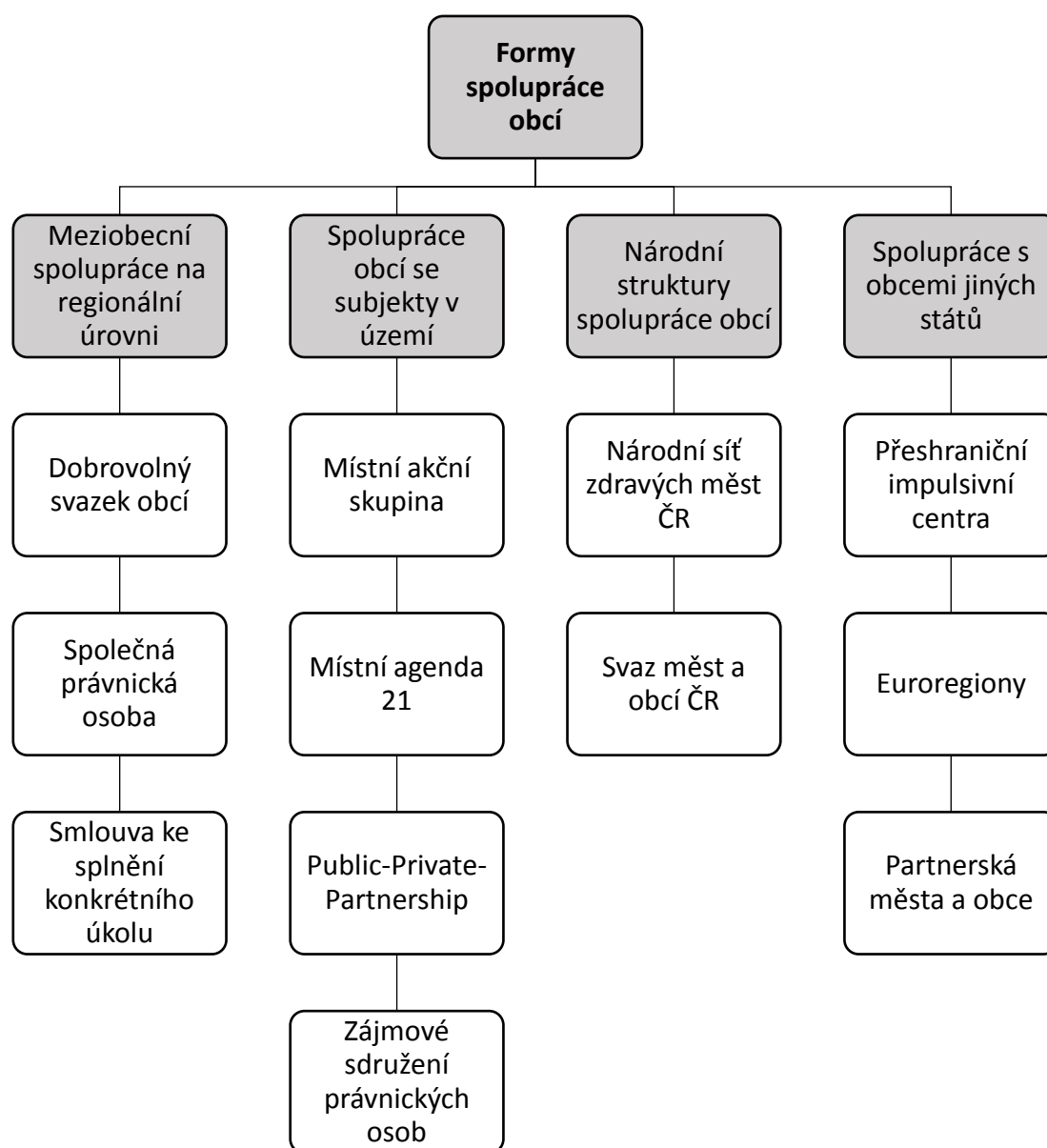
Příloha č. 1: Formy spolupráce mezi obcemi

Příloha č. 2: Mapa znázorňující počet a hustotu obyvatel v Mikroregionu

Příloha č. 3: Vyhodnocení rozhovoru se zúčastněnými starosty a starostkami členských obcí Mikroregionu a ředitelkou firmy Stonax o.p.s.

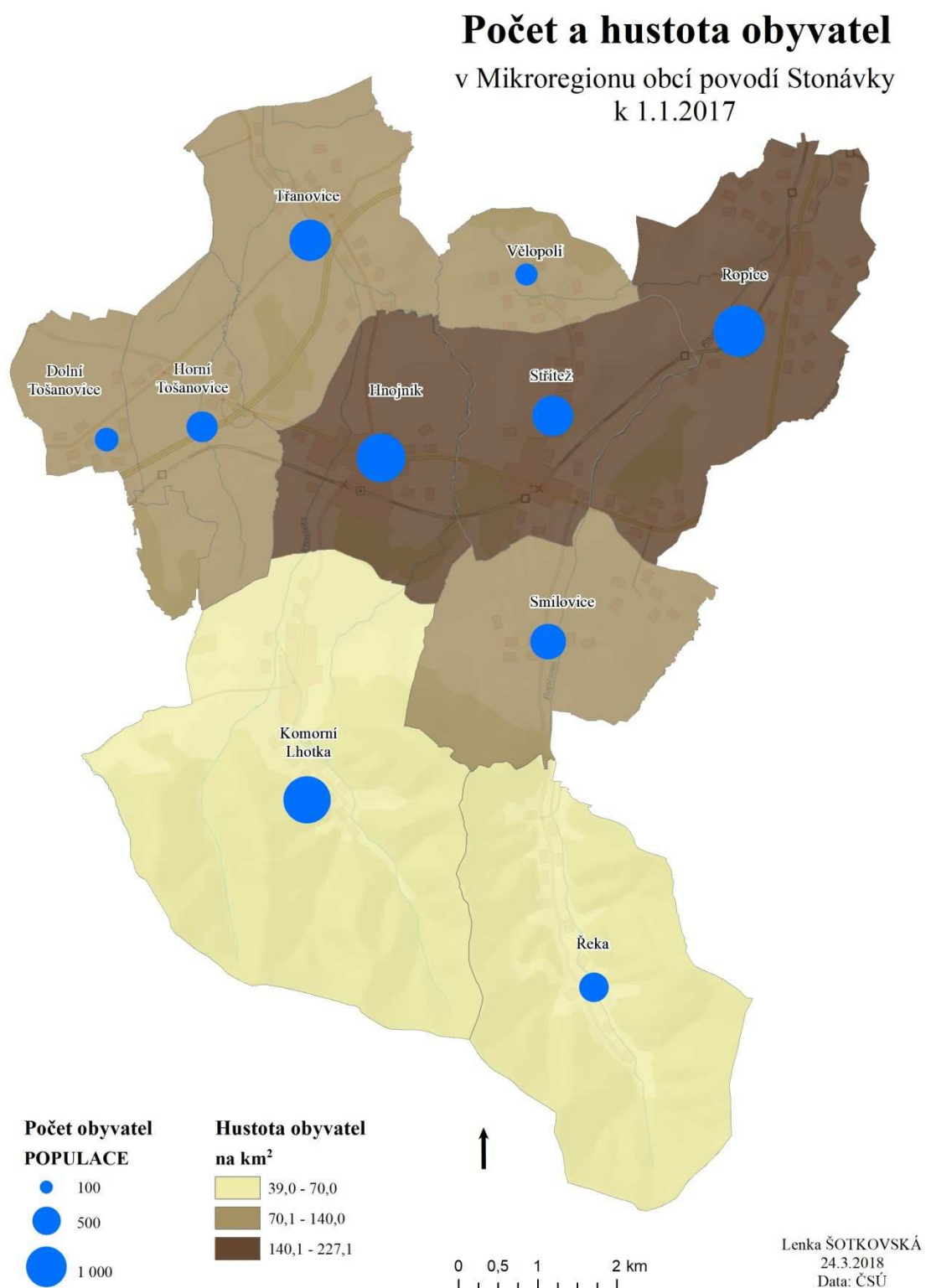
Příloha č. 4: SWOT analýza Mikroregionu obcí povodí Stonávky

Příloha č. 1: Formy spolupráce mezi obcemi

Zdroj: GALVASOVÁ, I., J. BINEK, K. CHABIČOVSKÁ, J. HOLEČEK a D. HALÁSEK. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, s. 28

Příloha č. 2: Mapa znázorňující počet a hustotu obyvatel v Mikroregionu

Zdroj: ArcGIS. *ArcMap*, vlastní zpracování

Příloha č. 3: Vyhodnocení rozhovoru se zúčastněnými starosty a starostkami členských obcí Mikroregionu a ředitelkou firmy Stonax o.p.s.

Starosta obce Dolní Tošanovice – Pavel Blabla

Datum: 16. 11. 2017

1. Jaké byly důvody Vaší obce pro vstup do Mikroregionu?

Důvodem pro vstup byla snaha přispět k rozvoji Mikroregionu jako celku. Výhodou je zejména podpora turistického ruchu a zviditelnění obce. Mezi další výhody považují účast na společných mikroregionálních projektech.

2. Mikroregion vznikl především za účelem rozvoje cestovního ruchu. Co děláte ve Vaší obci k posílení cestovního ruchu? Nebo se zaměřujete spíše na jinou oblast? (doprava, školství atd.)

Vybudovali jsme zázemí pro volno časové aktivity a snažíme se je dál rozšiřovat.

3. Které projekty byly nejpřínosnější pro Vaši obec, a které budou klíčové pro budoucí vývoj Vaší obce v následujících letech?

Nejpřínosnější byla výstavba nového obecního úřadu se společenským sálem a vytvoření zázemí pro sportovní činnost vybudováním dětského hřiště. Realizovali jsme ale mnoho dalších projektů, kde došlo např. k rozšíření veřejného osvětlení, výstavby nového bezbariérového chodníku od domu bydlení pro seniory k obecnímu úřadu a hřišti. Došlo také k výstavbě nové větve vodovodního řádu. V současnosti plánujeme zakoupení nového automobilu pro dobrovolné hasiče.

4. Které problémy nejvíce trápí Vaši obec? Co je dle Vašeho názoru největším problémem Mikroregionu?

Naši obec nejvíce trápí nedostatek finančních prostředků na opravu a údržbu místních komunikací, dále opravy a údržby obecních budov a veřejného osvětlení. V rámci Mikroregionu bych uvítal větší podporu kraje na činnost Mikroregionu a zřízených obecně prospěšných skupin.

5. Na území Mikroregionu žije větší část obyvatel hlásících se k polské národnosti. Usilujete ve Vaší obci o dobré polsko-české vztahy?

V naší obci neřešíme problémy s polsko-českými vztahy, protože 95 % obyvatel je české národnosti

6. Populace demograficky stárne a přibývá stále více seniorů. Jste ve své obci na tuto skutečnost dostatečně připraveni? Máte na svém území např. domov pro seniory?

Na území obce Dolní Tošanovice je nově postaven bytový dům pro seniory.

1. Jaké byly důvody Vaší obce pro vstup do Mikroregionu?

Společné projekty, výměna zkušeností, přeshraniční spolupráce, členství v Euroregionu atd. Výhody jsou, že mnoho aktivit je společných a je možné dosáhnout na některé dotace.

2. Mikroregion vznikl především za účelem rozvoje cestovního ruchu. Co děláte ve Vaší obci k posílení cestovního ruchu? Nebo se zaměřujete spíše na jinou oblast? (doprava, školství atd.)

Naše obec není příliš turisticky atraktivní. Rozvíjíme obnovování tradic, jako jsou Dožínky, které přesahují hranice obce a jsou regionální záležitostí s účastí partnerů ze zahraničí, nebo stavění máje a pálení čarodějnic, či mezinárodní turnaj starých gard ve fotbale, masopustní zabíjačka, Vánoční výstava apod.

3. Které projekty byly nejpřínosnější pro Vaši obec, a které budou klíčové pro budoucí vývoj Vaší obce v následujících letech?

Ze společných projektů jsou to granty na Dožínky jako obnovení minulé tradice, projekty jako Informujeme se navzájem mezi Českem, Slovenskem a Polskem, Výměna zkušeností, Společný projekt kompostéry v obcích, pasporty atd.

4. Které problémy nejvíce trápí Vaši obec? Co je dle Vašeho názoru největším problémem Mikroregionu?

Špatná spolupráce s některými obcemi jako členy Sdružení. Špatná podpora od Kraje a státu pro činnost Sdružení, chybí systém v rámci celé České republiky.

5. Na území Mikroregionu žije větší část obyvatel hlásících se k polské národnosti. Usilujete ve Vaší obci o dobré polsko-české vztahy?

V naší obci jsou 4 % polské národnosti a 4 % národnosti slovenské. Žádné výbory pro menšiny zde nejsou, ale spolupráce mezi Čechy, Poláky a Slováky je na nadstandardní úrovni.

6. Populace demograficky stárne a přibývá stále více seniorů. Jste ve své obci na tuto skutečnost dostatečně připraveni? Máte na svém území např. domov pro seniory?

Nemáme žádný domov, ale připravujeme přestavbou budovy čtyři byty pro potřebné.

1. Jaké byly důvody Vaší obce pro vstup do Mikroregionu?

Za výhody Mikroregionu považuji především možnost získávání společných dotací, na které by obec samostatně nedosáhla. Další výhodou je získávání informací k řešení podobných problematik členských obcí.

2. Mikroregion vznikl především za účelem rozvoje cestovního ruchu. Co děláte ve Vaší obci k posílení cestovního ruchu? Nebo se zaměřujete spíše na jinou oblast? (doprava, školství atd.)

K posílení cestovního ruchu obci značně přispívá soukromý golfový areál, který se nachází na území obce. V obci se zaměřujeme také na dopravu a bezpečnost chodců, protože nám obcí procházejí dvě komunikace 1. třídy: I/11 a I/68.

3. Které projekty byly nejpřínosnější pro Vaši obec, a které budou klíčové pro budoucí vývoj Vaší obce v následujících letech?

Nejpřínosnější pro nás byl Nákup kompostérů. Projekt je zaměřen na zkvalitnění nakládání s odpady, kdy se jedná o podporu systému domácího kompostování. Podmínkou dotace byl zájem jednotlivých občanů o tyto nádoby. Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií – Fondem soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí.

4. Které problémy nejvíce trápí Vaši obec? Co je dle Vašeho názoru největším problémem Mikroregionu?

Naši obec nejvíce trápí neúnosný provoz na již zmíněných silnicích I/11 a I/68. V rámci Mikroregionu hledáme obtížně náměty na společné projekty.

5. Na území Mikroregionu žije větší část obyvatel hlásících se k polské národnosti. Usilujete ve Vaší obci o dobré polsko-české vztahy?

O udržení dobrých polsko-českých vztahů se určitě snažíme.

6. Populace demograficky stárne a přibývá stále více seniorů. Jste ve své obci na tuto skutečnost dostatečně připraveni? Máte na svém území např. domov pro seniory?

V obci máme domov pro seniory „Dům Sv. Josefa“, jenž je v rukou soukromého sektoru.

1. Jaké byly důvody Vaší obce pro vstup do Mikroregionu?

Vzhledem k tomu, že nejsem zakladatel Mikroregionu Stonávka, nemůžu popsat důvody, které vedly k založení Mikroregionu, ale v současné době vidím výhody v získávání dotací, prezentaci jednotlivých obcí a dále v mezinárodních družebních vztazích okolních států.

2. Mikroregion vznikl především za účelem rozvoje cestovního ruchu. Co děláte ve Vaší obci k posílení cestovního ruchu? Nebo se zaměřujete spíše na jinou oblast? (doprava, školství atd.)

K posílení cestovního ruchu byly v obci vybudované orientační tabule, vybudované odpočinkové zóny a snažíme se získat dotace na vybudování Mánesovy stezky na Rakovci.

3. Které projekty byly nejpřínosnější pro Vaši obec, a které budou klíčové pro budoucí vývoj Vaší obce v následujících letech?

Oprava místních komunikací, revitalizace místního hřbitova a oprava budovy Obecního úřadu. Dále rekonstrukce mostu, kterou jsme ovšem hradili z vlastních zdrojů.

4. Které problémy nejvíce trápí Vaši obec? Co je dle Vašeho názoru největším problémem Mikroregionu?

Nedostatek financí, které by nám dovolily dostavět přístavbu MŠ a ZŠ, dále přístavbu k ZŠ, kanalizace a přístavbu tělocvičny. Dále chybí finance anebo dotace na výstavbu splaškové kanalizace.

5. Na území Mikroregionu žije větší část obyvatel hlásících se k polské národnosti. Usilujete ve Vaší obci o dobré polsko-české vztahy?

I tento problém není třeba v naší obci řešit, dobře fungující MK PZKO pořádá společenské akce, kterých se zúčastňují dle možnosti a zájmu obyvatelé obce, a obec pořádá pro všechny také společenské akce „Den obce“, „Obecní ples“, na kterých se podílí všechny společenské složky v obci.

6. Populace demograficky stárne a přibývá stále více seniorů. Jste ve své obci na tuto skutečnost dostatečně připraveni? Máte na svém území např. domov pro seniory?

Nemáme a ani není v nejbližší době v plánu domov pro seniory budovat.

1. Jaké byly důvody Vaší obce pro vstup do Mikroregionu?

Jsem ve funkci teprve první volební období a nevím, jaké pohnutky vedly tehdejší vedení obce pro vstup do Mikroregionu, ale krok, který tehdejší vedení učinilo, považuji za správný. Výhodu vidím v tom, že jako celek se můžeme podílet na společných projektech, můžeme se navzájem sdílet a řešit jednotlivé problémy napříč celým Mikroregionem a můžeme tam hledat podporu při získávání dotací (informování o různých dotačních titulech, pomoc při vypracování žádosti atd.)

2. Mikroregion vznikl především za účelem rozvoje cestovního ruchu. Co děláte ve Vaší obci k posílení cestovního ruchu? Nebo se zaměřujete spíše na jinou oblast? (doprava, školství atd.)

Abych byl upřímný, tak až tolik pro rozvoj cestovního ruchu v naší obci moc neděláme. V poslední době je zde snaha hlavně opravit komunikace a cyklostezky za účelem zvýšení bezpečnosti nejen návštěvníků naší obce, ale také k zajištění lepší dostupnosti k dominantám naší obce, jako jsou Mánesův pomník, kostel sv. archanděla Michaela, zděná kaplička sv. Marka ve tvaru rotundy, evangelická hřbitovní kaple, rybníky v Černé.

3. Které projekty byly nejprínosnější pro Vaši obec, a které budou klíčové pro budoucí vývoj Vaší obce v následujících letech?

Prínosem bylo vypracování protipovodňového hlásného systému, zajištění kompostérů pro likvidaci biologického odpadu, pořízení štěpkovače, pomoc při získání dotace na opravu komunikací, na hrací prvky, na opravu kříže na evangelické kapli a mnohé jiné. Klíčové pro budoucí rozvoj obce bude vypracování strategie celého Mikroregionu a docílit tak možnosti rozvoje nejen naší obce.

4. Které problémy nejvíce trápí Vaši obec? Co je dle Vašeho názoru největším problémem Mikroregionu?

Nás v obci trápí asi nejvíce tyto tři problémy, a to vlastník bývalého státního statku, se kterým je velice těžké dohodnout se na jakékoliv spolupráci, za další je to oblast dopravy, ať už se jedná o modernizaci regionální železniční tratě č. 322 (Frýdek-Místek – Český Těšín) nebo vybudování rychlostní komunikace I/68 (obě tyto stavby blokují různá sdružení a spolky, je smutné, že i sdružení z naší obce) a další problém je odvádění splašků z našich obydlí a celkový nezájem občanů o vybudování veřejné kanalizace.

5. Na území Mikroregionu žije větší část obyvatel hlásících se k polské národnosti. Usilujete ve Vaší obci o dobré polsko-české vztahy?

Samozřejmě, že usilujeme, poskytujeme místnímu spolku PZKO dotaci na pořádání kulturních akcí nebo zájezdů, označili jsme dopravní značky počátek a konec obce polskými nápisy, PZKO se aktivně podílí na přípravě různých obecních akcí.

6. Populace demograficky stárne a přibývá stále více seniorů. Jste ve své obci na tuto skutečnost dostatečně připraveni? Máte na svém území např. domov pro seniory?

Domnívám se, že na tuto skutečnost nejsme dostatečně připravení, ale už pracujeme na studiích nízkonákladových bytů pro seniory, a věřím, že tento náš úkol se povede zrealizovat. Na svém území máme velice aktivní Klub důchodců, který byl již několikrát oceněn.

1. Jaké byly důvody Vaší obce pro vstup do Mikroregionu?

Jsou určité funkce a projekty, které přesahují hranice jednotlivých obcí a je vhodné je řešit společně. Dalším důvodem je vzájemné obohacení v řešení jednotlivých situací (pokud to funguje), podpoře společných zájmů apod. (jinak platí to, co je uvedeno v zakládací listině).

2. Mikroregion vznikl především za účelem rozvoje cestovního ruchu. Co děláte ve Vaší obci k posílení cestovního ruchu? Nebo se zaměřujete spíše na jinou oblast? (doprava, školství atd.)

Řešili jsme společně cyklostezky, agrotezky, výstavbu propojovacích chodníků, informační materiály o Mikroregionu apod.

3. Které projekty byly nejpřínosnější pro Vaši obec, a které budou klíčové pro budoucí vývoj Vaší obce v následujících letech?

Nejpřínosnější a klíčový byl projekt „Revitalizace bývalých zemědělských objektů na průmyslovou zónu“.

4. Které problémy nejvíce trápí Vaši obec? Co je dle Vašeho názoru největším problémem Mikroregionu?

Nárůst dopravy, zajištění bezpečnosti chodců popř. cyklistů.

5. Na území Mikroregionu žije větší část obyvatel hlásících se k polské národnosti. Usilujete ve Vaší obci o dobré polsko-české vztahy?

Ano, komunikujeme spolu a snažíme se vycházet ke vzájemné shodě.

6. Populace demograficky stárne a přibývá stále více seniorů. Jste ve své obci na tuto skutečnost dostatečně připraveni? Máte na svém území např. domov pro seniory?

V obci máme nové sociální byty a připravujeme se k další výstavbě.

1. Jaké byly důvody Vaší obce pro vstup do Mikroregionu?

Jelikož jsme malá obec, na některé dotační tituly bychom nedosáhli. Navíc nám odpadla mnohdy složitá administrace žádostí.

2. Mikroregion vznikl především za účelem rozvoje cestovního ruchu. Co děláte ve Vaší obci k posílení cestovního ruchu? Nebo se zaměřujete spíše na jinou oblast? (doprava, školství atd.)

Cestovní ruch v naší obci byl posílen hlavně díky vzniku Jezdeckého klubu Vělopolí. Obec přispívá finančně na akce JK Vělopolí a Kulturnímu a sportovnímu spolku Vělopolí.

3. Které projekty byly nejprínosnější pro Vaši obec, a které budou klíčové pro budoucí vývoj Vaší obce v následujících letech?

Nejprínosnějším projektem v posledním období bylo získání kompostérů v rámci projektu „Kompostování v Mikroregionu obcí povodí Stonávky“.

4. Které problémy nejvíce trápí Vaši obec? Co je dle Vašeho názoru největším problémem Mikroregionu?

Neřešitelným problémem se nám jeví likvidace černé skládky na soukromém pozemku (vrakoviště aut) a získání finančních prostředků na revitalizaci brownfieldu na soukromém pozemku. Dalším palčivým problémem bude vyřešit a získat dotaci na domovní čistírny odpadních vod pro naše občany.

5. Na území mikroregionu žije větší část obyvatel hlásící se k polské národnosti. Usilujete ve Vaší obci o dobré polsko-české vztahy?

Určitě se nejedná o větší část obyvatel, ale spíše o menšinu. V naší obci máme dobré polsko-české vztahy. Jestli můžu něco poznamenat pod čárou, „strategická místa“ na obecním úřadě obsadila polská menšina.

6. Populace demograficky stárne a přibývá stále více seniorů. Jste ve své obci na tuto skutečnost dostatečně připraveni? Máte na svém území např. domov pro seniory?

Doposud jsme nezvažovali zařadit do územního plánu výstavbu výminků pro staré lidi, spoléháme na domovy důchodců a při optimistickém pohledu na svět doufáme, že se postará rodina.

1. Jaké byly důvody Vaší obce pro vstup do Mikroregionu?

Důvody jednotlivých obcí nemohu komentovat, ale myslím, že to byla především možnost spolupráce a možnost sáhnout si na větší dotační peníze, které by jednotlivé obce nemohly jinak získat. Jsou natolik malé, že by nedokázaly proinvestovat velké částky. Příklad: minimální dotace na neinvestiční dotace pro školy byly 200 tis. Kč., ale jedna škola na jednu akci potřebuje jen 50 tis. Kč, napsali jsme tedy společný projekt pro více škol a byli jsme úspěšní.

2. Mikroregion vznikl především za účelem rozvoje cestovního ruchu. Co děláte ve Vaší obci k posílení cestovního ruchu? Nebo se zaměřujete spíše na jinou oblast? (doprava, školství atd.)

Pro cestovní ruch jsme realizovali víc projektů. V roce 2003 se postavily Agrostezky (dnes hipostezky). Byli jsme myslím mezi prvními v republice, kteří se do takového projektu pustili. Později jsme obnovili cyklostezky, postavili pár naučných stezek, vydali pohlednice, propagační materiály, pořídili infokiosky a provozujeme virtuální infocentrum. V současnosti realizujeme projekt Beskydská e-Trasa, který je rovněž zaměřen na podporu turismu. Do budoucna vzniknou nové propagační materiály a mobilní aplikace.

3. Které projekty byly nejprínosnější pro Vaši obec, a které budou klíčové pro budoucí vývoj Vaší obce v následujících letech?

Kompostéry, rekonstrukce Integrovaného sociálního ústavu v Komorní Lhotce, agrostezky, cyklostezky, opravy místních komunikací, opravy hasičských zbrojnic, pozemkové úpravy v Třanovicích, výstavba chodníků, rekonstrukce škol, protipovodňové úpravy, výstavba muzea Třanovského, rekonstrukce kulturních domů v některých členských obcích.

4. Které problémy nejvíce trápí Vaši obec? Co je dle Vašeho názoru největším problémem Mikroregionu?

Problém – v poslední době jsou to společné projekty. Jakoby se nemohou domluvit, každá obec chce něco jiného, někteří nevidí přínos jednotlivých projektů. Co člověk, to názor, ale je to můj pohled.

5. Na území Mikroregionu žije větší část obyvatel hlásících se k polské národnosti. Usilujete ve Vaší obci o dobré polsko-české vztahy?

V Mikroregionu máme přibližně čtvrtinu obyvatel hlásících se k polské národnosti, je to odlišné podle toho, kolik občanů v dané obci žije.

6. *Populace demograficky stárne a přibývá stále více seniorů. Jste ve své obci na tuto skutečnost dostatečně připraveni? Máte na svém území např. domov pro seniory?*

V obcích máme různé domovy, stacionáře, ale týká se to především větších obcí.

Příloha č. 4: SWOT analýza Mikroregionu obcí povodí Stonávky

Silné stránky	Slabé stránky
Strategicky výhodná poloha při hranicích s Polskem a Slovenskem	Přetížená infrastruktura
Atraktivní krajina a prostředí pro život	Nízká bezpečnost občanů
Vysoká odbornost a zkušenosti pro přípravu rozvojových strategií a projektů	Negativní demografické složení a vzdělanostní struktura
Zlepšující se životní prostředí a existence dostatku volných ploch pro bydlení či investiční výstavbu	Nížší úroveň vybavení sítěmi technické a sociální infrastruktury
Výskyt MŠ a ZŠ s polským vyučovacím jazykem	Profesní uplatnění v území
Zvyšující se význam nestátních neziskových organizací a soukromých subjektů	Nedostatek finančních prostředků v hospodářství, veřejné správě a neziskovém sektoru
Nízká nezaměstnanost	Nedostatek informovanosti o možnostech využití volného času
Zachovalé mezilidské vztahy a kulturní tradice	Dostupnost Mikroregionu v zimním období
Postupný nárůst obyvatel	Špatný technický stav vozovek a mnoha památných objektů v obcích
Příležitosti	Ohrožení
Rostoucí zájem o bydlení na venkově	Nedostatek finančních prostředků na realizaci opatření na venkově
Rozvoj cestovního ruchu a služeb	Nestabilita v možnostech získání dotací
Probíhající a plánované investice do technické a dopravní infrastruktury	Pokračující a prohlubující se negativní trendy v demografickém vývoji
Existence podpory rozvojových projektů a budování kapacit pro jejich realizaci	Oslabování venkovských tradic a silných mezilidských vztahů
Rostoucí poptávka po zavádění alternativních zdrojů energie	Zvyšující se závislost regionu na ekonomických a kulturních zdrojích z vnějšku
Zájem společnosti o ochranu životního prostředí a krajiny	Změny klimatu a s tím související dopady na zdejší krajinu (sucho, záplavy, vichřice)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě zhodnocení profilu Mikroregionu a vyhodnocení rozhovorů s představiteli obcí